มหาสมัย

ราชวิถี

ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน กรกฎาคม ๒๔๗๗

สำนักงาน
๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิธ
ถนนเฟื่องนคร พระนคร โทรศัพท์๙๔๘

หลวงสรรสารกิจ บรรณาธิการ

ห้างหุ้นส่วนไทยเขษม เป็นเจ้าของ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเขษม หน้าวัดราชบพิธ ถนนเฟื่องนคร พระนคร

กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลาดเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือ ไม่เกินกว่าเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ในพระราชอาณาจักรสยาม ครึ่งปี ๓ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศครึ่งปี ๓.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครึ่งปี ๓.๕๐ บาท. ถ้ารับไทยเขษมรวมข่าว รายสัปดาห์ด้วย คิดรวมกันครึ่งปี ๔.๕๐ บาท, ส่งทางไปรษณีย์อากาศ ครึ่งปี ๕.๒๕ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยาม ครึ่งปี ๖ บาท.

การบอกรับ ไม่ทำเป็นจะต้อง รอ บอกรับตั้งแต่ฉะบับต้นปี จะบอกรับตั้งแต่ฉะบับไรก็ได้ โปรดแจ้งความจำนงยังสำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกับเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างจังหวัดโปรดส่งเงินทางอนาณัติ สำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร จะให้ไปรับเงินที่บ้าน พร้อมด้วยนำหนังสือส่งยังท่านทีเดียวก็ได้.

ราคาเย็บเล่ม—หนังสือไทยเขษม ปกหนังทั้งตัวเล่มละ ๖ บาท. สันหนังหุ้มผ้าเดินทองสัน ปีหนึ่งแบ่งเย็น ๒ เล่ม เงิน ๔ บาท, ปีหนึ่งแบ่งเย็น ๓ เล่ม หุ้มผ้าทั้งตัวเดินทองสัน ปีหนึ่งเย็น ๒ เล่ม เงิน ๒ บาท ๕๐ ปีหนึ่งแบ่งเย็น ๓ เล่ม เงิน ๓ บาท.

อัตราค่าลงแจ้งความ ในแผ่นกระดาษหลังปกหน้า และ ปกหลัง พิมพ์ด้วยหมึกสี ปีละ ๖๐ บาท. ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สอดอยู่ภายในปกหน้าเต็มหน้า ปีละ ๕๐ บาท, ครึ่งปีหรือครึ่งหน้า ๓๐ บาท.

หลวงสรรสารกิจ ผู้พิมพ์โฆษณา

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๑๑ เล่ม ๓ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ. ศ. ๒๔๗๗)

มาสานุสสรณ์ . . . . . หน้า ๑๕๕

ตำรา บาต และ ธุม . . . ของเก่า . . . . . „ ๑๕๖

ยุวชนรุ่นใหม่ . . . . . ถ. ระวังภัย . . . . . „ ๑๕๗

รอยบาป . . . . . สาคร . . . . . „ ๒๑๒

พจนานุกรม บาลี–ไทย (ต่อ) . หลวงเทพดรุณานุศิษฏ์ หน้าพิเศษ ๘๑–๘๘

กนกนคร

กลอน ๖

พระนิพนธ์ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์

(น. ม. ส.)

ปกแข็งสวยงาม เดิมขาย เล่มละ ๒๕ บาท เพื่อ
ให้ผู้ที่รักหนังสือ มีอยู่ในห้องสมุดกันทั่วถึง ใน
สมัยการเงินขาดแคลน เวลานี้ขายเพียงเล่มละ

๕ บาท เท่านั้น

ส่งทางไปรษณีย์ ค่าส่งเล่มละ ๒๐ สตางค์
สั่งในนาม สมาชิกไทยเขษม ทุกประเภท ไม่เสียค่าส่ง

ภาษาธรรม ๑

“ ธัมมะกาโม ภวํ โหติ ”

◎ “ ผู้ใดใฝ่จิตต์ตั้ง ในธรรม
“ แม้ถูกอริระยำ ข่มคู้
“ ที่สุดก็ย่อมชำ นะพวก พาลนอ ”
ใครปราชญ์ก็ย่อมรู้ เช่นนี้แน่นอน ฯ

“ ธัมมะเทสสี ปราภะโว ”

◎ “ โยโสโมห์มืดแล้ว ชังธรรม
“ ถึงจะมีกำลัง มากล้น
“ ที่สุดก็ระยำ ยับฉิบ หายเแฮ ”
แม้ชะนะเบื้องต้น สุดท้ายมลายขวัญ ฯ

จากโคลงสุภาษิต

พระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตำรา บาต และ ธุม

บาต

๏ บาต มี ๔ คือ อะสะนิบาต ๑ กะลาบาต ๑ คาหะกาบาต ๑ อุกาบาต ๑

๑. อะสะนิบาต ตกในที่วินิจฉัยก็ดี ที่บ้านก็ดี ปีหนึ่ง สามปีก็ดี ถ้าและผ่าสามหน ถูกผู้คน ทวิบาท จตุบาท ตายล้ม ท่านว่าร้ายนัก ห้ามการ ห้ามที่ยาตรา ให้เร่งทำบุญ

๒. กะลาบาต ตกสีแดงดุจสีเพลิงเที่ยน เย็นช่วงใหญ่กลมเท่าผลมะพร้าวทั้งเปลือก ตกบุรพทิศไปสู่อุตร ร้ายนัก

๓. คาหะกาบาต ตกแต่ย่ำค่ำ ทุ่มหนึ่ง สองทุ่ม สีดุจแสงพระอาทิตย์เมื่ออัสดงคต เห็นปรากฏสามที่ ที่ร้ายนัก ตกแต่เพลาค่ำ ถ้าตกทิศหนึ่ง สองทิศ จะเกิดความไข้

๔. อุกาบาต ตกสีแดงช่วง เห็นยาว สามศอก สี่ศอก หัวใหญ่เท่าลูกส้มโอ หาง เท่าแสงคบเพลิง ตกแต่บุรพทิศไปสู่อุตรทิศ ร้ายนัก ให้ประหยัดจงดี ฯ

ธุม

๏ ธุม มี ๒ คือ ธุมเกตุ ๑ ธุมเพลิง ๑

๑. ธุมเกตุ ตกสีดุจหนึ่งควันไฟดอกไม้เพลิง เห็นแต่แก้ไถไปถึงเที่ยง เห็นแต่เที่ยง ไปถึงบ่ายโมงหนึ่ง สองโมง ร้ายนัก คือ พระเกตุสำแดงเหตุ

๒. ธุมเพลิง ตกสีดุจควันเพลิงไหม้ เห็นปรากฏเย็นหมู่ ๆ เย็นจอมปลวกใน สามทิศก็ดี สี่ทิศก็ดี หากขันดาลให้ตกใจว่าไฟไหม้ ให้นักปราชญ์พิจารณาดู ถ้าแท้ และจะถึงกาลอันพินาศ ให้เร่งทำเริญเมตตาภาวนา เรียกว่า อุบาทว์พระพาย เย็นดูแก่โลก จึงสำแดงเหตุให้เห็นประจักษ์ แล ฯ

“ยุวชนรุ่นใหม่”

ละครพูด ๓ องก์จบ

ของ “ถ. ระวังภัย”

ตัวละคร

ชาย.	อุทัย	อายุ ๒๕ ปี
	เจ้าคุณ	อายุ ๕๗ ปี
	ประกอบ	อายุ ๒๙ ปี
	รัตน	อาย ๓๔ ปี
	บุญช่วย	อายุ ๔๐ ปี
หญิง.	สายใจ	อายุ ๒๐ ปี
	บัวสวาท	อายุ ๒๕ ปี
	สมร	อายุ ๒๘ ปี

องก์ที่ ๑

ฉากห้องทำงานของอุทัย จัดห้องอย่างงาม มีเครื่องเขียนพร้อม มีโต๊ะเล็กวางพิมพ์ดีด มีโทรศัพท์ตั้ง ที่กำแพงมีแผนที่แขวนหลายแผ่น ข้างโต๊ะมีลูกโลก ฯลฯ มีโต๊ะรับแขกเก้าอี้งาม ๆ ๑ ชุด อยู่ด้านหนึ่ง เมื่อเปิดม่าน อุทัย อยู่ในห้อง เดินดูแผนที่ แผ่นโน้นบ้าง แผ่นนี้บ้าง ถือสมุดและจดบันทึกเป็นครั้งคราว.

สถาบันหนังสือพิมพ์ไทยเขษม

อุทัย – ขาไปแวะประจวบ ชุมพร หลังสวน สุราษฎร์ ตอนนี้เข้าเขตต์จังหวัดนครศรีธรรมราช ทุ่งสง หาดใหญ่ อยู่สงขลาหลายวันหน่อย แล้วเลยไปปัตตานี พักอยู่ ๒ อาทิตย์ (เดินไปที่โต๊ะ หยิบสมุดขึ้นพลิกดู) พลเมืองส่วนมากเป็นชนชาวไทยอิสลาม พูดภาษามะลายู นิสัยใจคอกว้างขวาง ผิวเนื้อดำ ผู้หญิงตาคม ขนตาดำและยาว ชอบแต่งตัวด้วยเครื่องนุ่งห่มสีฉูดฉาด ใช้ผ้าคลุมผมเรียกว่า “บริงิ” เออ, ท่าทางจะเก่ไม่น้อย เคราะห์ดีที่ใช้แต่ผ้าคลุมผม คงไม่ถึงกับปิดหน้าโผล่แต่ตา อย่างผู้หญิงแขกที่เคยเห็นในรูป เคยนึกหมั่นไส้มานานแล้วว่า ถ้าอยากคลุมหน้าก็คลุมให้มันหมด อย่าโผล่แต่ตามามองหน้าคนอื่น ส่วนหน้าของตัวละก็ไม่ให้ใครมอง

สมร – รู้มาก ตราวนี้ขากลับกลับทางเรือแวะตามท่าเรือ

ทุกแห่งตลอดฝั่งตะวันตกของอ่าวสยาม เย็นการเดินทางที่เพลิดเพลินที่สนุกที่สุด (หยุดจดบันทึกครู่หนึ่ง) เสร็จกันอ้อ, ยังจะต้องเขียนจดหมายถึงนายสนิท สาขาของเราประจำปักษ์ใต้ (เดินออกประตูไปแล้วเสียงเรียก) คุณสมร, คุณสมรครับ คุณสมร (เสียงขานในโรง) ขา, คุณอุทัยเรียกดิฉันหรือคะ?

อุทัย – ครับ, ถ้าคุณว่าง โปรดพิมพ์จดหมายให้ฉะบับหนึ่ง เถอะครับ

สมร – ได้ซิคะ

อุทัย – ประกอบไม่อยู่หรือครับ? (ทั้งสองเดินเข้ามา)

สมร – คุณพี่ไปซื้อของค่ะ

อุทัย – หมู่นี้ดูประกอบไม่ค่อยจะอยู่บ้านติดเลย

สมร – ค่ะ, ชิพจรลงเท้าจัดสักหน่อย

อุทัย – ถ้าจะยุ่งกับเพื่อน ๆ หรือยุ่งกับงานกะมัง

สมร – ค่ะ, คุณพี่ยอกว่ายุ่งกับงาน

อุทัย – อ้อ! เขายอกหรือครับ อันที่จริง

เวลานักประพันธ์ทำงานย่อมเห็นได้ง่าย

สมร — แต่หมู่นี้เห็นไม่ได้ง่ายนักดอกค่ะ

อุทัย — เห็นจะไม่สู้สบายใจกะมัง ?

สมร — เห็นจะเย็นบ้างค่ะ

อุทัย — ระหองระแหงอะไรกันรึครับ ?

สมร — เปล่าค่ะ, คุณก็ทราบดีแล้วว่าคุณพี่กับดิฉันรักกันอย่างดีเสมอ

อุทัย — ขอให้ยิ่งวันยิ่งดีขึ้นไปเถิด ผมจะพลอยเศร้าใจด้วยอย่างมาก ถ้าวันใดวันหนึ่ง คุณทั้งสองจะขาดหมางกันขึ้น ผมรักและนับถือคุณจริง ๆ ถ้ามีอะไรที่ต้องการให้ผมช่วย โปรดอย่าเกรงใจ บอกเถิด

สมร — ขอบคุณค่ะ, ที่ดิฉันต้องการไม่สำคัญอะไร แต่ที่คุณพี่ต้องการบางทีจะสำคัญกว่า

อุทัย — เงินใช่ไหม ?

สมร — ค่ะ, ค่าเช่าห้องเดือนนี้เกินมา ๑๐ วันแล้ว

อุทัย — พุทโธ่! เท่านั้นเอง ทำไมไม่มาบอกผมล่ะ ?

สมร — คุณมีพระคุณแก่ครอบครัวดิฉันมากอยู่แล้ว ดิฉันไม่อยากรบกวน

อุทัย — ไม่เย็นการรบกวนเลย คุณต้องการเท่าไร ?

สมร — ไม่รับประทานค่ะ

อุทัย — ไม่เอาน่ะ บอกมาเถิด

สมร — เอาไว้ถามคุณพี่เองเถอะค่ะ ดิฉันเกรงใจเหลือเกิน

อุทัย — ได้เหมือนกัน ตามใจ แต่ขอบอกว่า ความเกรงใจของคุณเย็นความคิดที่ผิด วันนี้ผมก็ได้ลูกค้าหน้าใหม่อีก

สมร — จริงหรือคะ ?

อุทัย — รายหนึ่งจะเดินทางไปบัตตานี อีกรายหนึ่งจะไปภูเก็ต และเพราะเหตุนี้เองที่ผมเรียกคุณมา

สมร — อ้อ, จริง ต้องทำจดหมาย (หยิบกระดาษและดินสอขึ้นเตรียมเขียน)

อุทัย — ถูกแล้ว บัตตานี ภูเก็ต เย็นเมื่อน่าเที่ยวทั้งนั้น

สมร — คุณอยากไปเหมือนกันหรือคะ ?

อุทัย — ครับ, อยากไปเหลือเกิน

สมร — คุณไม่สบายหรือคะ ?

อุทัย – ครับ, ใจไม่สบาย

สมร – ก็ทำไมคุณอยู่คนเดียวล่ะคะ ?

อุทัย – ผมคอย

สมร – คอยอะไรคะ ?

อุทัย – ไม่ทราบว่าคอยอะไร คอยที่จะมีความรัก

สมร – คุณช่างไม่ทันสมัยเสียเลย

อุทัย – ทันสมัย สมัยใหม่ โอ๊ย ! ศัพท์ที่ยาดหู ทันสมัย สมัยใหม่ แปลว่าอะไร ?

สมร – ก็_____

อุทัย – ถ้าแปลว่า ต้องเป็นนักกีฬา นักดนตรี นักการเมือง นักโต้วาที หรืออย่างที่เขาพูดกันว่า ต้องเอาสมองมาใช้แทนใจ เช่น ต้องรักด้วยสมอง ไม่ใช่รักด้วยใจ ดังนี้ละก็เป็นความจริงที่ผมไม่ใช่คนทันสมัย

สมร – คุณออกจะคิดมาก

อุทัย – ผมจะบอกความจริงให้ฟัง เวลานี้ผมมีชีวิตอยู่กับเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ ตลอดวัน แขกที่มาที่นี่ไม่ว่าหนุ่มหรือแก่ เป็นต้นพวกหนุ่ม ๆ ผมมองดู ผมเห็นหมด

สมร – เป็นพวกคิดสมบัติบ้า

อุทัย – เปล่าเลย เขาเป็นบุถุชนดี ๆ อย่างคุณและผมนี่แหละ มีชีวิตจิตใจอย่างเรานี่แหละ เป็นคนทุก ๆ ชั้น ทุก ๆ วรรณะ และทุก ๆ คน ต้องการมีน้ำใจกว้างขวาง ต้องการมีความรัก ถ้าคุณเรียกพวกเหล่านี้ว่า พวกทันสมัยละก็ คุณก็ควรเรียกผมด้วยว่าทันสมัย

สมร – ค่ะ, เป็นอันว่าคุณเป็นคนทันสมัยแต่คุณไม่สุขใจ

อุทัย – เห็นจะเป็นได้ ไม่สุก แต่ก็ไม่ใช่คิดทั้งหมดดอก ผมมีสุขที่สำรองอยู่ แต่ไม่รู้จักใช้

สมร – เป็นครั้งแรกซึ่งดิฉันได้ยินคุณพูดเช่นนี้

อุทัย – ครับ, วันนี้ไม่ค่อยจะโล่งอกนักค่าที่ต้องเดินทางสมมุติให้แก่คนอื่น เหน็ดเหนื่อยหนักเข้าผมก็ชักจะเวียนหัวเป็นลมรักกับเขาบ้าง อยากเดินทางไปในที่ ๆ ผมไม่รู้จัก

สมร – ก็ไปซิคะ รออยู่ทำไม

อุทัย — ก็ไปไม่ได้น่ะซิ คุณสมร ผมกะดิกตัวไปไหน เวลาหยุดพักฮอลิเดย์กับเขาหรือก็ไม่มี และยิ่งน่าร้อน สมัยข้าราชการ เขาหยุดพักผ่อนกันปลายปี ผมยิ่งมีงานมาก

สมร — โถ!

อุทัย — แต่, ไม่เป็นไร มันเป็นธรรมดา เวลาตกเย็นเข้า บางทีผมก็เศร้าใจไปหน่อยเท่านั้นเอง

สมร — ตามปกติ คุณไม่ใช่คนเศร้า

อุทัย — ถูกของคุณ ที่จริงอาชีพของผมนี้นำความเพลิดเพลินมาสู่ผมอย่างมาก ผมจะไม่ยอมแลกเปลี่ยนกับอะไรในโลกนี้เลย

สมร — คุณอาจคิดผิด

อุทัย — ไม่ผิด และข้อสำคัญ ข้อสำคัญที่สุดคือ มีความเป็นหนุ่มผมได้ปฏิญาณไว้ว่า จะเป็นหนุ่มตลอดชีวิต

สมร — คุณมีความมุ่งหมายอะไรหรือคะ?

อุทัย — แน่นอน, ผมต้องมีความมุ่งหมาย ความเป็นหนุ่มไม่ใช่อายุที่เขียนเล่น ๆ ตอกนะคุณเป็นกวินิพนธ์ที่ไพเราะ เป็นวรรณคดีอันเอก

— เห็นจะถูกของคุณ (นิ่งครู่หนึ่ง) ทำจดหมายหรือยังล่ะคะ?

อุทัย — เออ, จริงซิ (ยอก) คำนับมายัง นายสนิท ทราย ผมขอส่งกำหนดการเดินทางบัตตานี มาหนึ่งฉะบับ ขีดสัญญประกาศใต้คำว่ากำหนดการเดินทาง เขาทรายคือหมายความว่าอะไร (นิ่ง) และพร้อมกับจดหมายฉะบับนี้ ผมได้ส่งไปรษณียบัตร ๖ แผ่นกับจดหมาย ๒ ฉะบับมาด้วยแล้ว โปรดจัดการส่งไปรษณีย์ตามวันที่เขียนไว้ คือ ตามลำดับจากชุมพร หลังสวน สุราษฎร์ทุ่งสง หาดใหญ่ และสงขลา ส่วนจดหมาย ๒ ฉะบับ จัดส่งที่บัตตานี ซึ่งลูกค้าของผมจะพักอยู่ (ทักสมร) จะพักอยู่ ขีดสัญญประกาศ (ยอกต่อ) จะพักอยู่ ๒ สัปดาห์ จึงบรรทัดใหม่

สมร — ขึ้นบรรทัดใหม่

อุทัย — อนึ่ง ขอได้โปรดส่งโป๊สการ์ดภาพภูมิประเทศ เครื่องใช้ที่ทำในเรือนจำ และของฝากที่ทำจากพืนเมืองเพิ่มเติมไปยังผมอีก เพราะลูกค้ากำลังต้องการ.—ขยเท่านั้น ขอแสดงความนับถือ

(สมรเริ่มพิมพ์ อุทัยตรวจดูอยู่ข้างหลัง ประกอบเยืดประตูเข้ามา)

ประกอบ — อยู่นี่เอง นึกว่าหายไปไหน

สมร — อ้อ! คุณพี่มาแล้ว

อุทัย — ไง! ประกอบ, ไปไหนมา สนุกไหม?

ประกอบ — สนุกอะไรได้ ปากตรอกบ้านเราถนน เยืนหลุม เยืนบ่อ เหลือเกิน นั่งรถลากมา กะเทือนซี่โครงแทบพัง

อุทัย — ก็แกมันเหลือแต่ซี่โครงน่ะซิ ว่าแต่ว่า แกผ่านหน้าบ้านเจ้าของห้องมาให้เขาได้เห็นซี่โครงของแกหรือเปล่า

ประกอบ — เต็มทีเพื่อนเอ๋ย

สมร — ดิฉันจะจำไว้ ถ้าดิฉันมีห้องให้เช่าละก็ จะไม่ยอมให้นักประพันธ์เช่าห้องเลยเยืนอันขาด

ประกอบ — จริงของน้อง ให้ตำรวจเช่าดีกว่า

อุทัย — กันเรียกคุณสมรมาช่วยคิดพิมพ์ให้กันหน่อย

ประกอบ — เสร็จหรือยังล่ะ?

สมร — อีกหน่อยเดียวแหละค่ะ

ประกอบ — เออนี่แน่ะ เพื่อนเอ๋ย

อุทัย — อะไรกัน?

ประกอบ — กันมีข่าวดีจะบอกให้

อุทัย — เออ, เรื่องอะไรว่าไปซิ

ประกอบ — กันหิวเต็มทีแล้ว

อุทัย — พูทโธ่!

สมร — ค่ะ, ดิฉันจะไปจัดหาอะไรให้รับประทานเดี๋ยวนี้แหละ

ประกอบ — น้องสาวของกัน น่ารักไหมล่ะ? เขารู้ใจกันนา

อุทัย — บ้า!

สมร — คุณอุทัยคะ แล้วดิฉันจะมาพิมพ์ต่อนะคะ

อุทัย — ไม่เยืนไรครับ พรุ่งนี้ก็ได้

สมร — เยืนนี้ คุณพี่ไม่ชวนคุณอุทัยรับประทานอาหารด้วยกันหรือคะ?

อุทัย — ขอบใจละครับ คุณสมร อย่าลำบากเลย ผมจะต้องไปธุระแล้วจะเลยหารับประทานตามร้านเองเอง

สมร — งั้นพรุ่งนี้ดิฉันจะมาพิมพ์ต่อ (เดินออกประตูไป)

ประกอบ — เอ๊ะ! นี่แกจะไปไหนอีก?

อุทัย — ไปกินอากาศบ้างนะซิ

ประกอบ — อากาศแถวราชวงศ์ละซิ ใช่ไหมล่ะ?

อุทัย — แน่นอน กันชอบราชวงศ์เวลากลางคืน เย็นๆที่เมืออยู่ที่นั่นกันไม่เคยคิดถึงความตายเลย

ประกอบ — หนอยแน่! ถ้าจะนัดกับใครไว้ละซิ

อุทัย — เปล่า, แต่จะว่านัดก็ได้

ประกอบ — (ร้องเพลงในทำนองเสียง) วันนี้เรานัดไว้ให้หวานใจมาพบ (พูด) ใครกัน บอกได้ไหม?

อุทัย — ได้ซิ, กันจะพบกับโลก พบกับชีวิต หล่อนทั้งสองคอยกันอยู่คอยอยู่ทุกๆ นาทีของวันและคืน พอกันไปถึง กันนึกว่ากันจะทำอะไรตามใจของกันทุกอย่างที่แท้กันก็ทำตามความประสงค์ของหล่อนนั่นเอง

ประกอบ — แกละ ไม่มีวันพูดเข้าเรื่องสักที

อุทัย — เรื่องของแกกับเรื่องของกันมันคนละประตูนี่เพื่อนเอ๋ย

ประกอบ — ดูแกไม่มีความสุขเสียเลย

อุทัย — แม่สมรก็บอกกันอย่างนี้เหมือนกัน

ประกอบ — ก็จริงไหมล่ะ?

อุทัย — ไม่จริง กันได้พบ กันรู้สึกว่ากันได้พบบางสิ่งบางอย่างสำหรับที่จะมีความสุขแล้ว ไปดูระบำเก้าชั้นกันเถอะ

ประกอบ — พุทโธ่! พุทธัง! แกรู้ดีว่ากันเกลียดระบำและชังเต้นรำ

อุทัย — กันเห็นว่าเย็นมหรศพชะนิดเดียวที่ดูแล้วยังพอจะเชื่อได้บ้างว่ากินรมิได้ตายสูญไปจากโลกเสียสิ้นทีเดียว

ประกอบ — ตามใจแก (หยิบหนังสือพิมพ์ขึ้นดู) เก้าชั้น ระบำฮาวาย

อุทัย — เลิกที, ไม่ไปละ, ระบำฮาไวระบำฮาช้า อะไรกันไม่หยุดใหม่ๆ ก็ฮาไวดีดอก บ่อยนัก

ฮาไม่ไว และไม่ไหวเสียแล้ว ไป เฉลิมกรุงเถอะ

ประกอบ — กันคิดว่าอยู่บ้านกินข้าวด้วยกันดีกว่า แล้วถึงค่อยไป

อุทัย — ตกลง

ประกอบ — สมร!

สมร — (เสียงขานในโรง) ขา! คุณพี่เรียกน้องหรือคะ?

ประกอบ — คำนี้อุทัยกินข้าวกับเรา แล้วจะพาเราไปเฉลิมกรุง

สมร — (โผล่ประตูเข้ามา) พาไปไหนนะคะ?

อุทัย — เฉลิมกรุงครับ เฉลิมกรุง

ประกอบ — วันเปลี่ยนโปรแกรมพอดี

สมร — เหมาะใหญ่นะคะ ไปซิคะ (กลับออกไป)

ประกอบ — น้องสาวของกันน่ารักนา

อุทัย — บ้า, อย่าเห่อนักเลย ว่าแต่ว่าหมู่นี้เย็นอย่างไรบ้าง?

ประกอบ — เต็มที มีแต่ซี่โครงอย่างแกว่าเมื่อกี้แหละ สองวันก่อนขายเรื่องอ่านเล่นได้เรื่องหนึ่ง

อุทัย — ได้เท่าไรล่ะ?

ประกอบ — เกือบไม่พอใช้หนี้เจ๊กข้าวสาร

อุทัย — สมน้ำหน้า

ประกอบ — อ้าว! นี่แกกลัวเห็นเย็นของสนุกหรือ?

อุทัย — นั่นแน่ะ, เบิ๊ดลิ้นซักนั่น

ประกอบ — ลิ้นซักไหน? อันนี้หรือ? ทำไมกัน?

อุทัย — ขอกให้เบิ๊ดละก็เบิ๊ดเถิดน่า

ประกอบ — (เบิ๊ดลิ้นซัก) โอ้โฮ! แกรวยนี่อุทัย

อุทัย — ต้องการเท่าไรหยิบไป

ประกอบ — (บิ๊ดลิ้นซัก) ไม่เอาน่ะ กันเอาไม่ได้ดอก เย็นลูกหนี้แกมากมายแล้ว

อุทัย — อย่าซักช้าเสียเวลาเลย เบิ๊ดลิ้นซักออกมา

ประกอบ — (เบิ๊ดลิ้นซัก) นี่แน่ะแก (บิ๊ดลิ้นซัก) ไม่เอา

อุทัย — อยากให้กันโกรธริ?

ประกอบ — (เบิ๊ดลิ้นซัก) ยังงั้นให้กันขอยืม ๒๐ บาท

อุทัย — หยิบเอาไป ตามแต่แกต้องการกันพูดให้ดีกว่านี้ไม่เย็น

ประกอบ — (บิ๊ดลิ้นซัก) ไม่ไหว หยิบไม่ลง กันไม่เอาละ แน่ ๆ

หนังสือพิมพ์ไทยเขษม

เทียว

อุทัย — รำคาญแกเต็มทีแล้ว ขอยกให้

ประกอบ — กันไม่เอาละ ๒๐ บาท

อุทัย — ก็ทำไมล่ะ? เอาซิ

ประกอบ — ๒๐ บาท กันเอาไปทำไม

อุทัย — เอาไปเถอะ กันยังมีเหลือพอใช้ถมไป

ประกอบ — ขะเอาไปทำไม

อุทัย — ก็เอาไปตามความจำเป็นของแกซิ

ประกอบ — งั้นให้กันขอยืม ๔๐ บาท มากไปไหม?

อุทัย — เอาไปเถอะ

ประกอบ — (หยิบเงินจากลิ้นชัก) แกใคต่อกันเหลือเกิน อุทัย

อุทัย — ขอที เลิกพูดถึงเรื่องนี้

ประกอบ — ได้ซิ อย่าพูดถึงอีกเลยเป็นอันขาดยิ่งดี (ครู่หนึ่ง) นี่แน่ะ อุทัย แทนที่จะกินข้าวบ้าน เราไปหาซื้อกินกันที่ราชวงศ์ไม่ดีหรือ?

อุทัย — คิเหมือนกัน

ประกอบ — แต่แกต้องเป็นแขกของกันนะ

อุทัย — อย่าเลย ประกอบ

ประกอบ — ได้ซินะ วันนี้กันเป็นเจ้าภาพได้

สมร — แล้ว (เรียก) สมร! สมร!!

สมร — (เสียงในโรง) อะไรคะ คุณพี่

ประกอบ — แต่งตัวเข้าเถอะ เราไม่กินข้าวบ้านละ

สมร — อ้าว! ทำไมล่ะคะ? (โผล่ออกมา) ขะไปรับประทานกันที่ไหนล่ะคะ?

ประกอบ — ราชวงศ์ เยาวายิ่น

สมร — โธ่! คุณพี่ ก็———

ประกอบ — อย่าวิตกไปเลย อุทัยเขาเชิญเราดอก

สมร — หรือคะ? ดิฉันจะไปเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเดี๋ยวนี้แหละค่ะ (ออกไป)

ประกอบ — กันก็ต้องไปล้างหน้าสักประเดี๋ยวนะอุทัย แกแต่งตัวเข้าซิ

อุทัย — เออ ๆ กันไม่ช้าดอก

(ประกอบออกไป อุทัยเดินไปที่โต๊ะนั่งลงเขียน)

อุทัย — ไปรษณียบัตร ๖ แผ่น อยู่ไหนล่ะ? อ้อนี่เอง ๑, ๒, ๓, ๔, ๕ และ ๖ ฯดหมาย ๒ ฉะบับพร้อมแล้ว เสร็จไปทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งไปภูเก็ต ยังไม่ได้

กำหนด (เสียงเคาะประตู อุทัยไปเปิดให้)

บุญช่วย – (อยู่ที่ประตู) ผมมาหาคุณอุทัย

อุทัย – เชิญซิครับ ผมเอง เชิญเข้ามาข้างใน

บุญช่วย – (นั่งเรียบร้อยครู่หนึ่งแล้ว) ตรอกบ้านคุณเดินลำบากนะครับ

อุทัย – ครับ, หน้าฝนคราวนี้เอง ทำให้เย็นหลุมเย็นบ่อมาก

บุญช่วย – ผมไม่ชอบหน้าฝนเลย แต่ก็เย็นเรื่องลางเนื้อชอบลางยานะครับ

อุทัย – ครับ, บางคนก็ชอบ บางคนก็ไม่ชอบ

บุญช่วย – แหม! เดินเข้ามาลำบาก แต่แถวนี้อากาศดี น่าอยู่สบายนะครับ

อุทัย – พอประมาณครับ

บุญช่วย – ห้องนี้ก็สบาย น่าอยู่นะครับ

อุทัย – แคบไปเล็กน้อยครับ

บุญช่วย – คุณเข้าใจแต่งบ้านมาก งามน่าเอ็นดู

อุทัย – ก็จัดไปตามเรื่องอย่างนั้นเองแหละครับ

บุญช่วย – จัดเก่งดีมากทีเดียว ผมไม่คิดว่า————

อุทัย – คุณมีธุระอะไรหรือครับ?

บุญช่วย – ที่ดินแปลงนี้ ทำเลดีมากทีเดียว

อุทัย – ครับ, ดีพอใช้

บุญช่วย – นับว่าคุณมีโชคดีมาก ที่ได้มาอยู่ที่นี่

อุทัย – ขอโทษ, ท่าคุณคงจะตกลงซื้อติกแถวแถวนี้ละกะมังครับ

บุญช่วย – ผมน่ะรึ? เปล่าเลย

อุทัย – ผมคิดว่าคุณเย็นเข้าของติกคนใหม่ ทำเอาผมใจหาย

บุญช่วย – อ่อ, เปล่า, ผมชื่อบุญช่วย อยู่วัดพระยาไกร คุณคงรู้จักโรงเลื่อยไม้แถวนั้น

อุทัย – ผมไม่ค่อยได้ไป

บุญช่วย – โรงเลื่อยแถวนั้นเย็นของผมเอง มีไม้กะดานทุกชะนิด ขายปลีกและขายส่ง

อุทัย – ประทานโทษ เวลานี้ผมยังไม่ต้องการไม้กะดานเลยครับ

บุญช่วย – อ่อ, เปล่า, คุณอย่าเข้าใจผิด ผมไม่ใช่มาขอกขาย ผมไม่ได้มาเที่ยวหาลูกค้าของผมต่อก

อุทัย – อ้อ, ผมขอโทษอีกครั้งหนึ่ง

บุญช่วย – เพื่อนของผม คุณบุญส่ง คำหนึ่ง เมื่อเราคุยงุบงิบกันอยู่สองคน ได้บอกตำบลบ้านของคุณให้ผม

อุทัย – อ่อ, นึกออกแล้ว

บุญช่วย – นั่นแหละครับ เรื่องอะไรต่าง ๆ มันยุ่งรำคาญใจเหลือเกิน นี่ก็ – – – ผมไม่ทราบว่า ผมจะกล้าพอที่จะบอกคุณได้อย่างไร

อุทัย – เย็นเรื่องสลักสำคัญมาก หรือครับ?

บุญช่วย – รำคาญใจเหลือเกินครับ

อุทัย – ไม่เย็นไรครับ เราอยู่สองคนเท่านั้น ผมจะรักษาเย็นความลับอยู่เสมอ

บุญช่วย – ผมเชื่อ แต่มันเย็นเรื่องส่วนตัวส่วนตัวที่สุด

อุทัย – ผมจะช่วยให้คุณพูดได้ง่ายขึ้น

บุญช่วย – คุณจะช่วยได้อย่างไร? คุณยังไม่รู้จักผม

อุทัย – บางทีอาจรู้จักคุณมากกว่าคุณคิดก็ได้นะครับ ผมชินต่อเรื่องเช่นนี้มามากแล้ว

บุญช่วย – งั้นหรือครับ ยิ่งดีทีเดียว นี่แน่ะคุณ คือว่า ผม – – – ผมเย็นคนมีภรรยาแล้ว

อุทัย – อ้อ, คุณมีภรรยาแล้ว (นึกครู่หนึ่ง) คุณแต่งงานอยู่กับภรรยามาหลายปีแล้ว ยังนี้คุณมีภรรยาน้อย คนหนึ่ง

บุญช่วย – เอ๊ะ! ทำไมคุณทราบล่ะ?

อุทัย – คุณไม่ค่อยจะชอบ ภรรยาหลวง คุณกำลังรักภรรยาน้อยอยู่อย่างมาก เวลานี้คุณอายุ ๓๕

บุญช่วย – ๔๐ แล้วครับ

อุทัย – คุณอายุ ๔๐ ปี ภรรยาหลวงของคุณ อายุ ๓๕

บุญช่วย – ๓๖ ครับ

อุทัย – ๓๖, ภรรยาน้อยของคุณอายุ –

บุญช่วยและอุทัย – (พร้อมกัน) ๑๘ ปี

อุทัย – พุทโธ่! เย็นเรื่อง ธรรมดาที่สุด ภรรยาใหม่ของคุณ นั่นตาหวาน ปากจิ้มลิ้ม ผมดำมัน เย็นลอน

บุญช่วย – คลื่นแสงประทีปครับ

อุทัย – รับกับใบหน้ารูปไข่ ขนาดไม่สูงไม่เตี้ย เอวกลมเล็กกะทัดรัด

รวมความว่าสมเนื้อสมหนัง สมคู่กับชายที่รูปร่างสันทัด กำลังเป็นที่สุดสวาทขาดใจของคุณ

บุญช่วย — แหม! ใครช่างบอกคุณหนอ?

อุทัย — คุณกำลังรักภรรยาใหม่ของคุณ แต่คุณไม่ค่อยจะได้มีโอกาสได้อยู่ด้วยกัน ภรรยาเก่าของคุณคอยขวางคอ คอยซักจู้จี้และติดตามไม่ว่าคุณจะไปไหน คุณรำคาญใจ กลุ้มใจที่สุด

บุญช่วย — คุณเห็นจะเคยเป็นตำรวจ?

อุทัย — ทำไมถึงว่าผมอย่างนี้เล่าครับ?

บุญช่วย — ผมหมายความว่า-----

อุทัย — คุณกลุ้มใจ คุณอยู่ในสภาพที่สุดแสนจะทนทานได้ คุณต้องการ ความอิสสระ ความสุข ความเพลิดเพลิน เลิกกับภรรยาเก่าริ? (นิ่งครู่หนึ่ง) ไม่ได้คุณ เลิกไม่ได้ คุณมีบุตรด้วยกัน คุณกลัวชาวบ้านเขาจะนินทา และบางทีทรัพย์สมบัติของคุณ ยังต้องการ ความเป็นกลุ่มก้อน อันเกี่ยวกับการค้าขาย สมรอยู่เป็นส่วนมาก คุณอย่ากับภรรยาเก่าไม่ได้

บุญช่วย — พิสดารเหลือเกิน คุณเก่งอย่างพิสดารที่สุด (ขณะนี้ประกอยเปิดประตูพรวดเข้ามา)

ประกอย — (ไม่ทันเห็นแขก) ยังไง เมื่อไรจะเสร็จสักที จะไปเมื่อไรกัน? โอ๊ย! ขอโทษ

อุทัย — (พูดกับบุญช่วย) ผมขอโทษเดี๋ยวนะครับ (ลุกขึ้นไปหาประกอย)

บุญช่วย — (ลุกขึ้น) ผมทำให้คุณเสียเวลา ผมกลับละครับ

อุทัย — มิได้ ไม่เป็นไร นั่งก่อนเถิดครับ (พูดกับประกอย) ลูกค้าใหม่

ประกอย — อ้อ,

อุทัย — กันพาแกไปเลี้ยงไม่ได้ เสียแล้วลงมือกินข้าวที่บ้านแกเถอะ แล้วกันจะไปสมทบภายหลัง

ประกอย — ตกลง (จะออกไป พอดีสวนกับสมร แต่งตัวเสร็จอย่างงามโผล่เข้ามา) สมร, เราไม่ไปราชวงศ์ละ กินข้าวบ้านเถอะ

สมร — ตามใจคุณพี่ซิคะ (ประกอยสมร ออกไป)

อุทัย – (กลับมานั่ง) ขอโทษนะครับ เราคุยกันไปถึงไหนแล้ว

บุญช่วย – หย่ากันไม่ได้

อุทัย – อ้อ, ถูกแล้ว คุณจะหย่ากับภรรยาเก่าไม่ได้เย็นอันขาด ฉะนั้น คุณจึงมาคิดว่า อยากจะไปให้พ้นหูพ้นตาสักเดือนหนึ่ง หรือครึ่งเดือน ไปอยู่ตามลำพังเย็นอิสสระจริง ๆ เพื่อจะได้มีเวลาพบกับภรรยาใหม่ของคุณ ถูกไหมครับ?

บุญช่วย – ถูกแล้วครับ ถูกต้องที่สุด นี่ทำไมคุณถึง———

อุทัย – มีอยู่ทางเดียว คุณต้องออกเดินทางไปธุระในการค้าขายของคุณ เย็นขอแก้ตัวอันเดียวที่คุณจะยอมกับภรรยาเก่าได้ โดยไม่ให้เกิดเรื่อง

บุญช่วย – ครับ, แต่ว่า———

อุทัย – ถูกแล้วครับ แต่ว่า———ผมคอยอยู่แล้วที่จะให้คุณพูดคำว่า "แต่ว่า" ครับ, แต่ว่า แท้จริงคุณไม่อยากนำภรรยาใหม่ไปข้องแวะกับธุระการค้าขาย หรือบางทีไม่อยากจะเดินทางไปเลยด้วยซ้ำ

บุญช่วย – ถูกทีเดียวคุณ

อุทัย – คุณไม่จำเย็นต้องรับรองก็ได้ ผมทรายในอกดีหมดแล้ว คุณไม่อยากจะนอนค้างบนรถไฟ ไม่อยากเหน็ดเหนื่อยในการเดินทาง ไม่อยากให้มีใครรบกวนความสุขของคุณ (บุญช่วยทำท่าจะพูด) อย่าเพิ่งขัดคอผม นี่แน่ะคุณ ฤดูนี้อากาศกำลังดี คุณรักภรรยาใหม่ของคุณ คุณมีอายุ ๓๕ ปี

บุญช่วย – ไม่ใช่ครับ ๔๐ ปี

อุทัย – ครับ, ๔๐ ปี แต่คุณยังแข็งแรงยังหนุ่ม เรื่องของคุณ ไม่มีปัญหาอะไรเลย ไม่ต้องลังเลใจอย่างใดเลย สิ่งที่จำเย็นสำหรับคุณก็คือ ต้องไปตากอากาศรักอายแดดรัก คุณจะไปที่ไหนก็ได้ แล้วแต่ชอบ แล้วแต่สะดวก หรือออกจากบ้านแล้วจะไม่ไปไหนเลย อยู่กรุงเทพ ๆ เฉย ๆ ก็ได้ ส่วนใคร ๆ ก

หนังสือพิมพ์ไทยเขษม

จะเข้าใจว่าคุณไปธุระค้าขาย ไปติดต่อกับพวกพ่อค้าไม้ เข้าทำนำของคุณ คุณมีเข้าทำนำอยู่นอกกรุงเทพฯ บ้างไหมล่ะครับ?

บุญช่วย — มีครับ

อุทัย — อยู่ไกลไหมครับ?

บุญช่วย — อยู่ต่างประเทศ ผมส่งไม้ไปฮ่องกง สิงคโปร์

อุทัย — ยิ่งไกลยิ่งดีคุณ

บุญช่วย — ผมจะไปได้อย่างไรเล่าคุณเอ๋ย ผมไปไม่ไหว

อุทัย — ก็ผมล่ะ ผมมีอิสสระ ผมไม่มีทั้งภรรยาหลวง และภรรยาน้อย ไม่มีทั้งเก่า ไม่มีทั้งใหม่ ผมชอบการเดินทาง ผมยินดีที่จะไปฮ่องกง ไปสิงคโปร์ ไปอินเดีย ไปทุก ๆ แห่ง และอยู่นานเท่าไรก็ได้ ส่วนคุณ คงอยู่เพียงหัวหิน หรือศรีราชาเท่านั้นก็พอ

บุญช่วย — คุณจะยอมรับทำธุระอันนี้หรือครับ?

อุทัย — แน่นอน เป็นอาชีพของผม

บุญช่วย — แล้วทำไมทางบ้านผมเขาจะเชื่อว่าผมไปถึงไหน ๆ แล้วล่ะครับ?

อุทัย — คุณเขียนจดหมาย เขียนไปรษณียบัตรให้ผมไว้ ผมจะนำไปกับผม แล้วทิ้งมาทางบ้านสำหรับคุณ

บุญช่วย — เริ่ดทีเดียว ความคิดของคุณเก่งมาก

อุทัย — วันนี้ค่ำเสียแล้ว เราไม่มีเวลาจะตกลงกันได้ละเอียดดี เอาไว้พรุ่งนี้ คุณโปรดผ่านมาพบกันอีกครั้งหนึ่งดีกว่า

บุญช่วย — ดีเหมือนกัน ผมจะมาพรุ่งนี้เวลา ๑๕ นาฬิกา จะพบคุณได้ไหมครับ?

อุทัย — ได้ครับ ผมจะคอย

บุญช่วย — (ลุกขึ้น) ผมไม่ทราบ จะหาคำพูดอะไรมาแสดงความขอบคุณล่วงหน้าได้ ผมจะได้พิสูจน์ความรู้คุณของผมด้วยสิ่งอันซึ่งมีค่ามากกว่าคำพูด อย่างไรก็ดี ผมจะไม่ลืมบุญคุณอีกต่างหากเลย

อุทัย — ไม่เป็นไรครับ ยินดีรับใช้คุณเสมอ

บุญช่วย – ลาก่อนละครับ

อุทัย – เชิญครับ (บุญช่วยไปแล้ว อุทัยยืดประตู เดินมาที่โต๊ะ จุดบุหรี่สูบ แล้วบันทึกลงสมุดโน๊ต) พรุ่งนี้ นัดนายบุญช่วย ๑๕ นาฬิกา เดินทางฮ่องกง สิงคโปร์

(เสียงคนเคาะประตู อุทัยนิ่งมองดูครู่หนึ่ง เสียงเรียกมาจากข้างนอก เป็นเสียงผู้หญิง "แฉล้ม, แฉล้ม")

เสียงในโรง – แฉล้ม, เยี่ดประตูที่ เร็วโอ๊ย! ฉันเข็บเหลือเกิน

อุทัย – (สะดุ้ง) เอ๊ะ! ใครเป็นอะไร

(อุทัยไปเยี่ดประตู เห็นหญิงคนหนึ่ง กำลังก้มลงบิบข้อเท้าคราง โอย ๆ)

อุทัย – เป็นอะไรไปครับ? เข้ามาข้างในซิครับ (สายใจ ใส่ถุงน่องรองเท้า เดินเข้ามา อุทัยยกเก้าอี้ให้นั่ง)

สายใจ – ดิฉันมาหาแม่แฉล้มค่ะ

อุทัย – คุณแฉล้ม ไม่ได้อยู่ห้องนี้ครับ เคยอยู่ห้องข้างนี้ แต่ย้ายไปหลายวันแล้วครับ

สายใจ – ตายจริง, (จะลุกไป) งั้นดิฉันขอโทษค่ะ

อุทัย – เดี๋ยวซิครับ คุณยังไม่สบาย พักก่อนก็ได้ ผมไม่รังเกียจเท้าเย็นอะไรไปหรือครับ?

สายใจ – เห็นจะแพลงไปค่ะ ที่ถนนขรุขระเหลือทน

อุทัย – นั่งพักก่อนเถอะครับ ผมเสียใจด้วย รับประทานน้ำชาเสียก่อนซิครับ (จัดแจงรินน้ำชาให้)

สายใจ – ช่างเถอะค่ะ พระเดชพระคุณมากแล้ว

อุทัย – รับหน่อยเถอะครับ น้ำร้อน ๆ บางทีจะช่วยให้ทุเลาได้บ้าง

สายใจ – (รับน้ำมาดื่ม) ดิฉันไม่รู้จักคุณแต่ก็เห็นแล้วว่า คุณมีน้ำใจดีมาก

อุทัย – รับหน่อยเถอะครับ อย่าเกรงใจดื่มอีกหน่อยซิครับ ผมรู้สึกว่าคุณยังใจสั้นอยู่ นั่งพักเสียสักครู่เถอะครับ (ก้มลงดูเท้าสายใจ) อ้อ, ผมนี่ก็พลอยตกตะลึงงงไปด้วย ขอโทษ ให้ผมถอดรองเท้าให้

สายใจ – ช่างเถอะค่ะ อย่าเลยค่ะ

อุทัย – คุณไม่ต้องกลัว อย่าคิดอย่างโน้นอย่างนี้เลย อนุญาตให้ผมทำประโยชน์ให้คุณดีกว่า (พูดพลางถอดรองเท้าให้) นึกเสียว่าคุณอยู่ที่_____ (มองดูในรองเท้า) ห้างไว้ทุละเวย กำลังทดลองใส่รองเท้า คุณเต้นรำบ้างหรือเปล่าครับ?

สายใจ – เต้นบ้างเหมือนกันแหละค่ะ

อุทัย – อ้อ, คุณไม่ต้องเกรงใจ นึกเสียว่า คุณถอดรองเท้าจะไปเข้าโยสถ์วัด_____คุณไปฟังเทศน์ที่โยสถ์บ่อย ๆ หรือเปล่าครับ?

สายใจ – (นึกขัน) ไม่ค่อยได้ไปดอกค่ะ

อุทัย – อันที่จริง ถ้าคำนึงจริง ๆ อย่างที่ผมคิดเดาจากเครื่องแต่งตัวของคุณแล้ว ต้องนวดเท้าที่แพลงนี่เสียก่อน

สายใจ – (กะซากเท้าไป) อุ๊ย! อย่าเลยค่ะ

อุทัย – อย่ากลัวครับ นวดเบา ๆ เท่านั้น ไม่เจ็บดอกครับ (เอื้อมมือไปดึงขามา) พุทโธ่! ถ้าไม่นวดเสียจะไปเต้นรำอย่างไรได้ (นวดเท้าให้) เจ็บไหมครับ?

สายใจ – เจ็บนิดหน่อยค่ะ

อุทัย – ยังงั้น–ต้องดื่ม ดื่มน้ำชาอีกหน่อยซิครับ น้ำชาเย็นของบำรุงความสุขมากเทียวนะครับ ควรต้องดื่มไว้เสมอ กระบวนเท้าทั้งหลาย ที่ผมได้มีโอกาสเห็นแต่ใกล้ เท้าของคุณน่าเอ็นดูที่สุด

สายใจ – (กะซากเท้าไปและสวมรองเท้า) ขอบคุณค่ะ ดิฉันรู้สึกค่อยยังชั่วมากแล้ว เห็นพอจะเดินได้

อุทัย – คุณจะไปเดี๋ยวนี้ได้หรือครับ?

สายใจ – ได้ค่ะ, รถยังคอยดิฉันอยู่

อุทัย – ถ้าจะไปในงานเต้นรำแฟนซีกะมังครับ?

สายใจ – ค่ะ, ที่สโมสรใกล้ ๆ นี่เอง

อุทัย – ถ้ายังงั้น ยังหัวค่ำเกินไป และคุณก็เจ็บยังไม่หาย

สายใจ – หายแล้วค่ะ (ลุกขึ้นยืน)

อุทัย – คุณกล้ามาก ผมเห็นว่า ถ้าคุณออกไปตามถนนขรุขระเวลา

นี้ คุณจะเจ็บมากขึ้น

สายใจ – ดิฉันหายสนิทดีแล้วค่ะ

อุทัย – ผมเชื่อว่าคุณยังไม่หายแน่ ๆ และเวลานี้ก็ยังไม่ถึงเวลาจะไปงานเต้นรำ

สายใจ – ดิฉันรู้จักกับเลขานุการสโมสรอย่างดี และทั้งได้รับเชิญไปรับประทานอาหารที่นั่นก่อนด้วยค่ะ

อุทัย – อ้อ, ยังงั้นแล้วก็ผมล่ะ?

สายใจ – ทำไมหรือคะ?

อุทัย – ก็ผมล่ะ นี่คุณโผล่แวบมายังกับเทพธิดาในฝันเช่นนี้ แล้วก็จะทิ้งผมไปเฉย ๆ อย่างนี้เองหรือครับ ดูไม่ยุติธรรมเลย

สายใจ – ขอโทษ, ท่าจริตคุณจะไม่ปกติกะมัง

อุทัย – มิได้, แต่ก็แล้วแต่เวลา อนุญาตให้จริตผมไม่ปกติสักครู่เถิดครับ เย็นทางเดียวที่มันจะเย็นได้ ในขณะที่ต้องประสพกับเหตุการณ์ที่ไม่ได้คิดไม่ได้ฝันเช่นนี้

สายใจ – คุณออกจะเย็นคนน่าขันอยู่มาก

อุทัย – แล้วก็ นอกจากนี้ว่ากันที่จริง ผมก็เกือบ ๆ จะได้เย็นผู้ช่วยชีวิตคุณไว้ คุณควรจะระลึกถึงข้อนี้ด้วยนะครับ

สายใจ – บุญคุณใหญ่โตถึงเพียงนั้นเทียวหรือคะ?

อุทัย – เมื่อคุณไม่มีน้ำใจรู้สึกก็จนใจ

สายใจ – ยังงั้น ดิฉันจะอยู่อีก ๕ นาที แล้วต้องรีบไปทีเดียว *(นั่งลงใหม่)

อุทัย – ขอบพระคุณ——ผมชื่ออุทัยครับ

สายใจ – ดิฉันชื่อสายใจค่ะ

อุทัย – อุทัย ธรรมรักษ์ สอยอการันต์ครับ

สายใจ – สายใจ ยุพยง อ้อ___ไม่มีการันต์ค่ะ

อุทัย – คุณยังใช้อักษรย่อนำหน้านามสองตัวหรือครับ?

สายใจ – ค่ะ, เช่นเดียวกับนางสาวอื่น ๆ แล้วคุณล่ะคะ ยังเย็นโสดหรือคะ?

อุทัย – ครับ, เหมือนชายโสดอื่น ๆ

สายใจ – อยู่คนเดียวหรือคะ?

อุทัย – มิได้ครับ

สายใจ – อ้อ,

อุทัย – ในครอบครัวผม ยังมีคุณป้าอยู่

อีกคนหนึ่ง เวลานี้อยู่ราชบุรี

สายใจ — ดิฉันไม่ได้ถามคุณอย่างนั้น

อุทัย — เอ้า, ถามว่าอย่างไงล่ะครับ ?

สายใจ — ถามว่า คุณอยู่บ้านนี้คนเดียวหรือคะ ?

อุทัย — คนเดียวครับ

สายใจ — แปลก,

อุทัย — อะไรครับ ที่ทำให้คุณแปลก ?

สายใจ — เปล่าดอกค่ะ ห้องคุณนี่ นับว่าหรูงามดีมาก

อุทัย — แสดงว่าผมเย็นพ่อเรือนที่ดีคนหนึ่ง

สายใจ — เก่งมากค่ะ ขอชมเชย__ ดิฉันนั่งมานานแล้ว ต้องไปที ขอโทษนะคะ

อุทัย — ขอสิ่งอื่นเถอะครับ ผมให้คุณได้ทุกอย่าง

สายใจ — นี่จะยังไม่ยอมให้ดิฉันไปอีกหรือคะ คุณตั้งใจจะขังดิฉันไว้เย็นนักโทษหรืออื่น ?

อุทัย — โอ๊ย ! ถ้าผมจะสามารถขังคุณไว้ได้ละก็___

สายใจ — ละก็, คุณจะทำไมคะ ?

อุทัย — นั่นเย็นอีกเรื่องหนึ่งครับ นี่คุณเขื่อหน่ายบ้านผมจริง ๆ หรืออื่น จะให้ผมทำอย่างไร ให้คุณเพลิด เพลิน ผมจะร้องเพลงให้ฟัง เอาไหมครับ หรือจะให้เต้นระบำ หรือจะให้แสดงกลไพ่ป๊อก ผมจะเล่านิทานให้ฟัง ดีไหมครับ นิทานสมัยใหม่ นิทานชีวิตของผม ?

สายใจ — คุณเย็นคนแปลกมาก (ลุกขึ้น) ดิฉันเสียเวลา และก็คงเสียเวลาของคุณด้วย ดิฉันรบกวนคุณมากพอแล้ว

อุทัย — เปล่าเลยทีเดียวครับ

สายใจ — รู้จักกันยังไม่ถึงครึ่งชั่วโมง

อุทัย — นั่นซิครับ ยังรู้จักกันไม่พอ

สายใจ — มีประโยชน์อะไรคะ ที่จะรู้จักกันให้มากกว่านี้ เราจะไม่ได้พบกันอีกเลย

อุทัย — พูดเย็นเล่นไปได้นี่ คุณก็

สายใจ — ใครบอกว่าดิฉันพูดเล่น

อุทัย — ผมบอกเอง คุณก็ทราบดีแล้วว่า เราต้องพบกันอีก จะเย็นอย่างอื่นไปไม่ได้เลย

สายใจ — คุณนี่กล้าหาญชาญชัยมาก

อุทัย – ผมรึครับ ไม่จริงเลย ผมหงิมเรียบร้อยยังกับนางชี

สายใจ – ค่ะ, เห็นแล้ว เห็นชัดเทียวว่าคุณอยู่วัตรนารึวงศ์

อุทัย – ก็คุณล่ะครับ ให้ผมได้ทรายบ้างไหมว่า อยู่วัดไหน?

สายใจ – ดิฉันไม่ได้อยู่วัด

อุทัย – นั่นเย็นข้อที่ผมอยากทรายละเอียดยิ่งขึ้น

สายใจ – คุณจะทรายไปทำไม?

อุทัย – อ้าว, แล้วกันคุณ ทีคุณละก็รู้จักผมละเอียดดี ผมก็อยากทรายบ้างซีครับ ผมยังไม่ทรายเลยว่า คุณมีความสุขหรือเปล่า คุณรักคุณพ่อคุณแม่คุณหรือไม่ คุณพ่อของคุณ แก่หรือหนุ่มรวย และสวยไหม ผมยังไม่ทรายว่าคุณชอบรับประทานอะไร รักเสื้อสีไหน ตัดเสื้อประจำที่ร้านใด คุณอ่านหนังสือพิมพ์อะไร กลางวันคุณไปไหนบ้าง กลางคืนคุณทำอะไร?

สายใจ – เท่านั้นหรือคะ?

อุทัย – ยังไม่หมดครับ

สายใจ – คุณไม่ต้องการทรายบ้างหรือว่าดิฉันมีไฝหรือเปล่า?

อุทัย – พุทโธ่! ทำไมจะไม่อยากทราย

สายใจ – และอยากทรายด้วยว่า ไฝอยู่ที่ไหน งั้นหรือคะ?

อุทัย – ถูกทีเดียวครับ

สายใจ – และไฝสีอะไรด้วยหรือคะ?

อุทัย – ครับ, ครับ, พุทโธ่! คุณเย้ยผมใหญ่เสียแล้ว ผมขอโทษเถอะ ผมพูดล้อเล่นดอกครับ แต่ก็คุณจะไม่ให้ผมทรายอะไรเลยเทียวหรือ?

สายใจ – คุณเห็นจะจัดเข้าอยู่ในจำพวกที่เขาเรียกกันว่า “พิลึกคน”

อุทัย – ผมหรือครับ?

สายใจ – คนที่สนิทชิดเชื้อกับคุณคงปลื้มใจมาก

อุทัย – คุณเห็นว่า ผมเย็นคนหยายช้ามากหรือครับ?

สายใจ – ไม่ช้า ไม่มาก

อุทัย – งั้นหยายคายหรือครับ?

สายใจ – ไม่คาย

อุทัย – เพียงหยายเฉย ๆ หรือครับ?

สายใจ – ออกจะพูดแยะสักหน่อย

อุทัย — ริงของคุณ ผมพูดมากไป ผมพูดมากจนไม่รู้สึกตัว เผลอตัว อุทัยลืมตัว

สายใจ — ถึงค้นนั้นแล้วหรือคะ ?

อุทัย — ตั้งแต่คุณ ย่างเท้าเข้ามาในห้องนี้ ผมหมดสติ

สายใจ — โปรดอย่าให้ดิฉันต้องรับผิดชอบด้วยเลย

อุทัย — ยางที—ยางทีผมจะ—จะรักคุณเสียแล้ว

สายใจ — (หัวเราะ) เห็นจะไม่ไหว ดิฉันควรไปที

อุทัย — คุณกลัวหรือครับ ?

สายใจ — กลัวใครคะ ?

อุทัย — กลัวผม

สายใจ — เปล่าเลยค่ะ

อุทัย — ถ้าเช่นนั้น คุณไม่ควรแสดงอาการขลาดโดยจะหนีผมไปเสีย

สายใจ — ถ้าคุณสัญญาว่า คุณจะไม่พูดมาก ดิฉันจะอยู่ให้อีกหน่อย

อุทัย — ผมจะพยายามนิ่ง (สายใจกลับนั่งลงนิ่งครู่หนึ่งใหญ่ ๆ) ยางทีใจคงจะเย็นแผลแน่ ๆ

สายใจ — นี่คุณจะเริ่มพูดมากกับดิฉันอีก ริคะ

สายใจ — เปล่าครับ ผมพูดกับตัวผมเอง ผมปรึกษาตัวผมเอง แต่คุณเชื่อเรื่อง ศรกามเทพ บ้างไหมล่ะครับ

สายใจ — ไม่เชื่อค่ะ

อุทัย — อาจมีจริงนะครับ ผมรู้สึกเสียวแปลบ ๆ

สายใจ — (หัวเราะ) ปวดมากเทียวริคะ

อุทัย — โปรดอย่าหัวเราะเยาะครับ ผมห้ามไม่ให้เยาะผม ผมขออ้อนวอนว่า อย่าเห็นเย็นของขันผมไม่เคยรักใครเลย

สายใจ — คุณเคยใช้ประโยคนี้พูดกับผู้หญิงกี่คนแล้วคะ

อุทัย — เย็นอะไรเทียวหรือครับ ถ้าผมเพิ่งคิดขึ้นเย็นครั้งแรก

สายใจ — ดิฉันไม่ใช่เด็กอมมือดอกค่ะ

อุทัย — ทำไมครับ คุณคิดว่า จะมีความรักต้องใช้เวลานับเดือน ๆ ขึ้นไปยังงั้นริครับ คุณเข้าใจผิดความรักเย็นประกายไฟ ที่อาจติดลุกขึ้นได้โดยใช้เวลาเพียงวินาทีเดียว ใช้คำพูดเพียงคำ

เดียว สายตาเพียงแวบเดียว สายใจ — (ลุกขึ้น) ตาย, ดิฉันชักกลัว
ใจเต้นเพียงครั้งเดียว ใครจะ เสียแล้ว
ไปทราบได้ บางทีโชคลาภของ อุทัย — อย่าตกใจครับ ไม่มีภัยอะไร
ผม จะต้องพบความรักที่อาการ แก่คุณเลย
แพลงขอยข้อเท้าก็ได้

สายใจ — คุณช่างพูดเก่งมาก
อุทัย — ถ้าผมจะมีวุฒิเย็นช่างได้ก็ยินดี จะเย็นช่างทำมากกว่า

สายใจ — ช่างทำอะไรคะ
อุทัย — ทำทุกอย่าง
สายใจ — ก็เวลานี้คุณทำอะไรล่ะคะ
อุทัย — ทำที่ไหนครับ
สายใจ — ก็ทุกวันนี้คุณทำงานอะไร ล่ะคะ งานอาชีพของคุณน่ะ
อุทัย — งานอาชีพของผม — อือ — —
สายใจ — ยอกยากนักเทียวรึคะ
อุทัย — พูดลำบากจริงครับ
สายใจ — ถ้าจะลึกลับมาก
อุทัย — จำเป็นต้องลึกลับ
สายใจ — ตายจริง,
อุทัย — ผมพูดลำบากเหลือเกิน ถ้าผมยอกความจริง บางทีจะเย็นการ สลัดคุณขาดลอยไปจากผมอย่าง ไม่มีวันได้พบอีกเลย

สายใจ — คุณทำอนุบัตรปลอมใช่ไหม ?
อุทัย — เปล่าครับ
สายใจ — ค้าฝิ่นเถื่อน
อุทัย — ไม่ใช่ครับ
สายใจ — ค้าหญิงและเด็ก
อุทัย — คุณคิดให้ร้ายผมใหญ่เสียแล้ว
สายใจ — ก็อะไรแน่ล่ะคะ อาชีพที่ทุจริต หรือเปล่า
อุทัย — ผมไม่เห็นทุจริต
สายใจ — คุณไม่เห็น คนอื่นเขาเห็นทุจริต ไหมล่ะคะ
อุทัย — คนอื่นก็ไม่ควรเห็นทุจริต
สายใจ — นี่คุณจะให้ดิฉันกลัว หรือว่าล้อเล่นคะ บอกหน่อย
อุทัย — เปลี่ยน เรื่องอื่น พูดกันดีกว่านะครับ
สายใจ — (มองดูรอย ๆ ห้อง) คุณเย็นนักแผนที่รึคะ
อุทัย — ดูคุณอยากทรายเสียจริง ๆ
สายใจ — ก็ทำไมไม่ยอกดิฉันเสียล่ะ

สำนักหอสมุดแห่งชาติ ไทยเขษม-ราชสกุล

อุทัย – อาชีพของผมคือ ทำงานส่วนตัว
สายใจ – ค้าขายหรือคะ?
อุทัย – ครับ
สายใจ – ขายอะไรคะ
อุทัย – ขายความโกหก
สายใจ – อ้อ, คุณเข็นนักการเมือง
อุทัย – ขอไกลแสนไกล
สายใจ – ยังงั้นดิฉันไม่เข้าใจเลย
อุทัย – แน่นอน, คุณจะเข้าใจไม่ได้ แต่ผมก็ไม่ทราบว่า จะบอกว่าอย่างไรดี ความจริงเขื็นอย่างนั้น ผมขายความโกหก เข็นพ่อค้าความโกหก
สายใจ – อ้อ, มีน่าเล่า สังเกตว่าคุณกำลัง ประกาศสินค้าของคุณอยู่หยก ๆ
อุทัย – คุณเข้าใจผิดแล้ว โปรดแยกตัวคนกับอาชีพไว้ต่างหาก ผมจะเข็นพ่อค้าความโกหก แต่ในชีวิตส่วนตัว ผมเข็นคนพูดจริงเสมอ
สายใจ – ดิฉันไม่เข้าใจความเข็นอยู่ของคุณเลย
อุทัย – คุณจะไม่ลองเดาดูอีกหรือครับ
สายใจ – ไม่ไหวจริง ดิฉันไปทีละ ลาก่อนนะคะ
อุทัย – อย่าเพิ่งครับ อย่าเพ่อ คุณจะไปอย่างไรได้ คุณกำลังอยากทราบออกจะตาย
สายใจ – ไม่จริงเลย ดิฉันไม่มีส่วนได้เสียอะไรถึงกับ – (ลุกเดินไป) ลาละค่ะ
อุทัย – เดี๋ยวสิครับ นั่งลงเถอะครับ ผมจะเล่าให้คุณฟังทั้งหมด
สายใจ – (กลับนั่ง) เอ้า, เล่าไปซิคะ
อุทัย – (ส่งหีบบุหรี่ให้) สูบบุหรี่ไหมครับ
สายใจ – สูบไม่เข็นค่ะ
อุทัย – (จุดบุหรี่สูบนิ่งอยู่ครู่หนึ่ง) ปลายปีนี้คุณจะไปเที่ยวเมืองเหนือหรือปักษ์ใต้ครับ
สายใจ – งั้นเลิกพูดกันที
อุทัย – โธ่, อย่าเพิ่งโกรธซิครับ ว่าแต่แล้วคุณอย่าไปบอกกับใครอีกนะครับ
สายใจ – เห็นดิฉันเข็นคนปากบอนเมื่อครั้งไหนคะ
อุทัย – เปล่าครับ ขอโทษ คือ อาชีพ

ของผมเย็นความลับ

สายใจ – ดิฉันรับรองว่าจะไม่บอกใครเลย

อุทัย – งั้นยินดีเล่าให้คุณฟัง ขอให้คุณสังเกตดูตามบรรดาเพื่อน ๆ คุณเถิด มนุษย์โดยมากย่อมขาดความรอบคอย

สายใจ – ไม่จริงเสมอไปค่ะ

อุทัย – จริงซิครับ การโกหกต้องการความรอบคอย และมนุษย์ต้องการความโกหกอยู่เสมอ โดยฉะเพาะเวลาเขารักกัน

สายใจ – อ้อ, น่าเอ็นดูจริง

อุทัย – ทำอย่างไรได้ คุณเอ๋ย เหตุที่การสมาคม ศีลธรรม และประเพณีทุกวันนี้เย็น อุปสรรคที่ขัดขวางความรักของเขา ฉะนั้นผมจึงสมัครตนเย็นผู้สมรู้กับพวกคู่รัก

สายใจ – ช่วยเย็น เลขานุการให้อย่างนั้นหรือคะ

อุทัย – ดีกว่านั่นอีกครับ

สายใจ – เย็นสาย, เย็นพ่อสื่อ หรือคะ

อุทัย – ดีกว่านั่นอีกครับ

สายใจ – เย็นคนขัดหาที่อยู่ให้หรือคะ

อุทัย – นั่น, ถูกแล้วครับ

สายใจ – หาให้อย่างไรคะ

อุทัย – ตัวอย่างเช่น คุณรักผู้ชายอยู่คนหนึ่ง ผู้ปกครองของคุณไม่เห็นพ้องด้วย คุณไม่มีโอกาสพบปะกับคู่รักของคุณ คุณอยากไปเที่ยวกับคู่รักของคุณ สองต่อสอง

สายใจ – ดิฉันไม่ข้าถึงกับจะ – –

อุทัย – เปล่า, ผมตั้งตุ๊กตาเย็นตัวอย่างให้ฟัง เย็นความสมมติ

สายใจ – งั้นก็แล้วไป

อุทัย – สมมติว่า คุณมีญาติอยู่เชียงใหม่และมีเพื่อนผู้หญิงที่สนิทชิดชอบมากคนหนึ่งอยู่ กรุงเทพ ฯ พยายามเข้าใจให้ดีนะครับ ข้อแรก คุณต้องการจะให้เพื่อนของคุณ ช่วย สมรู้ เย็นใจ ด้วย คุณ ตกลงกับ เพื่อนคุณให้ ชวนคุณไปเที่ยวเชียงใหม่เพื่อเที่ยวเล่นและเยี่ยมญาติ ข้อ ๒ ผู้ปกครองคุณติดราชการ เห็นเพื่อนคุณมาเร้าชวน ในที่สุดยอมอนุญาตให้คุณไปกับเพื่อนคุณ

สายใจ – แล้วอย่างไรล่ะคะ

อุทัย – คราวนี้ก็ง่ายนิดเดียว

สายใจ – ง่ายยังไงคะ

อุทัย – ง่ายที่สุด คือ ข้อ ๓ คุณมาหา ผม ผมมีหนังสือคู่มือสำหรับให้คุณ เตรียม ข่าวคราวที่จะส่งมายังผู้ปกครองตามระยะทางต่างๆ โดยเขียนไปรษณีย์บัตรบ้าง จดหมายบ้าง ไปรษณีย์บัตรหรือกระดาษ จดหมาย ผมมีไว้ให้พร้อมแล้ว เมื่อคุณเขียนเสร็จ คุณจะไปไหน ๆ กับคู่รักคุณก็ได้ หรือคุณจะอยู่บ้านเพื่อนคุณเพื่อพบปะกับคู่รักของคุณง่ายขึ้นก็ได้

สายใจ – แล้วจดหมายเหล่านั้นเล่าคะ

อุทัย – แปลกมาก ลูกค้าของผมทุกคนชอบถามข้อนี้ จดหมายเหล่านั้นผมก็เป็นผู้จัดส่งไปน่ะซิครับ

สายใจ – เอ๊ะ, คุณเดินทางไปเองงั้นหรือคะ

อุทัย – ผมต้องบอกคุณเช่นนั้น คือ บอกว่า ผมจะเดินทางขึ้นไปเองแล้วทิ้ง จดหมายตามตำบล และวันที่ได้กำหนดไว้ ที่ผมบอกเช่นนั้น ก็เพื่อโกหกคุณให้คุณจ่าย ค่าบ่วยการ แก่ผม มาก ๆ คราวนี้ ผมก็ให้คนทั้งประเทศโกหกกันหมด ผมมีนายหน้าอยู่ตามหัวเมืองเป็นอันมาก ผมก็ส่งจดหมายของคุณไปให้นายหน้า ผมจัดการทิ้งไปรษณีย์อีกต่อหนึ่ง ล้วนทำหน้าที่พ่อค้าขายความโกหกด้วยกันทั้งนั้น

สายใจ – ไม่ไหว ปลิ้นปล้อนกันเหลือเกิน

อุทัย – อะไรครับปลิ้นปล้อน คุณพูดเช่นนี้ผมเสียใจมาก ไม่ใช่ปลิ้นปล้อน เป็นการสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ช่วยเหลือกันต่างหาก เช่น คู่สมรสใหม่ ๆ อยาก จะอวดโอ้ กับ มิตร สหาย ต่าง ๆ ว่า ตนได้เดินทางไปฮันนีมูนไกล ๆ สนุกสนาน ไปสงขลา, ไปปีนัง, สิงคโปร์, ยะวา ฯลฯ แต่แท้จริงไม่มีเงินพอจะไปได้ถึงเพียงนั้น เขาก็จะมาหาผม ผมก็จัดการให้เขาเสร็จเรียบร้อยโดยเขาไปพักอยู่

เพียงบ้านชะอำหรือหนองแกเท่านั้น

สายใจ – เหลือที่จะเชื่อค่ะ

อุทัย – เย็นความจริงดังนั้น ยังมีเรื่องสนุก ๆ อีกเยื่นอันมากทำนองนี้ ผมโกหกแทนเขา ผมโกหกให้สำหรับทุก ๆ คน ผมจัดการให้เมืองต่าง ๆ โกหก ให้สิ่งของต่าง ๆ โกหกหมด ดูนี่ซิครับ นี่โบ๊สการ์ดรูปโบราณสถานทิลพบุรี, รูปโฮเต็ลหัวหิน รูปทะเลสาบสงขลา, รูปน้ำตกห้วยแก้ว, ดอยสุเทพ ตลอดจนรูปรถไฟขึ้นภูเขาที่บ่านัง สวนสัตว์ที่สิงคโปร์, พิพิธภัณฑ์ที่ฮ่องกง, และวิวภูมิประเทศทั่วทุกหนทุกแห่ง แล้วนี่กระดาษจดหมายซึ่งมีชื่อโฮเต็ลใหญ่ ๆ ทั่วไป นี่คือสมุดคู่มือการเดินทางไปตามเมืองสำคัญ ๆ ทุกแห่งซึ่งอาจจะใช้ตอบคำถามทุกข้อในเมื่อกลับจากเดินทาง นี่ป้ายชื่อโฮเต็ลสำหรับยึดที่หิ้วเดินทาง

สายใจ – พอที่เถอะค่ะ พอที

อุทัย – นอกจากนี้ ยังมีของฝากสำหรับหาติดมือมาบ้าน ในตู้นั่น มาดูสิครับ มีอยู่พร้อม ผ้าซิ่นเชียงใหม่, ผ้าแพรโคราช, ผ้าพื้นอ่างหิน, เสื่อจันทบุรี, หมวกหางนกยูง, ตะกร้ายายเพรา, เครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ ทำตามเรือนจำต่างจังหวัด ทางนี้ยังมีผ้าคลุมผมบ๊ะตานี, เครื่องถมนครศรีธรรมราช, ล้วนเย็นเครื่องส่งเสริมความโกหกสงเคราะห์ความโกหกและอุดหนุนความโกหก

สายใจ – นับว่าคุณควรได้ปริญญาความโกหก

อุทัย – ทำให้คุณรังเกียจหรือครับ

สายใจ – มิได้ค่ะ ขอชมว่าเย็นผู้มีอาชีพที่ทันสมัยมาก

อุทัย – ขอบพระคุณ งานที่ผมทำนี้เย็นงานช่วยเหลือสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เย็นการกุศลสมัยใหม่ จริงไหมครับ

สายใจ – อย่าพยายามหาข้อแก้ตัวเลยค่ะ

อุทัย — ผมไม่ต้องการแก้ตัว ผมไม่มีอะไรที่จำเป็นจะต้องแก้ตัว ผมเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่ชาติ บำรุงเศรษฐกิจ ผมทำงานด้วยความสุขใจ อาชีพของผมห้อมล้อมไปด้วยความรัก แต่เป็นความรักของคนอื่น ลูกค้าของผม ล้วนได้รับแต่ความสุข ความเพลิดเพลิน ผมพอใจ ผมพูมใจที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประ-ศาสน์ความสุข ความรักให้แก่เพื่อนร่วมชาติ

สายใจ — แล้วตัวคุณเอง คุณไม่เคยมีความทุกข์เลยหรือคะ

อุทัย — ไม่เคยเลยครับ

สายใจ — นับว่าเคราะห์ดีมาก

อุทัย — ผมให้ความสุขแก่ผู้อื่นมากเกินที่จะคิดว่าวันหนึ่งจะไม่มีใครตอบแทนผมบ้าง

สายใจ — แปลกมาก คุณเชื่อหรือคะว่าความรักทำให้มีความสุข

อุทัย — แน่นอน ผมเชื่อด้วยสันสุดจิตต์ใจ งานที่ผมทำอยู่ทุกวันนี้เป็นพะยานแล้ว คุณล่ะครับ คุณเชื่อไหม?

สายใจ — สำหรับดิฉัน ไม่ขอออกความเห็น เพราะขาดความชำนาญ

อุทัย — ก็เท่าที่คุณสังเกตเห็นคนอื่น ๆ ล่ะครับ

สายใจ — เรื่องของคนอื่น ๆ เราไม่ควรเอาใจใส่พูดถึง จริงไหมคะ?

อุทัย — จริงของคุณ อย่าพูดถึงคนอื่นเลย พูดถึงผมดีกว่า

สายใจ — นิสสัยอย่างนี้ เขาเรียกว่าเห็นแก่ตัว

อุทัย — อย่าเพิ่งคิดอย่างนั้นครับ เวลานี้คุณจะให้ผมเห็นแก่อะไร การที่เราพบกันวันนี้ คุยกันวันนี้ ผมเห็นแต่ว่าเป็นกุศลกรรม อันหนึ่งแต่ปางก่อน เป็นบุพเพสันนิวาส ที่จะชักนำเรามาให้พบกันโดยแท้

(ขณะที่พูดนี้ อุทัยนั่งลงข้าง สายใจและเอื้อมมือไปโอบสายใจ)

สายใจ — เอามือออกค่ะ

อุทัย — มือหรือ มือใคร?

สายใจ — มือคุณน่ะสิคะ

หนังสือพิมพ์ไทยเขษม

อุทัย – มือผม อยู่ที่ไหน? อ้อ, ขอโทษ

สายใจ – นั่งห่าง ๆ หน่อยเถอะค่ะ

อุทัย – โอ, คุณเอ๋ย ถ้าผมสามารถจะพรรณนาความรู้สึกให้คุณฟังได้ ——— ผมเป็นคนริ่นเริง แต่ผมไม่มีความสุข ผมพูด ผมฟัง คุณพูด – ผมพูดกับคุณ – แต่แท้จริงผมไม่ทราบชัดเลยว่าผมพูดอะไรบ้าง – ผมมองดูคุณ – ผมอยากจะถ่ายรูปคุณติดไว้กับตาผม – อยากให้คุณ อยู่ในวงแขนผม – เป็นของผม – เป็นของผมคนเดียว

สายใจ – (เบือนกระเบ้าถือ ค้นหาอะไรอย่างหนึ่ง) อ๋อ เรื่องของคุณดูมากจริง

อุทัย – คุณไม่รู้สึกสงสาร คนที่คุณให้ชีวิตใหม่บ้างเชียวหรือ?

สายใจ – (เอาลิปสติ๊กทาปาก) คุณจะเกณฑ์ให้ดิฉันเป็นมารดาเสียแล้ว

อุทัย – แทนสิ่งที่คุณทาปาก ผมอยากให้เป็นโลหิตของผม

สายใจ – ใครว่าคนปากหวานไม่มีแล้วในโลก

อุทัย – แต่คนตาหวานยังมีเหลืออีกคนเดียว

สายใจ – (เอาหน้ากาก เต้นรำขึ้นสวม) ถึงเวลาที่ดิฉันจะต้องไปเต้นรำแล้ว ค่ำนี้ การเต้นรำแฟนซีสวมหน้ากากคงสนุกมาก ดิฉันไปละ

อุทัย – อย่าเพิ่งไปไม่ได้หรือครับ

สายใจ – คราวนี้เป็นเด็ดขาด ดิฉันไปแน่ ๆ

อุทัย – แล้ววันหลังโปรดมาเที่ยวอีกนะครับ

สายใจ – จะไม่มาเลยเป็นอันขาด

อุทัย – อ้าว, คุณ งั้นพรุ่งนี้มานะครับ

สายใจ – พรุ่งนี้ก็ไม่มา

อุทัย – เมื่อไหร่ล่ะครับ

สายใจ – ไม่ทราบ

อุทัย – จริงของคุณ พรุ่งนี้คุณไม่มาค่ำนี้ ผมแน่ใจว่า ค่ำนี้คุณจะไม่รู้สึกสนุกในการเต้นรำเลย ผมจะงับประตูไว้เฉย ๆ เพียงหมุนลูกบิดนิดเดียวเท่านั้น คุณก็จะเข้ามาได้ เห็นไหมล่ะครับ

หนังสือพิมพ์ชาวไทยเขษม

ง่ายนิดเดียว ไม่หนักแรงเลย เมื่อ คุณต้องการไป ก็ เชิญ เถิดครับ ผมขออ้อนวอนโปรดมาเที่ยวบ้าง

สายใจ — มาไม่ได้ดอกค่ะ คุณพ่อดิฉันก็มาในงานเต้นรำด้วย บ่านนี้มิมาถึงแล้วหรือ คงเย็นห่วงดิฉันแย่ ลาค่ะ

อุทัย — เดี๋ยวคุณ, นี่คุณไม่ทราบดอกหรือว่า ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หญิงชายทั้งหลายต้องลากันด้วยวิธีจับมือ

สายใจ — งั้นหรือคะ (ยื่นมือให้จับ)

อุทัย — (จับยิบไว้) สัญญากับผมนะครับ ว่า คุณจะกลับมาเที่ยวอีก

สายใจ — ปล่อยมือซิคะ ก็นี่ถ้าคุณไม่ปล่อยให้ดิฉันไปแล้วดิฉันจะกลับมาอย่างไรได้ล่ะคะ

อุทัย — (ปล่อยมือ) ผมจะคอยคุณ จะคอยอยู่ทุกวันทุกคืน ตลอดชีวิตของผม

(สายใจไปแล้ว อุทัยค่อยๆ ยิดประตู เดินกลับมาที่ แล้วผลุนผลันออกไปดูที่ประตูอีก ชะเง้อครู่หนึ่ง ไม่เห็นอะไรแล้ว วิ่งกลับเข้าห้อง ทอดตัวลงกับเก้าอี้)

ประกอบ — (เสียงพูดอยู่ข้างนอก) นี่เมื่อไหร่จะกินข้าวกันสักที คอยสองยามหรือยังไงหนอ

(ประกอบกับสมร เข้ามา)

สมร — คุณอุทัย ยังทำงานอยู่อีกหรือคะ?

อุทัย — ครับ — อ้อ — เปล่า

ประกอบ — นี่แกจะไม่กินข้าวหรือ

อุทัย — (ใจลอย) ไม่หิว

สมร — เย็นอะไรไปหรือคะ?

ประกอบ — อุทัย, แกไม่สบายหรือ?

อุทัย — เปล่า

สมร — คงไม่สบายแน่ คุณ อุทัย คะ (พยายามปลอบ) คุณไม่สบายหรือคะ? (อุทัยสั่นศีรษะ)

ประกอบ — (ติดล้อ) เย็นไข้ ใจละซี

อุทัย — (เงยหน้า) เออ

ประกอบ — แกเย็นไข้ ใจแน่หรือ?

อุทัย — แน่

ประกอบ — เย็นไข้รักตาหมอ อะไรที่นั่งอยู่นี่เมื่อกี้นะริ?

อุทัย – บ้า,

สมร – งั้นรักใครล่ะคะ ?

อุทัย – เรื่องของผมมันชอบกลจริง ๆ

สมร – เมื่อครู่นี้ ที่ฉันมาที่นี่—

อุทัย – เวลานั้นผมยังไม่รู้จักรัก

ประกอบ – แล้วเดี๋ยวนี้ล่ะ ?

อุทัย – เดี๋ยวนี้กันรักอย่างเย็นบ้าเทียว

สมร – รักใครคะ ?

อุทัย – รักผู้หญิงคนหนึ่ง

ประกอบ – หือ นี่ไปเจอะผู้หญิงเมื่อไหร่ ? ที่ไหนกัน ?

อุทัย – เพิ่งออกไปจากนี่เมื่อกี้นี้เอง

สมร – ลูกค้าของคุณหรือคะ ?

อุทัย – ไม่ใช่ลูกค้า เทพธิดา ลงมาจากใต้ฟ้า หรือสวรรค์เก้าชั้น ?

ประกอบ – ประกอบ, แกอย่าพูดมากไปเลย แกไม่รู้เรื่องอะไรดอก อย่ามาเห็นเป็นของ ขบขัน สนุกเล่น ที่นี่ กันไม่มีแก่ใจจะสนุกขบขันด้วย

อุทัย – แกไม่สบายเสียแล้ว แน่ ๆ เทียวอุทัย

ประกอบ – จะให้กันสบายอยู่อย่างไร ประกอบ ในเมื่อมีผู้หญิงงาม น่าเอ็นดูคนหนึ่ง แต่งตัวอย่างหรู สำหรับไปในงานเต้นรำสวมหน้ากาก มาเคาะประตูเรียกให้เปิดกันเปิด ออกไปพบ เข้าหล่อนเข้าข้อเท้า กันพาเข้ามานั่งในห้องนี่ กันนวดเท้าให้ เราคุยกัน – (อ่อนใจ) โอ๊ย, ชี้เกียจเล่า

สมร – เขาอยู่นานหรือคะ ?

อุทัย – ๕ นาที – ครึ่งชั่วโมง – หรือนานเท่าไหร่ก็ไม่ทราบแน่

ประกอบ – แกพอใจเข้าหล่อนละซี ?

อุทัย – บ้า,

ประกอบ – อ้าว, ทำไมล่ะ ?

อุทัย – ใครบอกว่ากันพอใจ ทำไมแกใช้คำว่าพอใจ พอใจอะไรกัน กันไม่ได้พอใจ กันชอบ กันรัก รักมากที่สุด

สมร – แล้วเขาล่ะคะ ?

อุทัย – แล้วเขา – แล้วเขาอะไรกัน ?

ประกอบ – ก็แล้วเขารักแกไหมล่ะ ?

อุทัย – ถามบ้า ๆ อีกแล้ว ก็กันจะไปรู้เขาริ

ประกอบ – แกรู้จักชื่อเข้าหล่อนหรือเปล่า ?

อุทัย – กันไม่ใช่เด็กวานซืนนี้หรอก

สมร — เขาอยู่ที่ไหนคะ?

อุทัย — (ตะลึง) เอ, ตายจริง ลืมไป เสียแล้ว ลืมถามเขาว่าอยู่ที่ไหน

ประกอบ — วิเศษจริง รักกันได้ ยังไม่รู้จักหัวนอนปลายตีนเลย

สมร — แล้วเขาจะมาเที่ยวอีกไหมล่ะคะ

อุทัย — เขาบอกว่า เขาจะมา

สมร — ถ้ายังงั้น คุณไม่ต้องเย็นห่วงดอกค่ะ

อุทัย — เอ๊ะ, ทำไมจะไม่ให้เย็นห่วง?

ประกอบ — ก็คิดเอาเองซี่ จะต้องเย็นห่วงเอาวิมานอะไร

อุทัย — จะ, ก็ถ้าเขาไม่มาล่ะ?

สมร — ทำไมจะไม่มาล่ะคะ?

อุทัย — ไม่ทราบ คุณพ่อเขาอาจไม่ให้มาหรือเขาอาจมีธุระมาไม่ได้

สมร — คงมาค่ะ เพราะเขาบอกไว้แล้วว่าจะมา

อุทัย — เขาบอก — เขาบอก — เย็นเพียงเขาบอกเท่านั้นเอง ยางทีเขาบอกก็เพราะเขาต้องการจะไปให้พ้นผมรู้แล้วรู้รอดไป

ประกอบ — สงเคราะห์ไว้เถอะน่า อุทัย

อุทัย — กันต้องพบอีกจนได้ แม้จะต้องตากแดด ตากฝน นอนกลางถนน เผ่าหน้าประตู อย่างใดๆ เอาทั้งนั้น

สมร — บางทีเขาจะไปในงานเต้นรำคนเดียวกะมังคะ?

อุทัย — คุณพ่อไปด้วย

สมร — อ้อ

อุทัย — (คิดครู่หนึ่ง) ต้องพบให้ได้

ประกอบ — อย่าหลงใหลนักเลย อุทัย เอ๋ย กรุงศรีอยุธยา ยังไม่สิ้นผู้หญิงดอก

อุทัย — ประกอบ แกอย่ามาอวดผีปากดีที่นี่

ประกอบ — เออ, เย็นเอามากจริงๆ หรือนี่?

สมร — นึกได้แล้ว

ประกอบ — นึกอะไรกัน?

สมร — นึกได้แล้ว นึกได้แล้ว

อุทัย — นึกได้อะไร?

สมร — นึกวิธีที่จะให้คุณพบกับเขาน่ะซี่คะ

อุทัย — ทำยังไง บอกเร็วซี่?

สมร — ก็เขาไปในงานเต้นรำ สวมหน้ากากไม่ใช่หรือคะ?

อุทัย – ถูกแล้ว ที่สโมสรข้างนี้เอง

สมร – ก็คุณไปบ้างซิคะ

ประกอบ – เออ, จริงซิ

อุทัย – ไปอย่างไรได้

สมร – ทำไมคะ?

อุทัย – ก็ไม่ได้เย็น สมาชิก หรือได้รับเชิญจากใครนี่

ประกอบ – จะเย็นอะไรไป เราสวมหน้ากาก ถ้ายังเชิญมิใครถามแกก็บอกว่าเย็นแขกของแม่คนนั้นก็แล้วกัน แต่ใครเล่าเขาจะมาถาม

อุทัย – จริงนะ ลองดูหรือ (นิ่งครู่หนึ่ง) ขอบใจมากคุณ สมร คุณช่างคิดดีมาก ผมไปแน่ไปแน่ ๆ เออ, แต่ผมจะแต่งตัวอย่างไรล่ะ?

ประกอบ – ข้อสำคัญ พยายามอย่าให้ใครเขารู้จักจำได้ก็แล้วกัน

สมร – แต่งตัวเย็นฝรั่งก็แล้วกันนี่คะ เย็นนายห้างง่ายดี

อุทัย – จริงของคุณสมร แต่งแฟนซี เย็นนายห้างฝรั่ง

สมร – แล้วหน้ากากอย่าลืมนะคะ มี หน้ากากหรือยังคะ?

อุทัย – มิ มิ ในตู้ของฝาก ดูเหมือนยังเหลืออยู่อีกหลายอัน (เดินไปหยิบมา) คุณสมรช่างเจ้าความคิดดีมาก ผมขอบคุณด้วยจริงใจ

ประกอบ – ในเรื่องเกี่ยวกับ รัก ๆ ใคร่ ๆ ละก็ ผู้หญิงเขารอบคอบดีกว่าพวกเรานัก

อุทัย – (สวมหน้ากาก) ยังไง ใช้ได้ไหม?

สมร – ดีแล้วค่ะ ไม่มีใครจำได้แน่

อุทัย – แกล่ะ ประกอบ ว่ายังไง?

ประกอบ – สำหรับกัน กันว่า แกมีโชคดีมาก

อุทัย – โชคดียังไง?

ประกอบ – ทำไมจะไม่เรียกว่าโชคดีอีกหรือ คืนนี้ แกก็สนุกสบายใจเท่านั้นเอง

อุทัย – จริงของแก คืนนี้กันคงสนุกสนุกมากแน่ ๆ ว่าแต่ว่า ถ้ากันสวมหน้ากากอันนี้ละก็ ไม่มีใครจำได้แน่นะ?

ประกอบ – อย่ากลัวเลยรับรองได้ เมื่อกันยอกว่ารับรองได้ละก็ไม่ต้องวิตก

– จบองก์ที่หนึ่ง –

สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยเชษมราชูปถัมภ์

องก์ที่ ๒

(สองชั่วโมงภายหลัง ฉากห้องนั่งเล่นในสโมสร เย็นห้องสำหรับผู้หญิงอยู่ห่างกับห้องเต้นรำ ได้ยินเสียงดนตรีแว่ว ๆ เมื่อเปิดม่าน ไม่มีใครเลย ทันใดนั้น ประตูห้องเปิดออก มีผู้หญิงสวมกะโปรงคนหนึ่งพรวดเข้ามา แล้วหันหลังทำท่าปิดประตูดึงไว้ ไม่ยอมให้คนข้างนอกเปิด)

หญิง – ไม่ได้ค่ะ ไม่ได้ (ครู่หนึ่งหันหน้ามาทางคนดู จึงเห็นได้ชัดว่าเป็นประกอยนั่นเอง)

ประกอย – (ถอนใจ) เออ, นี่แหละเขาว่าผู้ชาย.... คุณแม่เคยสอนไว้แล้วเทียว.....(แหม่มสวมหน้ากากใส่เยเรตเข้ามาอีกคนหนึ่ง) นี่แน่ะค่ะ คุณโปรดให้ดิฉันหายสงสัยสักหน่อยเถอะค่ะ ดิฉันมีท่าทางเป็นผู้ชายหรือเปล่าคะ เราไปคุยกันทางห้องเครื่องดื่มเถอะค่ะ (จูงมือไป) ตาย ตาย ถ้าดิฉันมีท่าทางเป็นผู้ชายละก็....

(ทั้งสองออกไป บัวสวาทเข้าประตูมาอีกทางหนึ่ง แต่งตัวสิฉูดฉาด สวมหน้ากาก ถือพัด ๆ อยู่เรื่อย แสดงว่าร้อนมาก เดินไปหน้ากะจกถอดหน้ากากออก แล้วปะผุ้น สายใจเข้ามาทางประตูที่ประกอยออกไป สายใจคงแต่งตัวและสวมหน้ากากอย่างองก์หนึ่ง)

สายใจ – (เห็นบัวสวาท) นั่นแน่,

บัวสวาท – (ตกใจ) อุ๊ย! ตายจริง (พยายามจะสวมหน้ากาก)

สายใจ – สายเสียแล้ว ดิฉันเห็นแล้วละค่ะ ยังไง สบายดีดอกหรือคะ? คุณบัว

บัวสวาท – (เดินเข้าหา) คุณคือใครเล่าคะ?

สายใจ – (ขยขัน) ผู้แทนรายฎรเจ้าค่ะคุณนาย ดิฉันเห็นคุณพี่คุณเที่ยวตามหาออกทั่วไป

บัวสวาท – คุณจะเป็นใครก็ตาม ขอขอบคุณที่นำข่าวมาบอก (วิ่งไปปิดประตู) ไม่ไหว ดิฉันรำคาญ

เต็มทน ขอเวลาหายใจสบาย ๆ สัก ๕ นาทีเท่านั้น

สายใจ — ตั้งใจจะหลบคุณรัตน์หรือคะ ?

บัวสวาท — (สงสัย) เอ, คุณนี่ใครกันนะ (จ้องดูตาอย่างใกล้) พุโธ่, สายใจน่ะเอง ตาย ตาย จำไม่ได้ (ทั้งสองหัวเราะอย่างขบขันแล้วสวมกอดกัน)

สายใจ — จำน้องสาวไม่ได้เสียแล้ว นี่เธอคิดว่า คุณรัตน์จะไม่ตามมาที่นี่หรือคะ ? (ถอดหน้ากากออก)

บัวสวาท — สโมสรออกกว้างขวาง ห้องเยอะแยะไป และเวลานี้เย็นตอนที่แขกโดยมาก กำลังหาเครื่องดื่มทั้งนั้น ยังไม่ใช่เวลาออกแยกกันเพ่นพ่าน

สายใจ — งั้นเร็วเข้า มานั่งนี่เถอะ เล่าให้ฟังบ้างซิ

บัวสวาท — เล่าอะไร ?

สายใจ — ทุกอย่าง อะไร ๆ ก็เอา ข้อแรกว่าแต่กลับจาก หัวเมืองเมื่อไร ?

บัวสวาท — วานซืนนี้

สายใจ — เล่าให้ฟังโดยละเอียดซิ ตั้งแต่งานสมรสของเธอ สายไม่ได้พบตั้ง ๒ เดือนแล้ว คุณรัตน์เย็นอย่างไรบ้าง และเธอเองสบายดีหรือ ไปเที่ยวสนุกไหม?

บัวสวาท — สนุก สนุกมาก

สายใจ — แปลว่ามีความสุขพร้อมใช่ไหมล่ะ ?

บัวสวาท — แหม เธอเอ๋ย อากาศสงขลาวิเศษจัง เธอเห็นไหมล่ะ รูปหาดทรายริมทะเลที่ฉันส่งมา

สายใจ — ไม่เห็นเขียนอะไรมาก พูด ๒—๓ คำเท่านั้น เอง

บัวสวาท — ตามหาดทรายนั่นแหละ เธอ พอตกเย็นแดดอ่อน สาวหนุ่มออกเดินเที่ยวเบิกบานใจ ฉันละไม่เว้นวันเลย จนมีพ่อหนุ่มน้อยคนหนึ่งตามติดแจเทียว

สายใจ — แล้วคุณรัตน์ล่ะ ?

บัวสวาท — คุณรัตน์ก็หัวเสีย โกรธเย็นพื้นเย็นไฟไปเท่านั้นเอง

สายใจ — เย็นธรรมดา แต่งงานใหม่ ๆ ใคร ๆ ก็ต้องหวง

บัวสวาท — หวง แต่ พองาม ก็น่า เอ็นดู ดอก แต่อย่าให้ถึงกับหึง โอ, สายเอ๋ย เธอยังไม่รู้รสผู้ชายที่ขี้หึง

หนังสือพิมพ์ไทยเขษม

ร้าย, ร้ายกาจมาก ลงท้าย เที่ยวไม่สนุกเลย

สายใจ — เอ๊ะ! ทำไมล่ะ สายไม่เข้าใจเลย?

บัวสวาท — ไม่เข้าใจอะไร?

สายใจ — เธอนี่แปลก ก็เธอแต่งงานกับคุณรัตน์ แล้วออกเดินทางไปตากอากาศก็เพื่อจะอยู่ด้วยกันสองต่อสองตามลำพังไม่ใช่หรือ

บัวสวาท — แน่นอน, ถูกแล้ว

สายใจ — สายยังจำได้ว่า เธอปลื้มอกปลื้มใจตื่นเต้นอย่างแรง

บัวสวาท — ถูก, ถูกแล้ว

สายใจ — เธอได้กับคนที่เธอพอใจ เธอตั้งใจร่วมชีวิตด้วยกันมานานแล้ว เธอไม่ได้แต่งงานโดยถูกบังคับ เธอแต่งงานด้วยความรัก

บัวสวาท — เอ๊ะ! ฉันเคยบอกเธอรึ?

สายใจ — ก็บอกน่ะซิ

บัวสวาท — นึกไม่ออก

สายใจ — แล้วกัน ลืมง่ายจริง

บัวสวาท — เอาเถอะ ถึงฉันจะบอกอย่างนั้นจริงก็ตาม แต่ก็ขอให้เธอคิด เถอะ เมื่อเราแต่งงานแล้ว ไม่ได้หมายความว่า เราจะต้องเกาะแจอยู่กับสามีเรื่อย รู้จักใครอีกไม่ได้ พอรู้จักใครเข้าหน่อยก็เกิดเรื่องหึงทุกที

สายใจ — นี่ มิแปลว่า เธอไม่มีความรักคุณรัตน์แล้วรึ?

บัวสวาท — เปล่า ฉันยังรัก แต่มันมีเรื่องรำคาญอย่างนี้แหละ

สายใจ — ก็เธอ ทำอะไร ให้เขาระแวง หรือเปล่าล่ะ?

บัวสวาท — ระแวง, ระแวงอะไร ขอให้สายคิดดูซิ ที่สงขลายังเอิญฉันไปพบลูกชายของคุณลุงซึ่งรับราชการอยู่ที่นั่น เขาเชิญฉันไปเที่ยวสโมสรข้าราชการ ฉันก็ไป รุ่งขึ้นเขาชวนนั่งรถยนต์เที่ยว ฉันก็ไป เท่านี้ก็ต้องระแวงด้วยรึ ฉันไปกับใคร ไปกับญาติแท้ ๆ ซึ่งรู้จักและวิ่งเล่นกันมาแต่เล็ก ๆ

สายใจ — ลำบากจริง สายเห็นใจเธอ

บัวสวาท — ลงท้าย ฉันขี้เกียจรำคาญ เลย ต้องกลับกรุงเทพฯ

สายใจ – สายพลอยเศร้าใจด้วย

บัวสวาท – วันนี้ พอฉันบอกว่า ฉันจะมา สโมสร มาเต้นรำ เลยเกิดเรื่องอีก เอะอะทะเลาะกันอยู่พักหนึ่ง จะไม่ให้ฉันไปไหนเสียเลย กักยิ่งเสียกว่าเมื่อฉันสาวๆ อยู่กับคุณพ่อคุณแม่อีก ใครจะทนได้ ฉันคิดเหมือนกันว่าคืนนี้ฉันจะพบสายที่นี่ ฉันจะได้รับความเพลิดเพลินโดยคุยกับสายบ้าง ฉันอยากจะสนุกของฉันบ้าง ใครจะเย็นเข้า

สายใจ – คุณรัตน์ไม่ยอมให้มาริคะ?

บัวสวาท – เขาบึ้งบึ้ง สวมเสื้อ กะแทกประตูออกจากบ้าน ตวาดแหวๆ เข้ามาว่า อยากไปก็เชิญไป คนเดียวเถอะ ไม่อยากเห็นอยากรู้ แล้วทำหน้าราวกับจะร้องไห้

สายใจ – แหม, เธอช่างใจแข็งจริง ถ้าเย็นสาย สายยอมแพ้เขาแล้ว

บัวสวาท – อย่าเพิ่งพูด สายยังไม่ได้กับตัว ถ้าได้กับตัวเข้าบ้างจะรู้สึก ก็ฉันเคยใจแข็งที่ไหน เมื่อจำเย็นเข้า การทำใจแข็งไม่ยากเลย (ครู่หนึ่ง) แต่ลงท้ายเธอก็เห็นแล้ว เขาก็ตามมาเอง นี่เคราะห์ดี ยังไม่ได้พบกัน ถ้าพบเข้าคงมีเรื่องอีก ฉันจะคุยกับใครเกิน ๕ นาทีละก็ เย็นค้อม ๆ มอง ๆ ค้อน แอบเข้ามาตะแคงหูฟังเทียว

สายใจ – นี่แปลว่า เธออยู่ด้วยกันไม่มีความสุขแล้วซี?

บัวสวาท – ไม่สุขมากเท่าที่คิด นอกจากเวลาเขามีโมโห ถ้าเวลาเขามีโมโหขึ้นมาละก็น่าดูนัก และน่าขันด้วย

สายใจ – งั้นเธอคงแกล้งยั่วเขาให้มีโมโหละซี?

บัวสวาท – มีเหมือนกัน บางครั้งฉันก็แกล้งยั่วเล่น แต่ลงท้าย เธอเอ่ย ลืนกับฟันแม้มันจะกะทบกันสักเท่าใดก็ตาม ก็เย็นเรื่องที่จบลงด้วยดีกันสนิทสนมอยู่นั่นเอง แล้วเราก็เริ่มไม่พอใจกันใหม่อีก (นิ่งครู่หนึ่ง) บัดนี้ฉันก็ได้พบสายแล้ว ฉันเห็นจะ

สถาบันหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยเชษฐ

กลับบ้านได้

สายใจ — อย่าเพิ่งซิ โอ่, นาน ๆ พบกัน ทิ อยู่อีกหน่อยเถิด การเต้นรำ คืนนี้สนุกออก เธอแต่งตัวออก สวยอย่างนี้ใคร ๆ ก็มอง

บัวสวาท — จริงรึ? สวยมากเทียวรึ? ตัดจากร้านเทวสุหัทยังไรล่ะ?

สายใจ — มีน่าล่ะ

บัวสวาท — สาย วันนี้เธอก็สวย เสื้อนี่ ตัดที่ไหนล่ะ?

สายใจ — เฟมีน่า

บัวสวาท — หรูจัง, คุณพ่อเธอยังตามใจชะมัดอยู่ตามเคยซิ

สายใจ — ไม่เคยขัดใจสักที

บัวสวาท — เออ, คุณพ่อเธอสบายดีรึ?

สายใจ — สบายค่ะ

บัวสวาท — อารมณ์ดี และแข็งแรงยังกะคนหนุ่มอยู่ไม่ใช่รึ?

สายใจ — ค่ะ, เหมือนคนหนุ่ม

บัวสวาท — ท่านอายุ ๕๖ แล้วใช่ไหม?

สายใจ — ๕๗ เข้าปีนี้แล้ว

บัวสวาท — วันนี้ท่านมาสโมสรหรือเปล่า?

สายใจ — มา

บัวสวาท — ท่านยังชอบสนุก ฉันรักท่าน จริง ๆ ในโลกนี้ สายก็มีแต่คุณพ่อเท่านั้นที่รักสายที่สุด

บัวสวาท — เออ, นี่ฉันคิดว่า สายคงไม่พยายามจะอยู่เย็น แม่สาวแก่นะ

สายใจ — นี่เธอเห็นสายแก่แล้วยังงั้นรึ?

บัวสวาท — เปล่า ฉันหมายความว่า สายจะไม่ปล่อยความเย็นสาวให้ผ่านพ้นไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ หัวใจย่อมมีประโยชน์อย่างอื่นอีกนอกจากทำหน้าที่ฉีดโลหิต

สายใจ — สายทรายแล้ว

บัวสวาท — ไม่จริง สายยังไม่ทราย

สายใจ — ทรายซีคะ ทำไมจะไม่ทราย

บัวสวาท — งั้นก็คงทรายเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง

สายใจ — อาจจะเย็นได้

บัวสวาท — สายมีคู่รักแล้วรึ?

สายใจ — เปล่า ใครบอก?

บัวสวาท — เถอะน่า, บอกฉันเถอะ จะเย็นอะไรไป ฉันไม่บอกใครดอก

สายใจ — เธอนี่ก็แปลกจริง สายไม่มีอะไรดอก

บัวสวาท — เย็นคนยังไง?

สายใจ — สายพึ่งจะรู้จัก

บัวสวาท – ก็รูปร่างยังไงล่ะ ?

สายใจ – พอดูได้

บัวสวาท – มาที่นี่หรือเปล่า ?

สายใจ – ที่นี่น่ะริ ? (ยิ้ม) เปล่า

บัวสวาท – ทำไมต้องยิ้มด้วย ?

สายใจ – เขาไม่ได้มาที่นี่ แต่เขาอยู่ใกล้ๆ นี่

บัวสวาท – อยู่ห้องเต้นรำนี่หรือ ?

สายใจ – ไม่ใช่ อยู่ถนนข้างสโมสรนี่เอง

บัวสวาท – เออ, ไหนเล่าให้ฟังซิ รู้จักกันยังไง ?

สายใจ – ที่จริงเย็นเรื่องขัน ๆ แปลกมาก อยู่ ฉันจะไปหาแฉล้ม แม่แฉล้มตุ๊ของเราไงล่ะ พอฉันลงรถเดินไป ถนนมันขรุขระ ฉันก้าวพลาดไป เท้าแพลง คราวนี้แทนที่จะไปเคาะประตูห้อง แฉล้ม ไพล่ไปเคาะเอาบ้านเขาเข้า เขาออกมาเชิญเข้าไปในห้อง แล้วก็คุยกันอยู่สักครึ่งชั่วโมงได้ เท่านั้นเอง

บัวสวาท – แปลกดี เขาชื่ออะไร ?

สายใจ – อุทัย

บัวสวาท – ชื่อเพราะดี อุทัย, ฉันขอแสดงความยินดีด้วย

สายใจ – ยังก่อน อย่าเพิ่งเข้าใจผิด เรายังไม่มีอะไรกันเลย

บัวสวาท – ยังจะคอยอะไรกันอีกล่ะ ?

สายใจ – และบางทีจะไม่มีอะไรกันต่อไปด้วย

บัวสวาท – ระวังคิดให้ดีสาย ผู้หญิงเราน่ะ เขาว่าถ้าไม่เสียใจก็ต้องเสียดาย

สายใจ – สายต้องการความสุขที่มั่นคง

บัวสวาท – สายที่รัก ฉันให้พรเธอล่วงหน้า (กอด)

สายใจ – ออกไปเต้นรำกันเถอะริ ?

บัวสวาท – ฉันไม่นึกอยากเสียแล้ว จริงๆ ออกไปพบคุณรัตน์เข้าเดี๋ยวก็มีเรื่องกันอีก

สายใจ – งั้นทำไงล่ะ ?

บัวสวาท – (คิดครู่หนึ่ง) ได้เหมือนกัน แต่ฉันต้องกลับบ้านเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเสียก่อน เขารู้แล้วว่าฉันใส่ชุดนี้ สวมหน้ากากเขาก็คงจำได้

สายใจ – มัวกลับบ้าน แล้วกว่าจะกลับมาอีก พอดีหมดเวลา

บัวสวาท — จริงของสาย (หัวเราะ) เธอให้ฉัน

สายใจ — แล้วสายล่ะ ?

บัวสวาท — สายก็ใส่ตัวของฉันน่ะซี

สายใจ — ได้สนุกกันใหญ่

บัวสวาท — นั่นซิ ไง พูดจริง ๆ เอาไหมล่ะ ?

สายใจ — เอาซี รูปร่างเราก็ขนาดเดียวกัน พอใส่กันได้

บัวสวาท — ที่จริงฉันนึกจะพูดเล่น ๆ ไม่อยากจะแย่งเสื้อสวยของเธอเลย

สายใจ — สายก็ชอบเสื้อเธอเหมือนกัน

บัวสวาท — จริงรึ ?

สายใจ — จริง ๆ

บัวสวาท — ถ้าสายไม่พอใจ ฉันไม่ผืนนะ

สายใจ — โธ่, ตรงกันข้าม สายยินดี

บัวสวาท — คุณพ่อเธอจะไม่พอใจก็ไม่รู้

สายใจ — ท่านจะเป็นคนแรกที่หัวเราะก่อนใคร ๆ

บัวสวาท — เธอทำให้ฉันดีใจมาก นี่เราจะไปเปลี่ยนกันที่ไหนดีล่ะ ?

สายใจ — เดี๋ยวก่อน (ครู่หนึ่ง) อ้อ มีห้องแต่งตัวสำหรับผู้หญิง ไปเปลี่ยนที่นั่นได้

บัวสวาท — ก็ถ้ามีใครเขาไปพบเข้าล่ะ ?

สายใจ — ใครจะพบ เรายึดประตูเสียใครจะเห็น ไปเถอะ เร็วเข้า

บัวสวาท — ถ้าได้สนุกกันใหญ่

(ทั้งสองคนเริ่มออกไป ห้องว่างอยู่ครู่หนึ่ง ประตูค่อย ๆ เปิดออก อุทัยสวมหน้ากากอย่างยักษ์หนึ่ง ชะโงกเข้ามาตรวจดู ไม่เห็นใครจึงเดินเข้ามา)

อุทัย — อยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ หาออกทั่วก็ไม่เห็น (มองดูรอบ ๆ ห้อง) ห้องนี้เขาสวยไม่ใช่เล่น เข้าใจแต่ง (นั่งเก้าอี้) เก้าอี้ก็นิ่ม (ลุกขึ้น) เออ นี่ไปอยู่ที่ไหนนะ หายากหาเย็นเสียจริง ๆ มองไปทางไหนก็เห็นแต่หน้ากาก ไม่รู้ใครเป็นใคร ลงท้ายที่เรามานี่ ก็จะไม่มีประโยชน์อะไรเลย (ครู่หนึ่ง) คงไปแอบคุยอยู่กับผู้ชายที่ไหนแน่——— วะ! นี่เราชักจะรู้จักเริ่มหิงขึ้นมาแล้ว มันยังไงกัน

นี่ (นิ่งครู่หนึ่ง ทิ้งตัวลงบนเก้าอี้) พูโธ่, เคยอยู่สงบ ๆ แสนสบาย———แต่ที่จริง รักผู้หญิงก็สบายเหมือนกัน——— ต้องพบให้ได้—— ต้องพบ—— คงจำเราได้ อย่างน้อยคงจำเสียงเราได้ นี่หล่อนจะคิดถึงเราบ้างไหมนะ คิด ๆ ไปเรื่องของเรามันก็น่าขัน (ขณะนั้นประตูเบิดออก อุทัยลุกขึ้น) ตายจริง ใครมาแล้ว (คนแต่งแหม่ม สวมหมวก เบเรต์ เข้ามา แหม่มย่อตัวคำนับ อุทัยโค้งตอบ) คุณต้องการพบใครหรือครับ (แหม่มย่อคำนับอีก อุทัยโค้งตอบตามเคย) คุณแต่งแฟนซีแบบนี้งามมาก คุณต้องการหาใครคนหนึ่งในห้องนี้เหมือนกับผมหรือครับ (ไม่ได้รับตอบ) ที่จริงหลังจากเต้นรำมักจะมีเวลาที่ผู้หญิง อยากพักอยู่เฉย ๆ ไม่ อยากพูด กับใครจริงไหมครับ (แหม่มพะยักหน้ารับ) ไม่ต้องเกรงใจผม ส่วนผมยังไม่ได้เต้นรำ ฉะนั้นยังอยากพูด ผมกำลังหาใครอยู่คนหนึ่ง ที่จริงห้องนี้สำหรับผู้หญิง ผมทราบแล้ว แต่ผมก็เพียงผ่านมาดูเท่านั้น ขอโทษ (แหม่มย่อคำนับ อุทัยจะออกไป แต่แหม่มขวางประตูไม่ยอมหลีก) เอ๊ะ! นี่อะไรกัน ผมขอเรียนคุณนายว่า ผมไม่ค่อยชำนาญ ขนบธรรมเนียม ในการเต้นรำสวมหน้ากาก——จริงอยู่เป็นความเพลิดเพลินชะนิดหนึ่งที่ผู้หญิงผู้ชายพูดอะไร ๆ กันในงานนี้ก็ได้ ล้อกัน โกหกกันสนุกสนาน โดยไม่รู้ว่าใครเป็นใคร แต่วิธีนี่งไม่พูดของคุณก็เกิดเหมือนกัน ถ้าผู้หญิงนี่งผู้ชายเราก็ เข้าใจ ได้เหมือนกันคุณคิดถูก เท่าที่เห็นคุณผมก็ทราบแล้วว่า คุณใจเย็น ใจดี ใจบุญ ใจกว้างขวาง (แหม่มย่อคำนับ) สุภาพสตรีบางคนพูดมาก แต่ไม่ได้ความอะไรเลย ไม่เหมือนคุณ จริงไหม

ครับ? (แหม่มย่อคำนับ) นอก ออกไป อุทัยถอนใจ) เออ,
จากนี้ คุณยังถอนสายบัวงาม โล่งอก
มาก เย็นกิริยาที่เข้าใจกันได้ ประกอย — (ย่อคำนับอย่างแหม่มข้าง พร้อม
ดีกว่าใช้คำพูด ทำไมนะ ไม่ กับสูดปาก) ซี๊ด
มีใครจัดให้มีการโต้วาทีกันด้วย อุทัย — อีกคนหนึ่งแล้วหรือนี่?
วิธีถอนสายบัวเฉย ๆ อย่างนี้ ประกอย — ซี๊ด (อุทัยเข้าไปเชยคาง ประ-
บ้าง จะเผ็ดร้อนน่าฟังไม่น้อย กอยถอดหน้ากากออก) อย่า
(นิ่งครู่หนึ่ง) แม้ผมจะพูดมาก เลย นี่แกก็เย็นกับเขาเหมือนกัน
สักหน่อย ซึ่งเย็นวิธีตรงข้าม ริ?
กับคุณ ก็หวังว่า คุณคงไม่ อุทัย — (ตะลึง) ประกอย
รังเกียจผมไม่ใช่หรือครับ? ประกอย — ตายจริง นี่แกจำกันได้ริ?
(แหม่มส่ายหน้า) นั่น คุณใจ อุทัย — (เห็นขัน) แกก็อุตส่าห์มากับ
ดีมาก แต่ที่ผมใช้คำว่าไม่ เขาเหมือนกันหรือนี่?
รังเกียจผมนั้น ผมไม่ได้มีความ ประกอย — ทำไม ขัดคอแกริ?
หมายอะไรอื่น ผมมานี่ ก็เพื่อ อุทัย — แน่นอน ไปให้พ้น กันต้องการ
หาเพื่อนสตรีผู้หนึ่งซึ่งผมจำเย็น อยู่คนเดียว
ต้องพบ (ขณะนี้ประกอยสวม ประกอย — งั้นริ นี่การแต่งตัวของกันเย็น
หน้ากากเข้ามา แหม่มจึงทำ ยังไงบ้าง?
ท่าชี้เย็นเชิงถามว่า คนนี้ใช่ อุทัย — หรูมาก พวกผู้ชายคง เล่นหู
ไหม? อุทัยส่ายหน้าปฏิเสธ เล่นตากับแกใหญ่ซิ?
แล้วพูดต่อไป) ขออภัยแก่ผม ประกอย — แน่นอน สนุกจัง สมรเขาเย็น
ด้วยคุณ ผมไม่อาจจะขอคุณ คนจัดการให้กันแต่ง อย่างนี้เอง
เต้นรำ เพราะผมจำเย็นต้องพบ พวกผู้ชายแก่ ๆ ในงานเต้นรำ
ใครก่อน (แหม่มคำนับแล้ว นี่ เห็นกันเข้าคอแห้งไปตาม ๆ

กัน

อุทัย – อย่าโม้นักเลย นิ่งที่เถอะ

ประกอบ – ยังไง พยแม่หวานใหหรือยัง ?

อุทัย – ยัง แต่เดี๋ยวคงพย

ประกอบ – ถ้ากันพยก่อน จะให้กันบอกหล่อนว่ายังไงบ้างนะ ?

อุทัย – ขอบใจ อย่าเสือกเลย ไม่ใช่ธุระของแก

ประกอบ – งั้นออกไปจากห้องนี้เถอะ ไม่ใช่ที่ของผู้ชาย ส่งแขนมาให้กันเดี๋ยว เราควงแขนกันออกไป ใคร ๆ จะต้องมองเบ็นตาเดียวทั้งนั้น

อุทัย – ไหวัละ ประกอบ อย่าให้มันจุ้นจ้านนักเลย ถ้าแกจะเติมดิกรี เข้าไปมากเสียแล้ว

ประกอบ – ผู้หญิงเมาได้ริ อย่ากลัวเลย (ถึงประตู) ให้ผู้หญิงเดินหน้าซะ

(ทั้งสองคนออกไป บัวสวาท กับสายใจเข้าอีกทางหนึ่ง เพิ่งเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวกันเสร็จยัง ไม่ทันได้สวมหน้ากาก)

บัวสวาท – อยากดูหน้าคุณรัตน์นัก หาฉันไม่พยจะติหน้าอย่างไร เออ. เมื่อกี้ที่เธอเห็นคุณรัตน์เขาสวมหน้ากากหรือเปล่า ?

สายใจ – เปล่า ใส่เสื้อแพร นุ่งผ้าม่วงหางกะรอกสีกรมท่า

บัวสวาท – ดีแล้ว ฉันจะเห็นได้แต่ไกล

สายใจ – ก็ถ้าคุณรัตน์มานึกตู่ว่า สายเบ็นเธอล่ะ ?

บัวสวาท – จริงนะ ก็นึ่งดูฤทธิ์เขาสักพักซิสาย แล้วถึงค่อยเบิ๊ดหน้าให้เขาดู ถ้าเขาสงสัยเสือก็ยอกเขาว่าเบ็นของเธอ แต่อย่างไรก็ตามเธอ ต้อง บอกว่า เธอไม่ได้พยฉันเลย

สายใจ – เขาก็จะไม่เชื่ออีกน่ะแหละ

บัวสวาท – เห็นได้ว่าสายไม่รู้ ใจผู้ชาย เอาเถอะเชื่อฉันก็แล้วกัน

ประกอบ – (เข้าประตูมา) รำคาญพวกผู้ชายจริง–จริงเทียว นี่บ่านนี้เรือเมล์ยังไม่ออกอีกหรือเธอ ?

บัวสวาท – ลำอื่น ๆ ออกแล้วละค่ะ แต่ลำไปเมืองฝรั่งยังไม่ออก ยังมีผู้โดยสารชาวต่างประเทศตกค้าง

หนังสือพิมพ์ราชการไทยเชษม

ชื่อกะปิอยู่อีกข้าง (รัตน์พรวดตามหลังประกอบเข้ามา)

รัตน์ — อ้อ (นิ่งคร่หนึ่ง)

บัวสวาท — อ้าว ดิฉันคิดว่าคุณพี่จะไม่มา

ประกอบ — (พูดกับรัตน์) เห็นไหมล่ะคุณ คุณควรจะอยู่บ้าน

รัตน์ — (พูดกับบัว) เกะกะน้องอย่างนั้นรึ?

บัวสวาท — สำหรับน้องไม่แปลก คุณพี่จะมาหรือไม่มาเท่ากัน

รัตน์ — ฟังพูดหน้าชื่นใจเหลือเกิน

สายใจ — (พูดกับรัตน์) อย่าเชื่อค่ะ

รัตน์ — ผมเริ่มจะเคยชินกับคำพูดชะนิดนี้เสียแล้วครับ

ประกอบ — อย่างนั้นคุณจะมาบ่นเอาอะไร?

บัวสวาท — นั่นน่ะซิ จริงนะคะ

รัตน์ — (ชี้ประกอบ) นี่ใครกัน?

สายใจ — (พูดกับประกอบ) เห็นไหมล่ะคะ ว่าคุณเกินจำนวนอยู่ที่นี่

บัวสวาท — (พูดกับประกอบ) มิได้ อยู่เถอะค่ะ แม้คุณจะเย็นชายปลอมอยู่ก็ไม่เย็นไร อย่างน้อยคุณยังมีวุฒิความดีที่เย็นคนสนุก

รัตน์ — ดิละนะ

ประกอบ — (พูดกับบัว) คุณนาย

สายใจ — คุณรัตน์คะ โปรดอย่าทะเลาะกันที่นี่เลยค่ะ

รัตน์ — การทะเลาะเย็นอาหารประจำวันของผม

บัวสวาท — ที่นี่ไม่ใช่ห้องรับประทานอาหาร ถ้าหิวก็โปรดไปที่อื่น

รัตน์ — ว่าอย่างไรนะ?

ประกอบ — ไปราชวงศ์ก็ได้คุณ มีข้าวต้มทั้งกลางวันและกลางคืน

บัวสวาท — รำคาญไม่รู้ไม่ชี้

ประกอบ — นั่นเข้าใจง่ายที่สุด ไม่อยากรู้อยากชี้ด้วย

รัตน์ — (พูดกับประกอบ) นิ่งเสียทีเถอะคุณ เดี๋ยวผมอดไม่ได้จะ——

ประกอบ — อ่อ ผมไม่เถียงคุณ

รัตน์ — นั่นดีแล้ว

ประกอบ — ขอยอกว่าคืนนี้คุณโชคไม่ดีเลย

บัวสวาท — (พูดกับรัตน์) คุณเสียกิริยาใหญ่แล้ว มาทำหน้ายักษ์หน้ามารที่นี่

รัตน์ — เย็นความผิดของใคร?

ประกอย — ก็ของคุณน่ะซิ พุทโธ่ ยังถามได้

สายใจ — ขอเสียทีเถอะค่ะ อย่าวุ่นวายกันทีนี่เลย

รัตน์ — ขอถามหน่อยเถอะฉันทำอะไรให้ถ้าฉันเย็นก้างขวางคอก็บอกมาตรง ๆ ก็แล้วกัน

สายใจ — เปล่าเลยคุณรัตน์ อย่าเข้าใจผิด

ประกอย — เย็นซิ ทำไมไม่เย็น เย็นก้างปลาทูเทียว

บัวสวาท — การที่คุณด้อม ๆ แอบมอง แอบฟังนั่น———

รัตน์ — แล้วก็เพื่อจะเลี่ยงหนีฉันใช่ไหมล่ะ ที่เธอเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวกับคุณสายใจเช่นนี้

บัวสวาท — ไม่ใช่กงการอะไรของคุณ

ประกอย — นั่นซิ ระแวงไปเปล่า ๆ

รัตน์ — ถ้าฉันไม่ได้เข้ามาในห้องนี้ด้วยความบังเอิญ ฉันก็คงไม่ได้พบเธอ

บัวสวาท — นั่น เย็น ความ เคราะห์ร้าย ของดิฉัน

รัตน์ — อ้อ! เธอไม่ต้องการพบฉันยังงั้นรึ?

ประกอย — ยอกอยู่แล้วยังจะถามได้

รัตน์ — (พูดกับประกอย) นี่คุณที่รักถ้าผมเห็น จำเป็น จะต้อง เตะคุณเสียแล้ว

ประกอย — (ทำเย็นกลัว) อย่านะเอ้อ อย่าถูกตัวเขานะ ขอยอกกล่าวด้วยเจ้าค่ะ

สายใจ — คุณรัตน์คะ ดิฉันขอยอกด้วยความจริงใจว่าคุณเข้าใจผิด

รัตน์ — (พูดกับบัว) บอกหน่อยเถอะว่าเธอไม่ต้องการพบฉัน ยังไงล่ะจริงไหม พูดด้วยความจริงใจกันเถอะ

ประกอย — แปลกมาก เย็นคนเข้าใจยากเสียจริง ๆ

รัตน์ — ไงล่ะพูดซิ พูดความจริงสักครั้งหนึ่งเถิดในชีวิตของเธอ

บัวสวาท — (ลุกขึ้นเดินออกประตูไป) คนพรรค์นี้ก็มีด้วย ไม่อยากเห็นหน้า

ประกอย — (ทำอย่างบัวแล้วออกไป) คนพรรค์นี้ก็มีด้วย ไม่อยากเห็นหน้า

(รัตน์นิ่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้ว

ทำท่าจะเดินตามยัวไป)

สายใจ – คุณรัตน์คะ คุณจะไปไหน?

รัตน์ – ผมอยากทราบว่า มันมีอะไรกัน?

สายใจ – มีอะไรที่ไหนกันคุณ ?

รัตน์ – ผมไม่ต้องการให้แม่ยัวสวาทเห็นผมเย็นควาย

สายใจ – อย่าวิตก คุณไม่ใช่ควายแน่ ๆ คุณเย็นเพียงคนทำไม่ถูกเท่านั้นเอง

รัตน์ – อย่างไรก็ตาม ผมขอยอกคุณได้ว่าผมจะไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ เลย

สายใจ – คุณทำไม่ถูก น่าเสียใจ (รัตน์เดินไป ๆ มา ๆ) สงยใจเสีย เถอะค่ะ ฟังดิฉันก่อน ดิฉันเองเย็นคน ขอร้องคุณยัวสวาทให้ดิฉันยืมเสื้อใส่

รัตน์ – คุณรี ?

สายใจ – ค่ะ ดิฉันเอง

รัตน์ – คุณเย็นเพื่อนที่ดี อุตส่าห์แก้ตัวให้

สายใจ – จริงนะคะ ดิฉันเย็นคนขอยืมเอง

รัตน์ – คุณปดไม่สนิท

สายใจ – ดิฉันบอกจริง ๆ ว่าดิฉันมีเหตุผลสำคัญที่จะต้องไม่ให้ใครจำดิฉัน ได้ (สวมหน้ากาก)

รัตน์ – ขอโทษ ผมไม่เชื่อคุณ

สายใจ – คุณจะไว้ใจดิฉันไหมล่ะคะ ?

รัตน์ – ไว้ใจ สำหรับคุณเห็นจะพอไว้ใจได้

สายใจ – ขอบพระคุณ

รัตน์ – สำหรับคุณผมไว้ใจ แต่ไม่ใช่สำหรับแม่ยัวสวาท

สายใจ – เพราะอะไรคะ ?

รัตน์ – เพราะผมรู้จักนิสสัย

สายใจ – คุณรู้จักไม่ดีพอ

รัตน์ – ไม่ใช่ผมรู้จักไม่ดีพอ นิสสัยเขาไม่ดีพอต่างหาก

สายใจ – ไม่ดีอย่างไรคะ ?

รัตน์ – เย็นเด็ก เด็กที่ตามใจตัวเอง

สายใจ – ถ้าคุณไม่พอใจเขา ก็เลิกกันเสียซีคะ ?

รัตน์ – ผมยังไม่กล้าพอที่จะทำเช่นนั้น

สายใจ – ทำไมล่ะคะ ?

รัตน์ – การที่เขาจะตกเย็นของคนอื่น ผมทนดูไม่ได้

สายใจ – ถ้าเช่นนั้นคุณจะเดือดร้อน ทำไมในเมื่อคุณยัวสวาทเย็น ของคุณอยู่แล้ว ?

รัตน์ – ผมกลัวว่าเขาจะหลุดมือไปจากผม

สายใจ – แล้วคุณจะห้ามได้ด้วยวิธีหนึ่งของคุณหรือคะ?

รัตน์ – เปล่า แต่ผมป้องกัน

สายใจ – เป็นวิธีที่ไม่ถูก เชื่อดิฉันเถอะ

รัตน์ – เกี่ยวกับวิธีด้วยหรือครับ คุณพูดถึงความรักยังกับว่าเป็นบทเรียนภาษาอังกฤษ

สายใจ – คุณยกตัวอย่างไม่เลว ดิฉันเชื่อว่าความรักก็ต้องการเรียนเหมือนกัน

รัตน์ – แต่ไม่มีวันที่จะเรียนรู้ได้จริงเลย คุณยังไม่ประสพกับตัวเอง

สายใจ – ดิฉันขอถามหน่อยเถอะว่า ก่อนที่คุณจะได้รู้จัก กับคุณยัวสวาทชีวิตของคุณเป็นสุขไหม ?

รัตน์ – บางครั้งก็เป็นสุข

สายใจ – ถ้าสมมุติว่าให้คุณเริ่มรู้จัก เริ่มติดต่อกับคุณยัวสวาทใหม่ คุณจะเอาไหม ?

รัตน์ – ผม———อือ———

สายใจ – ลังเลใจหรือคะ ?

รัตน์ – เปล่าครับ

สายใจ – คุณจะไม่เริ่มใหม่หรือคะ นั่นแน่เห็นไหมล่ะ?

รัตน์ – ผมยังไม่ทันตอย

สายใจ – ไม่ต้องตอย ดิฉันก็ทรายแล้ว– –อย่างนี้เอง

รัตน์ – อย่างนี้อะไรครับ ?

สายใจ – เปล่าค่ะ ดิฉันคิดถึงตัวดิฉันเอง

รัตน์ – เอ๊ะ คุณมีอะไรด้วยริ คุณก็ไม่เป็นสุขด้วยหรือครับ ?

สายใจ – อุ๊ยดิฉันไม่เป็นทุกข์อะไรดอกค่ะ

รัตน์ – คุณมีชีวิตที่สงบ ไม่มีห่วงใย–

สายใจ – ค่ะ ดิฉันมีชีวิต ยังมีชีวิตอยู่แต่คุณก็มีชีวิตเหมือนกัน เราไม่ควรมีชีวิตอยู่เพื่อก่อความทุกข์ ควรจะก่อแต่ความสุข แต่ก่อนคุณเคยเป็นคนสนุกรื่นเริงเห็นจะเป็นเพราะการเต้นรำสวมหน้ากากนี่เองกะมังที่ทำให้คุณเศร้าไป

รัตน์ – จริงของคุณ ผมไม่ควรหาความทุกข์ใส่ตัว ทำให้คุณพลอยหมดสนุกไปด้วยในงานคืนนี้

สายใจ – เปล่าค่ะ แม้จะเกิดเรื่องอะไรก็ตาม ดิฉันก็ไม่หมดสนุก

รัตน์ — หวังว่าความสนุกของคุณ ไม่ได้อยู่ที่เห็นการวิวาทระหว่างผมกับแม่ขัวสวาท

สายใจ — ดิฉันไม่ใช่ร้ายถึงเช่นนั้นดอกค่ะ จริง ๆ นะคะคุณรัตน์ คืนนี้ดิฉันสบายในใจ

รัตน์ — มีเรื่องอะไรดีหรือครับ ?

สายใจ — อย่าถามดิฉัน อย่าถามอะไรหมด ดิฉันบอกอะไรคุณไม่ได้เลย แต่ดิฉันยินดีแบ่งความสบายใจของดิฉันให้คุณได้

รัตน์ — ขอบพระคุณ ที่จริงผมควรจะแต่งงานกับผู้หญิงอย่างคุณนี้

สายใจ — ชั่งเถอะค่ะ ประกอบกับนิสัยอย่างคุณนี้ด้วยละก็ไม่ไหว (นิ่งครู่หนึ่ง) น่าเอ็นดูชายหนุ่มที่มีใจบริสุทธิ์หนักแน่น เขาเชื่อในสิ่งที่เขาพูด เชื่อในสิ่งที่เขาต้องการ

รัตน์ — เขาเป็นคน อย่าง คุณว่านี้หรือครับ ?

สายใจ — เขาใครกันคะ ?

รัตน์ — ก็คนที่คุณคิดถึงน่ะซีครับ

สายใจ — ใครบอกคุณ ? (นิ่งครู่หนึ่ง)

รัตน์ — แล้วนี่คุณจะแนะนำผม ให้ทำอย่างไรต่อไป ?

สายใจ — คุณก็จะไม่เชื่อดิฉันอีกน่ะแหละ

รัตน์ — เชื่อซีครับ

สายใจ — ถ้าอย่างนั้น ปล่อยให้คุณขัวสวาท เต้นรำให้สนุกสักคืนหนึ่ง คุณกลับบ้าน ไปคอยอยู่ที่บ้าน

รัตน์ — ให้ผมกลับบ้านรึครับ ?

สายใจ — ค่ะ

รัตน์ — แล้วอย่างไรอีกล่ะครับ ?

สายใจ — แล้วเมื่อคุณขัวสวาทกลับ คุณทำโกรธ ทำมีโมโหให้มาก

รัตน์ — นี่คุณแนะนำ ให้ผมมีเรื่องกันอย่างนั้นรึครับ ?

สายใจ — ค่ะ คุณไม่ควรมามีโมโหหาเรื่องกันที่นี่

รัตน์ — แต่ก็ถ้าแม่ขัวสวาทเต้นรำจนดึกดื่นล่ะ ?

สายใจ — ก็จะเป็นอะไรไป

รัตน์ — ก่อนอื่น บอกผมหน่อยว่า ผู้ชายที่นุ่งกะโปรงเมื่อกี้นี้คือใครกัน ?

สายใจ — เอาอีกแล้ว คุณนี่ไม่ไหวจริง ดิฉันไม่ทราบดอกค่ะว่าใคร

รัตน์ — ให้ผมไปดูก่อนว่า แม่ขัวสวาท

ทำอะไร

สายใจ — คุณจะให้เขาทำอะไร แปลกพิลึก

รัตน์ — ผมจะไม่ว่าอะไรเลย

สายใจ — คุณช่างเย็นเด็กอมมือเสียจริงๆ

รัตน์ — ผมอยากทราบว่า แม่บัวสวาทอยู่กับใคร ?

สายใจ — คุณจะทราบได้อย่างไร ?

รัตน์ — จริงของคุณ

สายใจ — อยากไป ไปกับดิฉันก็ได้ ชวนดิฉันเต้นรำสักเพลง ได้ไหมล่ะคะ ?

รัตน์ — ยินดีเทียวคุณ

สายใจ — ไปซิคะ (ทั้งสองคนออกไป บัวสวาทกับอุทัยเข้ามาอีกทางหนึ่ง)

อุทัย — เหนื่อยไหมครับ ?

บัวสวาท — ไม่เหนื่อยค่ะ ดิฉันชอบเต้นรำ คุณเต้นดีมาก

อุทัย — ครับเมื่อเต้นกับคุณ

บัวสวาท — เอ๊ะ ทำไมจะต้องเกี่ยวถึงดิฉันด้วย ?

อุทัย — อ้าว คุณไม่เข้าใจ การเต้นรำก็เหมือนกับนัดกันเอาอาหารไปรับประทานตามทุ่งนาหรือในสวน

บัวสวาท — เหมือนอย่างไรคะ ?

อุทัย — อาหารที่อร่อยอยู่ที่ของคนอื่นนำมาน่ะซิครับ (ครู่หนึ่ง) คุณมองหาใคร ?

บัวสวาท — ไม่หาใครดอกค่ะ

อุทัย — ถ้าเช่นนั้น คุณจะไม่มีวันได้พบเลย

บัวสวาท — ยิ่งดีค่ะ

อุทัย — ดีในทางไหนครับ ?

บัวสวาท — ดีในทางที่จะไม่พบค่ะ

อุทัย — คุณพ่อคุณหรือครับ ?

บัวสวาท — ไม่ใช่ค่ะ คุณพี่

อุทัย — พูดเล่นไปได้

บัวสวาท — ก็คุณพาดิฉันมานี่ บอกว่ามาคุยกันเล่นไม่ใช่หรือคะ ?

อุทัย — คุณยังไม่มีคุณพี่

บัวสวาท — มีซิคะ ดิฉันมีคุณพี่

อุทัย — ทำไมถึงทำตัวคุณให้มัวหมองด้วยคำพูดเช่นนี้ ?

บัวสวาท — ตัวดิฉันไม่มัว ตัวดิฉันขาวค่ะ

อุทัย — ผมหมายถึงใจคุณ

บัวสวาท — ถึงใจดิฉันก็ขาว ไม่ขาวอยู่แต่ตาเท่านั้นค่ะ

อุทัย — ผมเห็นแล้วว่าคุณ ไม่ใช่ตาขาว คุณตาดำ ดำคม คมกล้า กล้า

หาญ

บัวสวาท — เชื้อสายดิฉันเย็นนักรยค่ะ

อุทัย — แต่คงไม่ถึงกับเห็นผมเย็นข้าศึก

บัวสวาท — ที่ไหนได้ดิฉันเห็นคุณกำลังเย็นศัตรูอยู่ทีเดียว

อุทัย — จริงหรือครับ ?

บัวสวาท — จริงซิคะ

อุทัย — เย็นคำขาดที่คุณยินเพื่อถอนทูตหรือครับ ?

บัวสวาท — ตามใจคุณซิคะ

อุทัย — เมื่อคุณยิน คำขาดกับผม เช่นนี้ในฐานเย็นศัตรูกัน ผมก็ต้องประกาศสงครามรัก

บัวสวาท — โดยไม่รู้จักดิฉันอย่างนั้นหรือคะ

อุทัย — เอ๊ะ ทำไมล่ะครับ ?

บัวสวาท — คุณรู้จักดิฉันแล้วหรือคะ ?

อุทัย — อาจเย็นได้

บัวสวาท — ไหนขอดิฉันดูปากซิคะ

อุทัย — คุณจะบ้อนอะไรผมหรือครับ ?

บัวสวาท — มิได้ ดิฉันจะดูว่าดิฉันรู้จักคุณหรือเปล่า

อุทัย — รู้จักไหมล่ะครับ?

บัวสวาท — ไม่รู้จักค่ะ

อุทัย — คุณตลกขบขันดีมาก นี่แปลว่าเวลาคุณพบใครเข้า แทนที่จะนึกว่า เคยเห็นหน้าผู้ชายคนนี้ที่ไหนหนอ คุณคงนึกว่า เคยเห็นปากผู้ชายคนนี้___

บัวสวาท — ___ที่ไหนหนอ นั่นถูกของคุณแล้ว

อุทัย — ปากผู้ชายต่างกันมาก หรือครับ

บัวสวาท — อุ๊ย ต่างกันค่ะ ต่างกันมาก

อุทัย — ต่างกันอย่างไรครับ ?

บัวสวาท — บางคนปากโย้ง บางคนปากเปรี้ยว บางคนปากคม บางคนปากหวาน บางคนหวานจัด — เค็มจัด — และจืดเฉย ๆ ก็มี

อุทัย — อย่างผมนี่แหละครับ อยู่ในประเภทรสไหน ?

บัวสวาท — หวานค่ะ หวานมาก

อุทัย — ไม่แสบคอเกินกว่าที่คุณจะรับประทานได้หรือครับ ?

บัวสวาท — อุ๊ย ดิฉันไม่ชอบของหวานดอกค่ะ กลัวเย็นลม

อุทัย — คุณเก่งมาก คุณสายใจ ผมยอมแพ้

บัวสวาท — คุณเรียกดิฉันว่าอย่างไรคะ ?

อุทัย — ก็เรียกชื่อคุณน่ะซิครับ

ละครับ แต่ที่จริงผมไม่ควรจะพูด
เลยดีกว่า ถ้าผมไม่พูด ผมคง
ไม่กลุ้มใจอย่างนี้ อย่างน้อยคง
ยังจะนอนคิดนอนฝัน ปลื้มใจไป
อีกหลายคืน (นิ่ง) เย็นหญิง
ที่ใจมาร มารที่สุด เมื่อผมบอก
ว่ามาร ผมทราบดีว่าหมายความ
เพียงไร บางทีผมจะใช้ศัพท์
อย่างกรุณาไปเสียอีก เพราะ
ยังเกรงใจคุณอยู่ (นิ่ง) คุณ
คิดหรือว่า เมื่อผมรักผู้หญิงคน
อย่างนั้นแล้ว ผมจะสงบใจได้
ง่าย ๆ ก่อนนี้ผมรักหล่อน แต่
เดี๋ยวนี้ไม่รักแล้ว__ครับ ผม
ไม่รักเสียแล้ว__ ผมหายจาก
ไข้ใจแล้ว (นิ่ง) จริงของคุณ
ไม่ใช่ความผิดของคุณ คุณไม่
ไม่มีส่วนด้วย แต่ขืนชื่อว่าผู้
หญิงแล้ว เหมือนกันทั้งนั้น อยู่
ในตะกร้าเดียวกันทั้งนั้น จริง
ดอก มียกเว้นบ้าง เช่นคุณเย็น
ต้น แต่ก็หายากเต็มที คุณเย็น
หญิงที่สุภาพ ใจโอบอ้อมอารี
คุณมีคำพูดที่เข้าใจเลือกเฟ้น ที่

ปลอบใจ (นิ่ง) โอ คุณเอ๋ย
ผมกลุ้มใจเหลือเกิน คุณคงคิด
ไม่ถึงว่า ความกลุ้มใจของผม
มากเพียงใด คุณคิดไม่ถึงแน่ ๆ
ถ้าคุณคิดถึง--โอ๊ย คนที่มีน้ำ
ใจอย่างคุณ เชื่อว่าคงจะไม่กล้า
ปล่อยทิ้งให้ผม อยู่คนเดียวตาม
ลำพัง คุณคงจะต้องกลัวว่าผม
จะเสียสติ กลัวว่าผมจะคลั่ง
กลัวว่าผม อาจทำอันตราย ชีวิต
ผมเอง คนที่ฆ่าตัวตายนั้น ก็
ไม่ใช่เพราะคิดคลั่งอยู่ คนเดียว
หรือ ที่ถูก ผมควรจะกลับบ้าน
เสียนานแล้ว บ้านผมอยู่เพียง
แค่นี้เอง ข้างสโมสรนี่เอง ผม
ไม่มี ความ กล้า พอ ที่จะ ไป คน
เดียว (นิ่ง) ผมรู้สึกตัวดีว่าถ้า
ผมกลับไปบ้าน นั่งอยู่คนเดียว
ในความเงียบวังเวง ผมคงต้อง
นั่งร้องไห้แน่ ๆ (นิ่งครู่หนึ่ง)
โอ ถ้าคุณเย็นคนมีน้ำใจดีจริง ๆ
น้ำใจประเสริฐจริง ๆ จะให้ผม
บอกไหมว่า คุณควรทำอย่างไร
ถ้าคุณมีน้ำใจเมตตาผม คุณจะ

ไม่ทิ้งผมไปเวลานี้ จริง ๆ นะ
ครับ คุณจะตามไปอยู่เป็นเพื่อน
ผมอีกครู่หนึ่ง ขอคุณอย่าเข้า
ใจผิด อย่าคิดว่าเป็นการเชิญ
ที่ละลายละล้วง หรือมุ่งร้าย
อย่างหนึ่งอย่างใดต่อคุณ คุณ
คงเล็งเห็นหัวใจอันสุจริตของผม
ดีแล้ว ผมได้สารภาพความจริง
ใจให้คุณฟังหมดแล้ว จะไม่มี
ภัยอย่างใดแก่คุณเลย เราจะ
คุยกันเฉย ๆ คุณอาจถอดหน้า
กากหายใจให้สบาย เมื่อคุณ
เห็นว่า ได้คุยกันพอแล้ว คุณ
ก็กลับบ้านได้ เวลานี้ผมต้อง

การมีเพื่อนคุย คุณยินดีจะสละ
เวลาให้ผมสักชั่วโมงหนึ่งได้
ไหมครับ ได้หรือครับ—ไม่
ได้หรือครับ——ได้หรือครับ
ขอบพระคุณ ขอบพระคุณที่สุด
(เข้าจับมือ และดีใจ) ผมนึก
แล้วว่า คุณไม่ใช่คนหูหนวก
(แหม่มสั่นศีรษะ) ไม่ใช่คนใบ้
(แหม่มสั่นศีรษะ) และคุณสา-
ยานได้ว่า คุณรู้จักภาษาไทย
หรือครับ (แหม่มรับคำ) เรียม
เทียว อย่างนั้นไปครับ ไปด้วย
กัน——ไปบ้านผม——

บีดม่าน จบองก์ที่สอง

“รอยบาป”

สาคร

พิมพ์พรรณ พัตรานนท์

เรามักจะรู้จักกันแต่เพียงสั้น ๆ ในนาม ของ พิมพ์ แห่งตลาดล่าง นครปฐม เขื่นที่รู้จักของชาวตลาดเขื่นอันดิ พิมพ์ เขื่นแม่ค้าขายของเบ็ดเตล็ด แล้วแต่ฤดูกาลจะอำนวย ฤดูไหนมิเงาะ พิมพ์ก็ขายเงาะ ฤดูไหนอุดมน้อยหน่า พิมพ์ก็ค้าน้อยหน่า หากไม่ใช่หน้าลูกไม้ พิมพ์ก็ค้ากล้วยทอด ทอดมัน แป้งจี่ และของ เบ็ดเตล็ด ราคาถูก เหมาะสำหรับเด็ก เขื่นนิจสิน ใคร ๆ ก็คิดกันว่า พิมพ์ขายของจุกจิกนั้นสำหรับเด็กซื้อ ผู้ใหญ่คงไม่ชอบกันนัก ที่ไหนได้ พิมพ์กลับขายดิบขายดี เขื่นเทน้ำเทท่าเพราะผู้ใหญ่ รุ่นหนุ่มเสียซ้ำ พิมพ์สวย หวานเหมือนน้ำตาลเพ็ชร์ คุณหนุ่มนครปฐมลงมติกันเช่นนั้น เมื่อ ๒ ปีก่อนโน้นนครปฐมยกให้แม่สาว “สำลี” เขื่นที่ ๑ แห่งความงาม เขื่นศรีเมืองของนครปฐมครั้นเมื่อ “สำลี” ผ่านไปแล้วด้วยการแต่งงานกับพ่อเสี่ยคนหนึ่งไป ตำแหน่งนั้นคงว่างอยู่มีใครแทน บัดนี้นครปฐมค้นพบแล้วอีกคนหนึ่ง นครปฐมยินยอมที่จะให้ พิมพ์พรรณ พัตรานนท์ สวมมงกุฎความงามต่อไป พิมพ์ใช่ว่าจะงามเพียงสิ่งเดียว เขื่นเครื่อง ส่งเสริม พิมพ์หวาน—หวานกว่าสำลี ซึ่งว่างามและหวานราวกับหยาดพ้ามาดิน ในสมัยสองปี โน้นเสียอีก นัยนาของพิมพ์นั้นสิที่คุณหนุ่มพากันสะท้านใจคราม ครันเมื่อสบเข้า ยิ้มของพิมพ์อาจพาคุณหนุ่มให้ซื้อของในร้าน จนเกลี้ยงได้โดยไม่ต้องต่อ พิมพ์เขื่นสาว พิมพ์สวย พิมพ์ใจดิ พิมพ์รู้จักกับคนทุกชั้นตั้งแต่ข้าราชการตลอดลงมาจนชาวตลาด หน่อเนื่องมาจากการเขื่นแม่ค้าของพิมพ์นั้นเองเขื่นเหตุ ไม่มีหนุ่มคนใดหรอกที่จะเกลียดกุหลาบงาม และมีหอมกลิ่น หอมขาย เช่น แม่พิมพ์พรรณพัตรานนท์นี้ การสมาคมนี่สิกระทำให้ท่านผู้เฒ่าพากันหนักใจหนักหนา เกรงว่าพิมพ์จะไม่พยการแต่งงาน เมื่อท่านตักเตือน พิมพ์กลับหัวเราะขบขันตอบเสียอีกว่า “นั่น มันสุดแล้วแต่ กำลังใจ ของมนุษย์ต่างหากเล่าคะ” กะทั่งบัดนี้ก็ยังคงวางตนเขื่น โสดอยู่ได้ เช่น

กุหลาบงามยามหอมทั้งหลาย ขอให้เรามองดูทางชีวิตของเขาในอีกเหลี่ยมหนึ่งต่อไปเถิด

วางมือจากการจัดร้านเงยหน้าขึ้นสบตาผู้ถาม "อ้อ—คุณพนม—นั่งก่อนซิคะ" เลื่อนม้าให้เขานั่งขนยกร้าน

คุณพนมหรือร้อยตำรวจตรี พนม นาภา นายตำรวจสาย ๔ ลดตัวลงนั่งตามคำเชื้อเชิญ "ขะ ขอบใจ"

"รับอะไรไหมคะ —ขนมทองเอกใหม่ ๆ ดิฉันทำเอง หรือจะฝอยทองกรอบ —คุณแม่ทำ"

"ยังไม่หิว—นั่งเล่นก่อนได้ไหมพิมพ์?"

"ได้ค่ะ" พิมพ์หัวเราะแย้มยิ้มให้เห็นไรฟัน งามได้ระเบียบน่าเอ็นดู "ถ้าคุณไม่รังเกียจร้านแม่ค้าต่ำ ๆ เช่นนี้"

"โอ๋ —รังเกียจ แม่คุณ" แกล้งอุทานเบา ๆ "ฉันน่ะรึจะรังเกียจร้านพิมพ์ เมื่อพิมพ์ใจดี —ช่างพูดออกเช่นนี้ ครูอุตส่าห์ยกม้ามาให้นั่ง หาหมากพลูบุหรี่มารับรองเชื้อเชิญให้กินขนม"

"อุ๊ย —อย่าค่ะ —เดี๋ยวดิฉันจะอ้วนตายเสียหรอก เขาว่าผู้ชายมักจะพูดแต่ปากจริงไหมคะ?"

"อาจเป็นจริงสำหรับคนอื่น"

"แต่คุณรับรองได้" ริยกักคอ หัวเราะร่าเริงราวผิเสื้อในฤดูฝน

"อ๊ะ —พิมพ์" คุณร้อยตำรวจตรีอุทาน "ฉันยังไม่ได้พูดเลย แต่ก็ใกล้ความจริงมากทีเดียว อยากจะทดลองใหม่เล่าพิมพ์เย็นนี้จะช่วยพิมพ์ขนของไปส่งบ้านนะ บางทีจะทำให้พิมพ์เชื่อในคำพูดได้บ้างกะมัง"

"อย่าเลยค่ะ ขอบพระคุณแล้ว" ค้อนน้อย ๆ ให้พองาม "คุณน่ะหรือ ในเครื่องแบบออกสง่าผ่าเผยจะมาช่วยเขาขนของ จะเกินความจริงเสียใหญ่แล้ว"

"จริงซิเอ้า แล้วคอยดู"

"ค่ะ แล้วดิฉันจะคอยดู"

"พิมพ์" เรียกแล้วก็หยุดเฉยอยู่

"ขา" มองด้วยสายตาฉงนสนเท่ห์

"คุณสวยจริงวันนี้ —เย็นมติของฉันคนเดียว"

ใบหน้าอ่อนช้อยของพิมพ์ย่อมสายเลือดเย็นนวลปราง ขวยแก่ใจที่ถูกชมโดยต่างเพศต่อหน้าต่อตาเช่นนี้ พิมพ์เคยได้ยินคำพูดเยินยอเช่นนี้เย็นเสียงหลงลอยลมมาเข้าหูเองอยู่เสมอ แปลกจริง พิมพ์เคยรำพึงกับตนเองเช่นนี้ ทำไมนะเขาจะต้องชมกันนักกันหนาว่าพิมพ์สวย เมื่อครั้งอยู่ราชินีบูรณะ

แม่ครูสุธิ ชมว่าพิมพ์ งามเหมือนนางขุยขาในเรื่องอิเหนา อกจะแตก พิมพ์งามเหมือนขุยขา อ้อ ขุยขา เย็นเช่นนี้เอง คุณย่าชมยอกว่านัยน์ตาของพิมพ์ไม่ผิดกับของผ่องคุณแม่พิมพ์ ซึ่งชมกันหนักหนาว่างามนัก แต่ตาของพิมพ์ท่านยังแถมว่า หวานกว่าตาของคุณแม่เธอเย็นไหน ๆ คุณโสภา ลูกชายคุณกลางเจ้าคุณโสภาคย์ ฯ ชมว่าพิมพ์สดชื่นงามนิ่มนวลอ่อนช้อย เหมือนกุหลาบเมื่อยามรุ่งอรุณในห้องบูชา —เออ—พิมพ์จะอิ่มตายเสียแล้ว ใคร ๆ ก็ชมว่า พิมพ์งาม พิมพ์สวย พิมพ์หวาน อยากจะได้พิมพ์ ไว้เย็นของขวัญคอยเถอะ พิมพ์ จะเย็นของใครไม่ได้นอกจากของคุณแม่คนเดียว

"รู้ไหมพิมพ์?" เสียงคุณร้อยตำรวจตรีพนม ปลุกเธออีกครั้งหนึ่ง

"คะ ?" เลิกคิ้วถาม

"ฉันบอกว่า พิมพ์สวย —เย็นตาราของนครปฐม ดวงสุกใส"

"ค่ะ —ดิฉันทราบแล้ว ใครก็ยอดิฉันเช่นนี้เสมอ แต่ความจริงดิฉันก็คือมนุษย์ปุถุชน —ผู้หญิงธรรมดาทั้งหลายนี่เอง ดิฉันคิดว่าที่เขายกยอกันเช่นนี้ ก็เพื่อความหวังอย่างหนึ่ง"

"ฉันทราบว่า หลายคนมีมติเช่นนี้เหมือนกัน แล้วพิมพ์จะว่าฉันปลูกต้นยอให้พิมพ์กะไรได้"

"ถูกละค่ะ หลายคนเขาชมดิฉัน ก็เพราะ อือ—อย่าให้ดิฉันต้องพูดเลย"

"ทำไมเล่าพิมพ์ เรามีความรู้สึกเหมือนกันทุกอย่าง ผิดแต่เราต่างเพศกันเท่านั้น พิมพ์อาจพูดออกมาได้ตรง ๆ ฟ้าคงไม่ผ่าหรอก"

"ค้า —ฟ้าไม่ผ่าสำหรับคุณ" ยิ้มเก้อ ๆ คุณร้อยตำรวจหัวเราะเขา ๆ สายตาไม่ละจากวงหน้างามแฉล้มของจันทรานครปฐม

"ยิ่งคนสวยอย่างคุณ ฟ้าจะผ่ากะไรได้"

"ฮือ —คุณพนมนี่อะไรก็ไม่รู้ กลางร้านกลางตลาดแท้ ๆ ปากเปราะเราะรายเสมอไม่หยุดหย่อน".

"ก็จริงนี่หนา"

"อย่าค่ะ ดิฉันได้ยินคำเช่นนี้ จากปากของเพศคุณเสมอ ดิฉันจะทราบหรอกค่ะว่าเขาหมายถึงอะไร เขาเกี้ยวดิฉัน เขาพูดเริ่ยในที่สุดเขาก็คงจะออดอ้อนอย่างเรื่องเริงรมย์ เพื่อคร่าหัดิฉันจากอกพ่อแม่ จริงไหมคะ เพศของคุณ ช่างเต็มไปด้วยความล่อลวงทั้งสิ้น" ยิ้มเนือย ๆ ทอดสายตาลงเบื้องต่ำ ยกมือขึ้น

ทายอก "มันเย็นลูกไม้ของพ่อเจ้าชู้เขางั้นไม่ใช่รึคะ คุณพนม?"

"ลูกไม้" คุณพนมกะเถิบร่างเปลี่ยนอิริยาบถ ทวนคำเสียงต่ำ ๆ "คุณออกจะพูดครุมเครือมากเกินไป ลูกไม้ไม่จำเย็นจะต้องพราวเสมอไปในชายทุกคนหรอก"

"งั้นดิฉันยกเว้นให้สำหรับคุณคนหนึ่ง ดีไหมคะ?"

"นั่นเย็นความจริง"

รถสาลี่ลากสับสนอยู่หน้าร้าน คนเดินซื้อของกันขวักไขว่ พนมไม่สู้จะเอาใจใส่เท่าไรนัก เอาใจใส่อยู่แห่งเดียวที่ พิมพ์พรรณพัตรานนท์ งามงอนของตลาดล่าง _ศรีเมืองของนครปฐม

นายหนุ่มพนม บุตรคนสุดท้อง ของพระนรา ๆ ผู้พิพากษานอกตำแหน่ง หรูหราในสมาคม ปราดเปรื่องในหน้าที่ ประเปรียวในท่าทาง ว่องไวในเกมทุกชะนิด ทั้งในร่มและกลางแจ้ง ในเครื่องแบบนายร้อยตำรวจตรีจักรที่อินทรอนูเย็นมันปราย เพิ่มความผึ่งผายของพนมให้เด่นขึ้นอีกใช่น้อย ประกอบกับวงหน้าคมคายบึกบึนได้ส่วนสัด แน่ละ ท่านสุภาพสตรี เมื่อคบกับเขาน้อยนักหนาที่จะไม่รักเขาได้อย่างคู่เสน่หายาใจ คุณสาวต้องการได้เขาไว้เย็นเจ้าของโดยสิทธิ์ขาด _มันจะยากเย็นอะไร สำหรับพนมกับการที่จะเย็นคู่ผัวตัวเมียกันเพียงครั้งคราว พนมไม่เคยปฏิเสธในความใจดีของท่านสุภาพสตรีที่มีต่อเขาเลย พิมพ์เย็นแม่สาวคนแรกที่สะดุดใจมากที่สุด พิมพ์สวยเพียงเทพอิดาที่จุติจากฟ้าหล้าสวรรค์มาปฏิสนธิในแดนมนุษย์ มารยาทเรียบร้อยละมุนละไมราวดอกไม้หน้าที่บูชา แม้พิมพ์จะจนในทรัพย์สมบัติ ส่วนคุณสมบัติสิเธอสูงหนักหนา ไม่มีชายใดที่จะปฏิเสธว่าไม่รักเธอได้หรอก พิมพ์คนดี หนุ่มทุกคนหวังปรารถนาในพิมพ์แทบทั้งสิ้น พนมยอมรับกับหัวใจอย่างเปิดเผย เขารักพิมพ์ ปรารถนาในพิมพ์ ต้องการเย็นเจ้าของพิมพ์ทุกสิ่งสรรพ์ที่ชาติเสกสร้างมาเย็นที่สุด

"เห็นแก่ตัวมากเกินไปละคุณพนม" เสียงแจ่วของพิมพ์ปลุกประสาทความรู้สึกให้เขาตื่นขึ้น

"ฉันเห็นแก่ตัว เพราะฉันเห็นแก่พิมพ์น่ะซี"

"คุณพูดง่าย แต่ฟังยากเหลือทน"

"คุณ คงต้องการอธิบาย" มองหน้านิ่งหนึ่งด้วยความเสน่หายาใจ

"ค่ะ ถ้าไม่เหลือบ่ากว่าแรงของคุณ ดิฉัน

ต้องการให้คุณอธิบาย” ทอดสายตาหวานฉ่ำมายังเขา

“ออกจะเย็นเรื่องยาวอยู่สักหน่อย ไว้โอกาสหลังจะเล่าให้ฟังอย่างจะแจ้ง แล้วจะไปที่บ้าน”

◎ ◎ ◎

พิมพ์ กำลังนั่งเทียนหมากอยู่กับคุณแม่เสียงรองเท้ากะทบพื้นซิเมนต์หน้าบ้าน ต้องเป็นแขกผู้ชายแน่นอน พิมพ์รีบสางผมด้วยหวีที่สับติดอยู่บนศีรษะเคร่า ๆ ก่อนที่จะลุกไปเปิดประตูไม่วายที่จะส่องกระจกดูเสียนิดหนึ่งเป็นธรรมดา ของหญิง ย่อมรักสวย รักงาม พิถีพิถันในการแต่งตัวเช่นนี้

“อ้อ –คุณพนม เชิญข้างบนซิคะ”

อย่างสุภาพราบเรียบ พนมนำตนเข้ามานั่งประจบแต้อยู่ต่อหน้าคุณแม่ของพิมพ์ ข้างกะดังเทียนหมาก

“โอ๊ะ –พ่อคุณ” เสียงคุณแม่ของพิมพ์อุทานตามประสาของท่านผู้ใหญ่ “เบ่อเปรอะหมดฟอร์มใหม่ ๆ อย่างนี้ แม่หนูทำไมไม่หยิบเสื่อสาดมาปูให้คุณแกเล่า ดูริ ทำเย็นเด็กไม่รู้ภาษาไปได้ อภัยด้วยนะคุณพนม เด็กนี่มันเซอะนัก สอนเท่าไรไม่รู้จักจำ”

พนมสนทนากับคุณแม่พิมพ์อยู่สักครู่ รู้สึกว่าไม่ค่อยออกรส สู้แต่จะอยู่เฉยไม่พูดอะไรกับพิมพ์สองต่อสองก็ไม่ได้ เย็นธรรมดาของคนปูนชรา คงจะรู้ใจ สักครู่หนึ่งท่านจึงเลี่ยงออกไปข้างนอก โดยขอตัวพอเย็นพิธีว่า ธุระยังคั่งค้างอยู่หลังบ้านอีกมากมาย ปล่อยให้พิมพ์สาว หนุ่มพนม คลอเคลียกันอยู่ตามลำพัง ๒ ต่อ ๒

“พิมพ์ ช่วยหยิบไม้ขีดนั่นส่งให้ฉันทีเถอะ” ผู้กล่าวชี้ไปที่กล่องไม้ขีดไฟซึ่งสงบอยู่ข้างฝาอีกด้านหนึ่ง เขย่าอัตคุลลาอยู่ในมือยิ้มน้อย ๆ ระบายอยู่ในหน้า

พิมพ์พาซื่อค่อยคลานไปหยิบไม้ขีดมาให้ตามต้องการ ขณะที่ส่งกล่องไม้ขีดให้ด้วยมือและลำแขนอันอ่อนช้อยนั้น เขารวบมือเธอพร้อมด้วยกล่องไม้ขีดไว้บีบเบา ๆ

“อย่าค่ะ –คุณพนม” อีดเอื้อนประหม่าตัวสั่นราวลูกนกตกจากรัง พยายามยิดเยื้อนที่จะชักมือออกเพื่อความอิสสรภาพ

“ฉันรักพิมพ์ –พิมพ์จ๋า ให้โอกาสฉันบ้างนะ” ออดเสียงกะเส่า ในสายตาและท่าทาง

“รักดิฉัน ก็ปล่อยดิฉันก่อนซิคะ”

“ฉันรัก –ฉันไม่อยากปล่อย ทำให้ฉันเย็นสุขเหลือเกินเมื่ออยู่ใกล้พิมพ์เช่นนี้ ฉัน

บัวสวาท – ดิฉันชื่อว่าอะไรคะ ?

อุทัย – คุณสายใจ

บัวสวาท – สนุกดีจริง

อุทัย – ไม่ถูกรึครับ ?

บัวสวาท – นั่นน่ะซิคะ การเปลี่ยนชื่อเล่นเก่ดี

อุทัย – พอทีเถอะคุณสายใจ คุณจำผมได้ดีแล้วไม่ใช่หรือครับ ?

บัวสวาท – ใครบอกคุณ ดิฉันจำคุณไม่ได้เลย

อุทัย – ไม่จริง เวลานี้คุณคิดในใจว่าชายคนนี้ระแวงเรา ตามเรามาจะต้องสอนให้รู้สึกเสียบ้าง ใช่ไหมล่ะครับ ?

บัวสวาท – คุณเชื่ออย่างนั้นหรือคะ ?

อุทัย – ผมแน่ใจทีเดียว แรก ๆ เราก็พูดล้อกันเล่น แต่ทั้ง ๆ ที่ล้อกันอยู่ คุณสายครับ ผมก็ไม่ชอบให้คุณพูดกับผมอย่างนี้

บัวสวาท – ใจน้อยด้วยหรือคะ ?

อุทัย – อย่าโกรธว่าผม ตามมานะครับ เมื่อคุณจากผมมาตอนหัวค่ำแล้ว ผมมีความรู้สึกอยากพบคุณอีกอย่างแรงกล้า ผมจึงหาเครื่องแต่งตัวสวมหน้ากากและมาที่นี่

บัวสวาท – มาที่นี่ ได้พบแล้ว และได้ยอมแพ้แล้วด้วย

อุทัย – ครับ ผมยอมสารภาพ (ถอดหน้ากากออก)

บัวสวาท – คุณตามมา เพราะลืม บอกอะไรไปอย่างหนึ่งหรือคะ ?

อุทัย – ไม่ใช่ลืมครับ แต่มาเพื่อเตือนซ้ำอีก

บัวสวาท – เตือนอะไรคะ ?

อุทัย – เตือนว่า ผมรักคุณ

บัวสวาท – แปลกมาก

อุทัย – ครับสำหรับผมเย็นของใหม่และแปลกมาก คล้ายกับว่าผมเพิ่งเคยเห็น เพิ่งเคยรู้จัก เพิ่งเกิด

บัวสวาท – ดิฉันไม่ชอบทารกที่เพิ่งเกิด

อุทัย – โปรดทิ้งเสียงพูดแบบนี้เสียเถอะครับ คุณสาย ไม่ไพเราะเลยสักนิดเดียว

บัวสวาท – เสียใจค่ะ เย็นเสียงของดิฉัน ดิฉันทิ้งไม่ได้

อุทัย – คำพูดของคุณแปลกไปมาก จนผมสังเลใจว่านี่คุณคือคุณสาย-ใจ ยุพยง ใช่ไหม ?

บัวสวาท — (นิ่งครู่หนึ่ง แล้วยิ้ม) ที่ไปเท้าแพลงที่บ้านคุณน่ะหรือคะ ใช่ค่ะ

อุทัย — ถ้าเช่นนั้น คุณไม่ซื่อสัตย์เลย

บัวสวาท — แล้วคุณล่ะคะ ?

อุทัย — ผมซื่อซิครับ

บัวสวาท — ดิฉันสงสัย เพราะเขาว่า ไม่มีผู้ชายคนใดจะโกหกมากเท่ากับผู้ชายที่ซื่อ

อุทัย — คุณสงสัยผม เย็นของธรรมดาที่สุด คุณไม่อาจทรายได้ว่าผมรักคุณเพียงใด

บัวสวาท — ดิฉันไม่ติดใจที่จะทรายดอกค่ะ

อุทัย — อนุญาตให้ผมปลดหน้ากากของคุณออกนะครับ ?

บัวสวาท — คุณนี่ย้า

อุทัย — ครับ เหมือนอย่างที่เย็นที่บ้านเมื่อหัวค่ำ

บัวสวาท — ปลดไม่ได้ค่ะ

อุทัย — เพียงวินาทีเดียวแหละครับ

บัวสวาท — ไม่ได้ค่ะ เดียวใครพรวดมาเห็นเข้า ดิฉันเลยหมดสนุก ดิฉันต้องการหาความเพลิดเพลินแก้กลุ้มใจ คุณทรายไหม

อุทัย — แล้วผมทำให้คุณกลุ้มใจมากขึ้นหรือครับ ?

บัวสวาท — ไม่ถึงกับเช่นนั้นดอกค่ะ แต่เพลงยาว ของคุณน่ะแหละออกจะน่ารำคาญมากสักหน่อย ไม่มีประโยชน์ดอกค่ะ เสียงแห้งเปล่านายห้าง

อุทัย — เรียกชื่อผมซิครับ อย่าให้เย็นนายห้างเสียงแห้งเลย

บัวสวาท — ก็คุณ——อ้อ——

อุทัย — คุณลืมชื่อผมเสียแล้วหรือครับ?

บัวสวาท — ไม่ลืมค่ะ

อุทัย — ถ้าเช่นนั้นก็เรียกซิครับ

บัวสวาท — คุณอยากให้เรียกนัก เทียวหรือคะ ?

อุทัย — ครับ

บัวสวาท — ได้ซิคะ เย็นไรไป พึ่งนะคะ ดิฉันจะพูดใหม่ ไม่มีประโยชน์ดอกค่ะ เสียงแห้งเปล่า คุณอุทัย (นิ่งครู่หนึ่ง)

อุทัย — ทำไมคุณถึงแสดงกิริยา ประเภทนี้กับผม ?

บัวสวาท — เพื่อมิให้คุณร้องเพลงยาว อย่างองอาจให้ดิฉันพึงอีกต่อไป นานนักหนามาแล้ว ที่เพลงยาวมิได้

ทำให้ใจดีฉันเต้นเลย (นิ่งครู่ หนึ่ง)

อุทัย — คุณลองใจผม ไม่สำเร็จดอก ครับ คุณจะไล่ผมให้ไปจากคุณไม่ได้

บัวสวาท — นับว่าคุณดื้อพอใช้

อุทัย — คุณจะลบล้างภาพซึ่งผมถ่ายติดดวงตาไว้แล้วนั้นไม่ได้เลย

บัวสวาท — ภาพอะไรคะ ?

อุทัย — ภาพคุณสายใจ ผู้เคยอ่อนหวานนิ่มนวลกับผม แต่บัดนี้ คุณไม่รักผมแล้วหรือครับ ?

บัวสวาท — ดิฉันไม่เคยรักคุณ และจะไม่รักคุณเลย

อุทัย — เพราะอะไรครับ ?

บัวสวาท — (ยิ้ม) เพราะยังเจ็บข้อเท้ามากนัก

อุทัย — คุณมิได้ตอบคำถามผม

บัวสวาท — ต้องอธิบายกันด้วยหรือคะ นี่คุณถือกฎเกณฑ์จากไหนว่า ถ้าหญิงชายพบกัน คุยกันละก็ ต้องรักกันเสมอ

อุทัย — กฎเกณฑ์เป็นอย่างไร ไม่ทราบ แต่ผมรักคุณ

บัวสวาท — คุณไม่ใช่บุรุษที่อยู่ในความคิดของดิฉัน

อุทัย — คุณจะให้ผมอยู่ที่ไหน ผมอยู่ได้ทั้งนั้น

บัวสวาท — เลิกกันที่เถอะคุณ อย่าหวังอะไรในดิฉันเลย เราเป็นเพื่อนกันเถอะ ไม่ใช่เพื่อนรักนะคะ เพื่อนเฉย ๆ ตกลงไหมคะ ?

(อุทัยไม่ตอบ นิ่งครู่หนึ่ง รัตน์เข้าประตูมา บัวสวาทพูดต่อ) อ้อคุณพี่ แหมดิฉันเที่ยวมองหาไม่เห็น

รัตน์ — หาพี่น่ะหรือ ?

บัวสวาท — ค่ะ

รัตน์ — หาในห้องนี้น่ะหรือ ?

บัวสวาท — หาทั่วไปค่ะ

รัตน์ — แปลกมาก

บัวสวาท — น้อง ได้พูดถึง คุณพี่ กับ คุณผู้นี้จริงไหมล่ะคะ นายห้าง

อุทัย — ออ——จริงครับ

บัวสวาท — น้องมองหาคุณพี่ เพราะน้องต้องการกลับบ้าน (เข้าไปจับแขนรัตน์) กลับเถอะค่ะคุณพี่ ลาละคะนายห้าง และเชื่อดิฉันเถอะ

อย่าเศร้าโศกโสกาอะไรเลย

รัตน์ — คุณนั่น เศร้าโศกอะไรหรือ?

บัวสวาท — เรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ ค่ะ

รัตน์ — เขาสารภาพให้น้องฟังอย่างนั้นรึ?

บัวสวาท — ค่ะ สารภาพให้ฟังโดยละเอียดเมื่อกันเอง

อุทัย — ผมขอโทษครับ

บัวสวาท — (พูดกับรัตน์) ไปเถอะค่ะ คุณพี่

รัตน์ — ผมลาครับ

อุทัย — เชิญครับ

บัวสวาท — (พูดกับรัตน์พลางเดินไป) เขากำลังหลงรักสายใจ

รัตน์ — อย่างนั้นหรือ (ทั้งสองออกไป อุทัยนั่งเก้าอี้ สายใจเดินเข้ามาเห็นอุทัยเข้าจึงชะงักหน่อยหนึ่ง)

สายใจ — ขอประทานโทษค่ะ

อุทัย — (พูดอย่างมะนาวไม่มีน้ำ) ต้องการอะไรก็เชิญเถอะครับ

สายใจ — ขอโทษนะคะ เมื่อกี้คุณอยู่กับผู้หญิงใส่เสื้อสีเหลืองใช่ไหมคะ?

อุทัย — ครับ

สายใจ — ดิฉันเที่ยวตามหาเขาออกทั่ว

อุทัย — เขากลับแล้วครับ

สายใจ — กลับแล้วหรือคะ ?

อุทัย — (คงหันหลังให้ตลอดเวลา) ครับ

สายใจ — ขอบพระคุณค่ะ (เดินไปข้างหลัง)

อุทัย — ผมไม่มีพระคุณ ผมทราบดีว่าผมไม่มีพระคุณ และอันที่จริงผมจะมีพระคุณหรือไม่มี ก็ไม่สลักสำคัญอะไร สำหรับคุณ ไม่ใช่หรือ ?

สายใจ — แน่นอนค่ะ

อุทัย — ฉะนั้นเราใจเดียวกัน

สายใจ — อย่าเพิ่งค่ะ ดิฉันยังไม่เห็นพ้องด้วยว่าจะใจเดียวกันได้ สังเกตดูใจคุณถ้าจะร้อนมาก?

อุทัย — ถูกครับ ใจผมกำลังเย็นไฟ

สายใจ — อ้อ (นิ่งครู่หนึ่ง) คุณคะ

อุทัย — ภุระอะไรหรือครับ (คงนั่งหันหน้าทางคนดู)

สายใจ — โปรดอย่าเพิ่งหันมองข้างหลังสัก ๑ นาทีได้ไหมคะ?

อุทัย — คุณจะทำการทุจริตอะไรหรือครับ?

สายใจ — ไม่ทำอะไรดอกค่ะ ดิฉันร้อนและ——อือ——

อุทัย – และคุณจะถอดเสื้อหรือครับ ?

สายใจ – เปล่าดอกค่ะ––อ้อ––ดิฉันจะผัดหน้าหน่อยเดียวเท่านั้นค่ะ

อุทัย – พูดโธ่ เท่านั้นเอง

สายใจ – ค่ะ เท่านั้นเอง แต่ว่าดิฉันต้องถอดหน้ากาก และดิฉันไม่อยากให้คุณจำดิฉันได้

อุทัย – เชิญเถอะครับ เชิญ ! เชิญตามสบาย

สายใจ – ขอบคุณค่ะ (ถอดหน้ากากและทาผุ้นที่หน้ากะจก)

อุทัย – ผมไม่รู้จักใครที่นี่ดอกครับ ผมไม่ใช่คนกว้างขวาง ในวงสมาคม

สายใจ – คุณถ่อมตัวดีมากค่ะ

อุทัย – มิได้ (ครู่หนึ่ง) สุภาพสตรีคนที่ใส่เสื้อสีเหลือง ที่คุณถามเมื่อกนี้ เป็นเพื่อนของคุณหรือครับ ?

สายใจ – ค่ะ

อุทัย – คงมีนิสสัยต่างกันกับคุณมาก

สายใจ – ทำไมหรือคะ ?

อุทัย – เปล่าครับ

สายใจ – (ทาผุ้นเสร็จ) รออีกอึดใจหนึ่ง นะคะ ดิฉันจะเสร็จเดี๋ยวนี้ละค่ะ

อุทัย – ไม่ต้องรีบร้อนดอกครับ เย็นความสัตย์จริง ผมไม่อยากทราบเลยว่าคุณเป็นใคร

สายใจ – เช่นนั้นก็ดีซิคะ

อุทัย – ผมไม่ได้มาที่นี่เพื่อรู้จักใคร

สายใจ – (สวมหน้ากาก) คุณมาที่นี่เพื่ออะไรล่ะคะ เพื่อโชว์ความที่มกะมัง ?

อุทัย – (ลุกจากเก้าอี้) อ้าว คุณนี่เห็นผม––

สายใจ – ค่ะ โปรดจำไว้ เย็นบทเรียนจรรยาบทหนึ่งสำหรับคุณ (ออกประตูไป)

อุทัย – (เคือง) นี่ก็แม่พวกเดียวกันกับเมื่อกี้นี่อีกนั่นแหละ เออ ไม่ไหว ผู้หญิงสมัยใหม่ (แหม่มสวมหมวกเบเรต์เข้ามา เห็นอุทัยจึงหยุดจ้องดูครู่หนึ่ง แล้วเดินเข้าไปข้างใน) อ้อ คุณรึ ? ขอบคุณที่มีน้ำใจอุตส่าห์มาทักทายผมอีก นึกว่าจะไม่มีใครอยากมาแยแสกับผมอีกแล้ว (ไม่ได้รับตอบ) ผมพบเขาแล้ว

จะเย็นสุขไปตลอดชาติ หากฉันจะได้เย็นเจ้า ของ —เย็นผู้ปกครองของพิมพ์ เราจะแต่ง งานร่วมหอลงโรงกันด้วยหัวใจ —ด้วยความ ผาสุกนะ เห็นแก่ฉันบ้าง ฉันรักพิมพ์เย็นที่สุด เลือดทุกหยดในกายและหัวใจฉันเต็มไปด้วยความปรารถนาในพิมพ์ทั้งสิ้น พิมพ์คงไม่ปฏิเสธในความหวังอันนี้ของฉันนะ ตอบฉันเดี๋ยวนี้ได้ไหม ยอดรัก?”

“ปล่อยก่อนซิ—คูซิ—คุณพนมนี่” พยายามดึงมือออกมาพบความอิสสระจนได้ “ถ้าคุณรักดิฉันละก้อโปรดนิ่ง ๆ ก่อนนะคะ”

นิ่งอยู่ชั่วขณะ ในที่สุดพนมก็เย็นผู้กล่าวขึ้นอ่อย ๆ อ่อนระโหยโรยแรง “พิมพ์ยกโทษให้ฉันเถอะนะ ฉันออกจะใจเร็วและลวนลามพิมพ์มากเกินไปแล้ววันนี้ ยกโทษให้ฉันนะ ฉันจะได้นอนฝันดีในคืนนี้ ที่ทำไปนั้น —อ้าก็—เพราะรักหรอก รักทำให้ฉันกลายเย็นคนดุดัน พุ่มเพื่อยเห็นแก่ตัวมากไปได้ ไงเล่า ตอบฉันได้ไหม พิมพ์คนดี”

“อย่าพูดถึงเลยค่ะเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ” เสียงพิมพ์เอื้อนเอ่ยอ้อมแอ้มอยู่ในคอ “ดิฉันชักจะหวั่น ๆ ใจพิกลอยู่ ดิฉันยังเด็กต่อธรรมชาติ เด็กต่อเรื่องของหนุ่มสาวนัก สงสารนึกว่าเห็นแก่ผีสางเทวดาเถอะค่ะ ดิฉันคิดว่าดิฉันยังไม่สมควรแน่ทีเดียวที่จะมาพูดกับคุณถึงเรื่องเช่นนี้ ไว้อีก ๕ หรือ ๑๐ ปีข้างหน้าคุณค่อยมาพูดกับคุณแม่นั่นแหละจึงจะควร”

“พิมพ์—พิมพ์รู้ไหมว่า พิมพ์ไม่ใช่เด็กแล้วนะเวลานี้ ๑๘ ปีของพิมพ์รู้ผิดรู้ชอบด้วยตนเองดีพอแล้ว พิมพ์มีสิทธิในตัวเองที่จะพูดถึงเรื่อง ‘รัก’ นี้ได้ไม่มีใครหวงห้าม”

พระอาทิตย์จะลับไม้อยู่รอมร่อ แผ่นฟ้าเหลืองอร่ามราวกับสร้างด้วยแผ่นทอง แต้มสีแดงเข้ม ลมพัดระรวย มะม่วงหลังบ้านสะบัดกิ่งก้านเกรียวกราว เสียงชะนีร้องเรียกผัวโหยหวน ดังมาจากวนท่านข้าหลวงประจำจังหวัดไกลโน้น กลิ่นดอกพุทธชาตขจายมาตามสายลมจากหลังบ้าน

“ที่นี่คงจะมีต้นพุทธชาตมาก” คุณร้อยตำรวจตรีทำลายความเงียบขึ้นอีกขณะหนึ่งหลังจากจนคำพูดไปสักครู่ “เย็น ๆ ได้รับกลิ่นชื่นใจเช่นนี้เสมอ คงจะทำสังขารให้ยืนยงไปได้อีกนานกว่าธรรมดา เข้ากับพจนะที่กล่าวว่า กลิ่นหอมคือยาอายุวัฒนะขนานวิเศษ คงจะเย็นสวนดอกไม้กะมัง —หลังบ้านนี่—พิมพ์”

“ไม่ใช่หรอกค่ะ” พิมพ์หัวเราะอาย ๆ “เราจนจะตายไป จะถึงกับมีสวนดอกไม้กะไร

ได้ เพียงแต่ที่ว่างจะปลูกบ้านก็ไม่มีเสียแล้ว”

“งั้นคงเย็นกลิ่นพุทธชาตจากบ้านโน้น”

“พุทธชาต คุณแม่ท่านปลูกไว้หลังเรือน ค่ะ ท่านเย็นคนชอบดอกไม้ ชอบกลิ่นหอมของมันทุกชะนิด”

“และคุณลูกก็เช่นกัน”

“ค่ะ —เย็นธรรมดาของลูกผู้หญิงทุกคน ต้องชอบดอกไม้ ชอบกลิ่น ชอบสีสันวรรณะของมัน”

“และรักความสวยงามด้วยเย็นข้อใหญ่” ช่วยต่อ

“ไม่จริง —ไม่เสมอไปสำหรับข้อนี้ ดิฉันขอค้าน”

“แต่คุณสวย บริสุทธิ์ เหมือนกลิ่นหอมและขาวบริสุทธิ์ของดอกพุทธชาต”

ใบหน้าพิมพ์แปลงเปลี่ยนเย็นสีกุหลาบ “นั่นเย็นแต่เพียงภาพลวงตาภายนอก ให้คุณเห็นต่างหาก แท้จริงดิฉันกับคนอื่นก็เหมือนกันทั้งสิ้น เราอยู่ในเพศเดียวกัน มีอาการเท่ากันทั้ง ๓๒”

พนมหัวเราะ ขยับเครื่องแบบให้รัดกุม ทอดสายตาไปข้างนอก เย็นเวลาขมุกขมัว เหล่านกเล็ก ๆ ส่งเสียงร้องอยู่เซ็งแซ่ นกสีชมพูสวน กำลังโลดเต้นอยู่บนยอดกะดังงา ไทย ส่งเสียงกังวานจับใจโผเข้าหากัน คงจะเย็นคู่ชีวาของมันแน่นอน ต่างพร่ำพรอดออดอ้อนกันตามประสา ปราศจากการเกรงภัยใด ๆ ลมโยกมาอีกครั้งหนึ่ง เย็นลมหนาวของเหมันตฤดู เจ้านกคู่นั้นสลัดปีกไซร้ขาอยู่เร่า ๆ กะดังงาอ่อนยวบไปตามสายลม คงจะตกใจมาก ต่างพากันรุดไปยังยอดอื่นอีก

“น่าเอ็นดูจริงนะ สีชมพูคู่นั้น” คุณร้อยตำรวจกล่าวขึ้นลอย ๆ “พิมพ์—คุณจะไม่อนุญาตให้ฉัน ลงไปชม ต้นพุทธชาต ของ คุณแม่คุณบ้างเชียวหรือ คิดว่าหลังบ้านที่คุณว่าไม่ใช่สวนแต่ก็คงจะไม่มีพุทธชาตแต่อย่างเดียว”

“มีค่ะแล้วนี่คะ” พิมพ์ทอดสายตาผ่านไปในหมอกมืดของรัตติกาล ซึ่งเพิ่งจะเคลือบคลุมความสว่างอยู่เมื่อสักครู่ “งูเงี้ยว—ชุมแถวนี้น้ำค้างตกยามค่ำ มันชอบออกหากิน—”

“พิมพ์รังเกียจ —น่ะสิ” ตัดบทขึ้นก่อนที่พิมพ์จะพูดจบ

“อ้อ —คุณพนมนี่ —เลิกพูดเสียทีไม่ได้หรือคะประโยคนี้”

“ก้อคุณต้องบอกสิว่า —ไม่รังเกียจ” ยิ้มอาย ๆ “—แต่—”

“ไม่ต้องแต่ละ พิมพ์บอกมาตรง ๆ สิว่ารังเกียจฉันไหม?”

"ค่ะ —ไม่รังเกียจในความเขลาของคุณ" ตอบแผ่วเบา

"งั้นไปหรือยังเล่า ฉันชอบนัก เจ้ากลิ่นพุทธชาตในสวนสวรรค์"

คล้ายคนใจเบาเสียเหลือแสน พิมพ์ยอมนำเขาลงไปในสวนหลังบ้าน มิทรายด้วยอำนาจสิ่งไรเข้าดลจิตต์ใจพิมพ์ให้คิดเห็นเย็นเช่นนั้น น่าเกลียด น่าครหาเขาอยู่หรือ ที่ชายหนุ่ม —หญิงสาว เดินคลอเคลียกันในเวลาวิกาลในสถานที่ลับตาชน ๒ ต่อ ๒ เช่นนี้

พิมพ์เดินคลอมากับเขาคล้ายคนไม่มีวิญญาณสมองเพียงแต่แว่ว ๆ เสียงคนพูด กำลังความคิดทั้งหมด พิมพ์ทุ่มเทไปในห้วงคิดคำนึงถึงเรื่องของธรรมชาติเสียสิ้น ยังตัดสินใจได้ไม่แน่นอนว่าควรจะรับทางไมตรีของเขาไว้หรือไม่ ครั้งหนึ่งความรู้สึกสติสัมปชัญญะพาให้หวั่นไปว่า ขั้นปลายของชีวิตอาจพาเจอไปสู่ยอดโศก —สู่มรณะ ความรักทำให้คนหลง —ความรัก ประกอบด้วย เล่ห์เหลี่ยม พิมพ์มองเห็นสภาพเช่นนี้แล้วก็ท้อใจ เกิดมาเย็นหญิงนี่แสนยาก เสียจริง เชียว —พระคุณเอ๋ย

หย่อนกายลงนั่งบนม้ายาวภายใต้ซุ้มมะลิวัลย์ ด้วยหัวใจอันเลื่อนลอย

"อนุญาตให้ฉันนั่งร่วมกับพิมพ์เช่นนี้เถิดนะ ฉันจะสุขไปตลอดชาติ"

มิทรายว่าสิ่งใดมาเย็นอุปสรรค พิมพ์อยากปฏิเสธ อยากจะถอยหนี แต่ช้าเกินไป พนมอุกอาจลดกายลงชิดเสียก่อนแล้ว หัวใจอ่อนเปียกไปสิ้น คล้ายจะเย็นลม พิมพ์เออนเอ่ยเย็นคำพูดออกได้แต่เพียงคำว่า 'ค่ะ' คำเดียว

หูฟังเขาพรรณนาเรื่อยไป เรื่อยไป เสียงแว้ว ๆ คล้ายทิพย์ดุริยางค์ รู้สึกตนประหนึ่งอยู่ใน สวนสวรรค์ อันดาดาย ด้วยมวลบุปผาชาติ เงินทอง ประพรมด้วยน้ำค้าง คือเพชร์อันเลอค่าส่งแสงแวววาว งามระยับตระการตา

มาตีนขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ก็ต่อเมื่อถูกรัดจนแทบจะกะดิกตัวไม่ไหว รู้สึกร้อนวูบที่แก้มมีสิ่งหนัก ๆ ประทับอยู่ ตายแล้ว พิมพ์อยากจะร้องโพนทนาให้ใคร ๆ ทราบว่า ถูกประทุษร้ายร่างกาย แต่ร้องไม่ออก พิมพ์ไม่ได้ถูกประทุษร้าย พิมพ์ถูกขู่ ถูกทำลายแล้วสิ่งที่พึงสงวนภายนอก มาเย็นเวลาแรมปีพิมพ์คืนรน คล้ายกับยิ่งยุไฟราคะให้คุโชนขึ้น เขากลับรัดเอาหนักเข้า ระดมขู่บังขึ้นขู่อย่างบ้าเถื่อน ปราศจากความกรุณาปราณี พิมพ์พยายามดิ้นด้วยกำลังแรงที่มีอยู่ เพื่อจะพบความอิสสระจนเหนื่อยอ่อน โธ่เอ๋ย กำลัง

มดอย่างพิมพ์หรือจะไปสู้ชาย กับอกอันผึ่งผาย ของเขานั่นเอง เพลียใจเย็นกำลัง

คล้ายอยู่ในห้วงฝัน พิมพ์หลับ ๆ ตื่น ๆ หมดความรู้สึก มารู้สึกกายเอาก็ต่อเมื่อสายเสียแล้ว สวรรค์เย็นพะยานด้วยเฉิด แม่คุณเอ๋ย น้ำตาไหลนองด้วยความสลดใจ พิมพ์ขวัญเวียงนครปฐม _งามงอนของตลาดล่าง ภายใต้ของ แสงจันทร์ซึ่ง สะกาวเด่นอยู่ กลางเวหาหาว มะลิวัลลิ์ระรวยกลิ่นอยู่กรุ่น ๆ หริ่งเรไรส่งเสียงอยู่อึงมี่ ลมในเหมันตฤดูโชยเบา ๆ เย็นพะยานด้วย พิมพ์ร้องไห้ อยากจะตายจากโลกให้สิ้นชื่อ พิมพ์ชั่วช้าเย็นที่สุด ชิงสุกก่อนห่าม พิมพ์ใจเขา _อายสวรรค์ อายพระอรณี อายเหล่าพฤกษา โอ _จันทร์เจ้าขา _พิมพ์สุดเหลือที่จะทนแล้ว

เขาซับน้ำตาด้วยหมูกที่แก้ม พิมพ์อีกครั้งหนึ่ง "ยกโทษให้ฉันเถอะนะพิมพ์ รักหรอกหนา กระทำให้ฉันเย็นไปเช่นนี้ พิมพ์บอกฉันให้ชื่นใจสักหน่อยได้ไหมว่า พิมพ์รักฉัน พิมพ์ต้องเย็นของฉัน"

สุดที่จะหลีกเลี่ยง พิมพ์ตอบเขาเบา ๆ "ค่ะ พิมพ์รักคุณ พิมพ์เย็นของคุณแล้ว สงสาร พิมพ์ให้มาก ๆ หน่อยนะคะ"

เขาระดมจูบอีกครั้งหนึ่ง "แน่ละฉันจะรักและสงสารพิมพ์เย็นที่สุด รักของเราจะคงรูปอยู่เช่นนี้ตลอดชาติมิจืดจางนะพิมพ์นะ พิมพ์ต้องรักฉันคนเดียว รักให้มาก ๆ พิมพ์เย็นของฉัน ต้องไม่ลืมฉัน แล้วเราจะร่วมคู่อยู่สุขกันอย่างเปิดเผยตามประสาผัวเมีย โอ สุดรัก—ที่สุด เราก็จะมีของขวัญไว้อุ้มชู นะพิมพ์พิมพ์คนดี"

"ค่ะ พิมพ์จะรักคุณคนเดียว นอกจากคุณแม่ให้มากที่สุด" เสียงอ่อนระโหยคล้ายคนเพิ่งฟื้นจากการป่วยหนัก "แต่คุณต้องอย่าละเลยประเพณีเสียนะคะ ถ้าคุณลืม พิมพ์จะต้องช้ำใจตาย พิมพ์รักคุณหวังพึ่งแต่คุณคนเดียว"

"ประเพณี" เขาทวนคำเครือ ๆ "ฉันจะเรียนต่อคุณพ่อให้มาจัดการ ให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ฉันปรารถนามานานหนักหนาแล้วในเรื่องนี้ นอนใจเสียเถิดยอดรัก"

นิ่งกันไปครู่ เสียงนางนกละเมอร้องเสียงหลงดังลอดออกมาจากพุ่มไม้ กังวานเย็นแสยงใจ ลมหนาวกรรโชกมาอีกกลุ่มหนึ่ง พิมพ์ถูกเขากะชับแน่นด้วยอ้อมแขนอันแข็งแรง สรรเสริญบารมีของวิทยุกระจายเสียงหาย ไปในกระแสลมแล้วเมื่อสักครู่ คงแต่

เสียงหริ่งเรไรอยู่แทนที่ เสียงคนข้างบ้านอ่านกลอนในทำนองเสนาะอยู่แว้ว ๆ ถึงตอนที่ว่า __

" __ขอใจนุชที่สุจริตรัก
ให้แน่นหนัก เหมือนพุทธรูป เลขาขำ
ถึงแสนคน จะมาวอน ชะอ้อนนำ
สักแสนคำ อย่าให้เคลื่อน จงเหมือนใจ— "

" เขาอ่านหนังสืออะไรนะพิมพ์ เข้ากับเรื่องของเราจริง "

" คงจะเย็นนิราสสุนทรภู่กะมัง ดิฉันได้ยินเขาอ่านบ่อย ๆ"

" ___ถึงบางซื่อ ซื่อบาง นี้สุจริต
เหมือนซื่อจิตต์ ที่พิตรง จำนงสมร
มิตรจิตต์ ขอให้ มิตรใจจร
ใจสมร ขอให้ซื่อ เหมือนซื่อบาง __ "

" ฟังดูสิพิมพ์ ควรจำไว้บ้างนะ ตามคำพูดของสุนทรภู่ ฉันจะซื่ออย่างสุนทรภู่กล่าว ซื่อต่อพิมพ์ ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า"

" ค่ะ พิมพ์จะเย็นของคุณคนเดียวทั้ง ๓ โลก "

◎ ◎ ◎

ปีหนึ่ง ผ่านไป แล้วด้วย อาการ แช่มช้า พิมพ์แสนจะชอกช้ำระกำใจ พนมแต่งงานไปแล้วกับ พิงพิศ บุตรท่านธนบดีผู้มั่งคั่ง คนหนึ่งในนครปฐม เขามาหาพิมพ์ครั้งหนึ่งเมื่อก่อนวันจะแต่งงาน หลังจากห่างเหินกันมาแล้วนานเดือน พิมพ์ตั้งใจจะต่อว่าเขา แต่พูดไม่ออก พิมพ์ใจอ่อนไม่ผิดกับหญิงทั้งหลาย ได้แต่ร้องไห้ เย็นการร้องไห้ด้วยความรักและความแค้นที่คุกรุ่นอยู่ในหัวใจมิเสื่อมซา

เขาอ้างถึงเหตุที่จะทำตามความประสงค์ของพิมพ์ คือแต่งงานกับพิมพ์ด้วยไม่ได้ อ้างเพียงลูกไม้ตื้น ๆ ว่า เพราะบิดาเขาจะต้องล่มจม ถ้าหากเขาไม่แต่งงานกับพิงพิศ หมายถึงความหายนะซึ่งจะอุบัติขึ้น แก่ตระกูล จึงจำเย็นอย่างยิ่งที่เขาจะหลีกเลี่ยง การแต่งงานกับพิงพิศไม่ได้ แม้เขาจะไม่นึกรักพิงพิศเลยแม้แต่น้อยก็ตาม เขาจะต้องเห็นแก่ตระกูลเย็นส่วนใหญ่ ในที่สุดเขาก็กล่าวว่า " อโหสิให้ฉันเถิดหนาพิมพ์ มันเย็นกรรมของเราแล้ว คิดเสียว่า แต่ปางก่อนเราทำบุญสร้างสมกันมาแต่เพียงนี้ ลืมเรื่องที่แล้วมาเสียเถิด คิดว่ามันเย็นความฝันที่เกิดขึ้นในอารมณ์ก็แล้วกัน เราจะพบกันใหม่ในโลกหน้านะพิมพ์จ๋า —แม่ทูลหัว"

ไม่มีอะไรจะไปต่อว่าต่อขานเขา นอกจากวิ่งหนีเข้าห้องส้นดาล แล้วก็ร้องไห้ _ร้องไห้ซึ่งเย็นร้องไห้ที่ไม่มีครั้งใด เจ็บแสบหนักหนา

เท่าเขาทำลาย แล้วก็ทิ้ง —ผู้หญิง เสียเปรียบเชิงชายเช่นนี้เองแหละหนอ ท่านเจ้าขา —ผู้ชายหนาผู้ชายชั่งร้ายเหลือ ในโลกนี้จะอุดมด้วยชายเช่นนี้กี่มากน้อย พระคุณเอ๋ย ขอให้มีแต่ร้อยตริพนมคนเดียวเถิด

อีกครั้งหนึ่งเมื่อโลกหมุนไปตามจักรราศี พิมพ์แม่งามเด่นของนครปฐมเมื่อยีกลายแหงนหน้าขึ้นดูจันทร์เย้าตาทั้งสอง หล่อเย็มด้วยอัสสุชล สะอื้นน้อย ๆ พระจันทร์เมื่อยีกลายกับยีนั้นยังคงปรากฏแก่ตาโลกดุจเดิมมิเปลี่ยนแปลง เมื่อยีกลายจันทร์มีสีเหลืองอร่าม มีแสงนวลอันน่าสข แจ่มกระจ่างคล้ายกับจะยิ้มแย้มเมื่อวันเพ็ญ จันทร์บริสุทธิ์ราวกับหยาดน้ำค้างบนยอดหญ้า เมื่อก่อนพิมพ์เคยทะนงตนเย็น หนักหนาว่าตนบริสุทธิ์เหมือนดวงจันทร์ แต่บัดนี้ พิมพ์มองหน้าจันทร์ได้ไม่สนิทแล้ว พิมพ์ไม่บริสุทธิ์เหมือนจันทร์ถูกทำลายแล้วอย่างย่อยยับอัปภาคย์

พิมพ์เคยอยู่ในอ้อมแขนของพนม พ่อชายหลายลิ้น เขารับขวัญที่แก้มพิมพ์ด้วยจูบ จันทร์เจ้าขาเย็นพะยานด้วย เขาจูบพิมพ์ยังอบอุ่นอยู่ที่พวงแก้ม เขากะซิบที่หูว่าเขาจะรักพิมพ์เย็นยอดหญิง จะรักจะถนอมจอมขวัญพิมพ์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า จันทร์เย็นพะยาน เขาพูดกับพิมพ์เช่นนี้จริง ๆ นะเจ้าขา เขาหว่านล้อมให้พิมพ์ตายใจด้วยคำพูดหวาน ๆ เท่านั้นเอง ที่สุดเขาก็ทำลายพิมพ์พิมพ์เย็นของเขาแล้วทั้งกายและใจ พนมพ่อคนดี พิมพ์ต้องจำได้เสมอเรื่องที่แล้วมาพิมพ์ลืมมันไม่ได้ จะลืมได้ก็ต่อเมื่อพิมพ์เดินทางกันคนละทางที่มนุษย์เขาเดินกัน มันจะต้องตราอยู่ในความจำ เย็นรอยอยู่เสมอ สำหรับผู้ชายเข้าทำลายแล้วก็ยอกว่าผันไปอโหสิให้แก่เขา นี่มันลัทธิบ้า ๆ บอ ๆ อะไรกันนะพิมพ์อยากรู้นัก ผู้ชายเขาเกิดมาเย็นแต่ผู้ทำลายเท่านั้นหรอกหรือ แล้วผู้หญิงเกิดมาทำไมกัน ?

หลับตาพริ้มอ่อนระโหยโรยแรง คล้ายคนสิ้นใจ หริ่งเรไรร้องอยู่ริงมี่ ลมกะทบกิ่งมะม่วงหลังบ้านดังแกรกกราก พิมพ์ไม่หลับแต่หลับตา หลับตาคิด —ถึงความรัก —ความหลัง ถึงพนมพ่อภาพในฝันซึ่งเขากำลังสุขอยู่อีกด้านหนึ่งของการสมรส ด้วยหัวใจอันอ่อนระโหยโรยรา

นกแสก —นกผี —ทูตของความตาย บินผ่านหลังคาบ้านส่งเสียงร้องข้ามหลังคาไปทางตะวันตก เย็นวาบหนาวสะท้านในดวงใจพิมพ์หนักหนา คงหลับตาไปอีกณที่เดิม เสียง

พระสวดโหยหวนเย็นยะเยือก เอ๊ะ นั่นพระท่าน สวดอะไร พิมพ์ลืมตานึกสำรวมประสาทให้ แน่วแน่ ดูเหมือนสวดสังคหะ เย็นเครื่อง หมายแสดงว่าไม่ใครคนใด ก็คนหนึ่ง ที่ถูกชน อีกโลกหนึ่งมาพรากเอา วิญญาณไป —อ้อ นึกได้แล้ว รำพันนั่นเอง รำพันไปแล้วไป สงบสุขยังอีกโลกหนึ่ง สิ้นเวรสิ้นกรรมกัน ที่ในโลกนี้ แม่เพื่อนยาก

คิดถึงรำพัน หัวใจแทบแตกสลาย เคยหยอกเคยเอินเมื่อยามก่อน เคยพร่ำ พรอดเช้าซึ้กันตามประสาหญิง แต่นี้แม้โลก จะละลายหายสูญไป ด้วยแรงร้อนของดวงอาทิตย์แล้ว ก็หาอาจที่จะพบ รำพันแม่มิ่ง มิตรได้อีกไม่ เสียงพระสวด แว่วกังวาน เย็นวาบเข้าขับใจ พิมพ์ร้องไห้อาลัยเพื่อนด้วยหัวใจแสนหดหู่ เคลิบเคลิ้มไปอีกขณะหนึ่ง อ้ายตูบหอนเสียงแหลมอยู่หลังบ้าน ปรากฏภาพของรำพันมาเด่นอยู่นอกรั้ว

รู้สึกว่าหลับ ๆ ตื่น ๆ ดูเหมือนพิมพ์จะเอ็อนเอ่ยออกไปว่า “มาหาฉันหรือพันจ๋า ไหน —ไปหาคุณพ่อฉันรึ อ้อ ไปซิ ฉันคิดถึงท่านมานานแล้ว เราจะไปด้วยกันนะ แล้วพันอย่าทิ้งฉันเสียเล่า พันจะกลับมาส่ง ไหม ตามใจ เมื่อพันจะกลับมาอีกไม่ได้ ฉันก็จะไม่กลับมาเหมือนกัน จะอยู่คอยปฏิบัติท่าน —โถ คุณพ่อ ไม่ได้พบกันนาน ท่านคงจะดีใจมากนะ หากพบเราเข้า อย่าเร่งนักซิ —ฉันจะไปเดี๋ยวนี้ คอยฉันด้วยพัน”

พิมพ์ผลุนผลันเข้าในห้องสั้นคาลประตูเสียสนิทเรียบร้อย ทำการอัตวินิบาตกรรมด้วยผ้าแถบผืนน้อยกับลูกกรงเหล็ก ปราศจากพิธีรีตองอย่างไร ดูน่าเวทนายิ่ง —ไปสุขเถิดแม่คุณเอ๋ย —แม่งามนครปฐม

มาลืมตาขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อแสงแดดลอดพุ่งเข้ามาจากช่องหน้าต่าง ลมไหวผ่านม่านยังตาสีพ่าเย็นวิ้ว ๆ รู้สึกเข็บคอเย็นกำลัง แต่หาทราบว่าเนื่องมาจากเหตุไรไม่ เสียงผีเท้าคนย่องเข้ามาในห้อง พิมพ์เหลือบตาขึ้นยังท่านผู้มีพระคุณเนือย ๆ

“เย็นอย่างไรบ้างลูก?” เสียงท่านกล่าวแหบโหย

“คะ —ลูกเย็นไรคุณแม่” ฝืนถามพยายามระงับอาการเจ็บที่คอเย็นที่สุด

“ทำไมลูกถึงคิดสั้นนัก บอกแม่ซิ เรื่องเย็นมาอย่างไรกัน?”

“ลูกไม่เย็นอะไรนี่คะคุณแม่ —เย็นแต่

เมื่อคืนนี้ ลูกไปตามหาคุณพ่อกับรำพัน แต่ไม่พบท่าน แล้วรำพันเขาก็หนีลูกไปเสีย”

น้ำตาของท่านผู้มีพระคุณไหลออกมาเย็มสองพวงแก้มเย็นทางธาร ยังความสลดใจให้พิมพ์หนักหน่วงเย็นที่ยิ่ง “เย็นไรคะ คุณแม่?”

“ลูกไม่รักแม่ —ลูกจิงด่วนจะทิ้งแม่เสียเล่าให้แม่ฟังซิเรื่องราวมันมาอย่างไรกัน?”

สงสารท่านเย็นสุดที่ พิมพ์สารภาพถึงความชั่วช้าแต่หนหลังของตนทุกอย่าง แด่ท่านผู้มีพระคุณจนสิ้นเชิง

“ลูกเอ๋ย” ท่านผู้มีพระคุณปลอบโยนในที่สุด “เรื่องมันแล้วมาแล้ว แม่ยกโทษให้ แม่ไม่ว่ากะไรหรอก นั่นเย็นเพราะลูกยังอ่อนวัย —อ่อนต่อธรรมชาตินัก ลืมมันเสียเรื่องที่แล้ว ๆ มา จงจำมันไว้จนวันสุดท้าย เพื่อเย็นอนุสสรณ์ในหัวใจ ไม่ต้องไปคิดมากหรอกเมื่อพลาดไปแล้ว ก็จงเสงี่ยมเจียมตัวเปลี่ยนทางเดินของชีวิตเสียใหม่ก็แล้วกัน เชื่อแม่เถิดลูกรัก ถึงมันจะเย็นรอยบาปที่ไม่เลือนไปได้ ก็จงพยายามรักษาไว้แต่เพียงนั้น อย่าให้เกิดรอยซ้ำเย็นด่างขึ้นอีกเย็นคำรพสองก็แล้วกัน ปราชญ์ท่านย่อมจะสรรเสริญในภายหลังเองแหละลูกรัก”

อจฺฉินฺทติ [อา+ ฉิทิ] ก. ‘ตัด–ขาด ทั่ว, แยกออก, ฉีกออก’, แย่ง, ชิง, ปล้น. สตฺตมี–อจฺฉินฺเทยฺย. ราชา กุปฺปมาโน ยํ อมฺหากํ เทติ, ตํ อจฺฉินฺเทยฺย มชฺ อ.๓/๓๒๗. อก.–อจฺฉินฺทิตฺวา. รชฺชํ อจฺฉินฺทิตฺวา ชิง ราชย์ ธมฺอ. ๑/๕๐. การิต.–อจฺฉินฺทาเปติ. กมฺม.–อจฺฉิชฺชติ.

อจฺฉินฺทน [จากคำบน] นป. ความแย่ง, ความชิง. เสนาปติฏฺฐานาทิอจฺฉินฺทน ความชิงตำแหน่งมีตำแหน่งเสนาบดีเป็นอาทิ ธมฺอ. ๕/๖๓.

อจฺฉินฺน[๑] [อ+ฉินฺน, ฉิทิ] กค. ไม่ขาด, ไม่ตัด. สเจ อจฺฉินฺนเกโส อาคจฺฉติ ถ้ามีผมยังไม่ได้ตัด มาอยู่ วิน. ๔/๑๐๐.

อจฺฉินฺน[๒] [อา+ฉินฺน, เหมือน อจฺฉินฺทติ] กค. กมฺม. (อัน...) ชิงเอาแล้ว, แย่งแล้ว, ปล้นแล้ว. อจฺฉินฺนจีวรฏฺฐาน ที่แห่งจีวรอันโจรชิงเอาแล้ว วินอ. ๒/๑๙๕.

อจฺฉินฺนจีวร และ อจฺฉินฺนจีวรก [อจฺฉินฺน[๒]+จีว] ค. ผู้มีจีวรอันโจรชิงเอาแล้ว. อจฺฉินฺนจีวรกานํ ภิกฺขูนํ. อจฺฉินฺนจีวรา อาจริยูปชฺฌายา วินอ. ๒/๑๙๔.

อจฺฉินฺนรฏฺฐ [อจฺฉินฺน+รฏฺฐ] ค. ผู้มีรัฐอันเขาชิงเอาเสียแล้ว. =อจฺฉินฺทิตฺวา คหิต- เอาไปเสียแล้ว หรือตัดขาดแล้ว คือหมดละอาย–ไม่ละอาย. วิปฺปฏิยา อจฺฉินฺนลชฺชตาย ธมฺอ. ๒/๑๗๑ ยุ. เย็น -ลชฺชิ-.

อจฺฉินฺนสทฺท [อจฺฉ+สทฺท] ป. เสียงร้องแห่งคนถูกโจรปล้น. โจเรหิ อจฺฉินฺนสทฺทํ กตฺวา ชาอ. ๕/๔๗๙.

อจฺฉิว [สก. อกฺษิพ หรือ -ษิพ] ป. ต้นไม้ชะนิดหนึ่ง. อจฺฉิว พิมฺพวรณ- วินอ. ๒/๔๑๘. มีรูปต่าง เย็น อจฺจิว และ อจฺฉิป ข้าง (อจฺฉิปา สิมฺพลิรุกฺขา ชาอ.๑๐/๔๐๕).

อจฺฉุปิตฺวา [อ+ฉุปิตฺวา] อก. ไม่ถูกต้องแล้ว. ตํ อจฺฉุปิตฺวาว ทารกํ โอตาเรสิ ธมฺอ. ๒/๑๕๑. นี้เป็นคำปฏิเสธ ของ ฉุปติ คนละอย่างกับคำต่อไป และไม่ฉะเพาะแต่รูปนี้ยังมีรูปอื่นอีก ให้สังเกตเค้านี้ไว้.

อจฺฉุเปติ [อา+ ฉุป ถูกต้อง] ก. ทาบลง, ตามลง, สอดเข้า, แซกเข้า. กมฺม อจฺฉุปียติ. สตฺตมี อุตฺตม. อจฺฉุเปยฺยํ. ยนฺนูนาหํ อคฺคฬํ อจฺฉุเปยฺยํ มงฺ. ๑/๑๓๐ อคฺคฬํ อจฺฉุเปยฺยนฺติ ฉินฺนฏฺฐาเน ฐเปยฺยํ วินอ. ๓/๒๓๘. วตฺตมานา อุตฺตม. อจฺฉุเปมิ, อชฺชตฺตนี ประถม.

อจฺฉุเปสิ มง. ๑/๑๓๐.

อจฺเฉชฺช[๑] อก. (ดู อจฺฉิชฺช).

อจฺเฉชฺช[๒] [อ+เฉชฺช, ปฏิเสธของฉินฺทติ] ค. อัน... ตัดไม่ได้_แยกไม่ได้; ไม่แตก_ไม่ขาด. นิจฺจา ธุวา สสฺสตา อจฺเฉชฺชา อกฺขยา มชฺฌ. ๒/๕๔๖.

อจฺเฉชฺชิ [อ (ต้นธาตุ) + ฉิทิ. อคีต ของฉินฺทติ] ก. อดีต. ได้ตัดแล้ว. อจฺเฉชฺชิ ตณฺหนฺติ. สพฺพมฺปี ตณฺหำ ฉินฺทิ... มชฺฌ. ๑/๑๑๙. มีรูปผิดเป็น อจฺเฉจฺฉิ บ้าง.

อจฺเฉทน [จาก อจฺฉินฺทติ] นป. การแย่ง, การชิง, การปล้น. อจฺเฉทนสฺส ภายามิ ข้าพเจ้ากลัวต่อการชิงเอาเสีย ชาอ. ๑๐/๔๒๐.

อจฺเฉทสงฺกี [อจฺเฉท+สงฺกิ] ป. ผู้ระแวงว่าจะถูกปล้น_ถูกแย่งชิง. พหุ. อจฺเฉทสงฺกิโน. อจฺเฉทสงฺกิโน=อจฺฉินฺทิตฺวา ปสยฺห พลกฺกาเรน คณฺหิสฺสนฺตีติ อุปฺปนฺนสงฺกิโน มหานิอ. ๑/๒๐๑.

อจฺเฉร และ อจฺเฉรก ค. =อจฺฉริย. (เทียบ มจฺเฉร และ อาเทร). นจฺเฉโร (น+อจฺเฉโร) นปี อพฺภุโต (ธมฺโม) ธรรมไม่อัศจรรย์ ไม่ประหลาด เถร. ๓๗๒. อจฺเฉรำ วต โลกสฺมิ ชาอ. ๙/๑๖๔. อจฺเฉรกำ มำ ปฏิภาติ เหตุอัศจรรย์ปรากฏกะเรา, -มม อจฺฉริยำ อุปฏฺฐาติ ชาอ. ๙/๔๓.

อจฺโฉทก [อจฺฉ+อุทก] ค. มีน้ำใส. ในคำที่ชมถึงสระอันใช้เย็นแบบว่า โส ทโห อจฺโฉทโก สีโตทโก สาโตทโก เสโตทโก สุปติตฺโถ รมณีโย ปหูตมจฺฉกจฺฉโป วิน. ๑/๒๙๖, อ. ๒/๖๑๒. ที. ๒/๑๒๕.

อจฺโฉทิก ค. มีน้ำใส =อจฺโฉทก. อจฺโฉทิกา...เต เสลา ภูเขาเหล่านั้นมีน้ำใส เถร. ๒๕๐, ๓๗๗. (อจฺโฉทกาติ วตฺตพฺเพ ลิงฺควิปลฺลาเสน อจฺโฉทิกาติ วุตฺตำ_อ. จาก ปท. ๒ ไทยยังไม่ได้พิมพ์ และ ยุ. ก็ไม่มีดู).

ที่ อ. ว่า เย็นลิงควิปลาสนั้น เห็นจะหมายว่า อจฺโฉทิกา เย็น อิ. แต่แท้จริง ถึง จะเย็น -ทิ- ก็คงเย็น ค. ใช้ได้ทั้งสามลิงค์ รวมว่าคำ อุทก นั้นแลมาเย็น อุทิก ไป จะว่าวิปลาสก็ได้ คำที่เพี้ยนกันเล็ก ๆ น้อย ๆ และใช้กันได้มิถมไปไม่ฉะเพาะคำนี้ และไม่ฉะเพาะยาลิเย็นทุกภาษาและคงมีที่ใช้อยู่ จึงควรนับเข้าในเภท ได้ ที่จริง อุทกำ_ทกำ_กำ (ดูธาตุฦ.ก. ๓๙๕) ก็แปลว่าน้ำได้ทั้งสามคำ เย็นการเพี้ยนอยู่เดิมแล้ว มาพบ อุทิก ในคำนี้เข้าอีก.

[อฉ-(คือ อ+ฉ-)ให้สังเกตว่า อ ปฏิเสธ ที่ขวกเข้ากับ ฉ- สังโยคเย็น อจฺฉ- เช่น อจฺ-

ฉมฺภิ, อกฺฉนฺน[๑], อกฺขินฺน[๑] เย็นต้น บางคราว บางคัมภีร์ไม่สังโยค ใช้เย็น อฉมฺภิ, อฉนฺน, อฉินฺน บ้าง แต่ที่รูปเดิมเย็น อา แล้วรัสสะ เย็น อ ต้องสังโยคเสมอ ไม่สังโยคผิด เช่น อกฺฉินฺทติ อกฺฉนฺน[๒] อกฺขินฺน[๒] เย็นต้น ควรสังเกต].

ฯ อฉิ=อายาเม อณฺฉติ ฉุตมา, ชักมา. หมวด ภู. ธาตุปฺ.ก.(ซึ่งวางรูปตามสทฺนิ.) แต่ ธาป. ธาม. วางรูปเย็น ฯ อณฺฉ ซึ่งเหมือนกัน.

ฯ อช=คติยํ; เขปเน ฯ. อชติ, 'ไป, ขว้าง ไป, ซัดไป.' ธาตุปฺ.ก.

อช, อชก ป. แพะ (ตัวผู้). อช. ๕๐๒ (อโช). อชเก วิย สตฺเต ลาเปติ อชกลาปโก อุทอ. ๘๒.

อชกร ป. รูปเพี้ยนของ อชคร มีที่ใช้อยู่ใน ชาอ. III 484, 16 ว่า อชกรํ เมถุนํ มันข้นแห่งงูเหลือม –ไทย ๕/๓๔๑ ซึ่งเย็น อชครํ เมถุนํ. อชกรํ เมถุนิ เทียบได้กับ อมตํ ปถุ ใน ธรรมบท ซึ่งวิธีแปลเหมือนกัน ตามความเห็นของข้าพเจ้าว่า ควรเขียนให้ติดกัน เย็น อชกรเมถุนิ, อชครเมถุนิ, อมตปถุ เพราะเย็นศัพท์สมาส.

อชกาณ [อช+กาณ] ป. แพะตาบอด. อชกาโณว สาสเป, =สาสปวนิ ปวิฏฺชกาณ- อชคร [อช+คร= ฯคล กลืนกิน. 'กินแพะ'?] งูเหลือม. อช. ๖๕๑ (วาหโส อชคโร งูเหลือม ๒ ศัพท์). อชครเปต ป. เปรตมีรูปหรือสัณฐานดังงูเหลือม ธมอ. ๕/๕๔.

อชจมฺม [อช+จมฺม] นป. หนังแห่งแพะ วิน.๕/๒๐๕ ซึ่งพระพุทธองค์ทรงอนุญาตเครื่องลาดหนัง ๓ อย่าง คือ เอฬกจมฺม อชจมฺม มิคจมฺม.

อชจฺจ [อ+ชจฺจ] ค. 'ไม่มีชาติ', มิตระกูลต่ำ. =หีนชจฺจ—อ. ตรงข้ามกับ ชาติมนฺตุ ค. 'ผู้มีชาติ', มิตระกูลสูง (=ชาติสมฺปนฺน—อ.). ชาติมนฺตํ อชจฺจญฺจ ชาอ. ๕/๑๖๕.

อชชฺชร [อ+ชชฺชร, ฯชร, ชร+ชร=ชชฺชร] นป. พระนิพพาน, 'ไม่เจ็บไข้; ไม่ทรุดโทรม'. สํ. ๔/๗๑๖. อชชฺชรคามี ป. (มรรค) ให้ถึงพระนิพพาน (แห่งเดียวกัน).

อชชฺชิต หรือ อชชฺฌิต [อ+ชชฺ, ฌ+อชฺฌตฺตก] การไม่กินข้าว, การอดข้าว. คำนี้มีอยู่ในเรื่องที่พระพุทธองค์ทรงอดอาหาร ครั้งบำเพ็ญทุกกรกิริยาและอยู่ใน มชฺอ.๒/๓๙๑ ว่า อชชฺชิตนฺติ อโภชนํ ฯ มีโน๙ว่า คัมภีร์โบราณเย็น กุชฺฌตก, บาลิ ชฌตฺตก และ อชฌตฺ-

ธุก บ้าง (บาลิ ไทย ชทุธุก ยุ. อชทุธุก), ที่เป็น อชชุชิต โดยข้าพเจ้าเองซึ่งเป็นผู้ชำระได้อนุวัตน์ตามฎีกา ซึ่งแสดงหลักว่า มูลเป็น ภชุชิต แปลง ภ เป็น ว จึงเป็น อชชุชิต เมื่อครั้งชำระข้าพเจ้าได้ลำบากใจครั้งหนึ่งแล้ว ที่ไม่ทราบจะถืออันใดเป็นหลัก. ให้ทราบว่าเป็นคำเพี้ยนของ อชทุธุก (ดูต่อไป).

อชญ์ญ [อ+ชญ์ญ] 'ไม่ควรแก่ชน' (๑) ค. น่าเกลียด, มีอันตราย. อชญ์ญ์ ชญ์ญสงฺขาตำ (=ปฏิกูล, อมนาป—อ.) ชาอ. ๔/๒๐๕. (๒) นป. ญัญไร, อันตราย, นิมิตร—ลางร้าย. อช. ๔๐๑ (อิติ อชญ์ญ์).

อชฏากาส [อ+ชฏ+อากาส] ป. อชฏากาส, 'อากาสไม่รก', อากาสโล่ง (ทั่วไป) เช่น ท้องฟ้า ตรงข้ามกับอากาสในช่องหู ช่องจมูก ดังเรียกว่า กณฺณฉิทฺทากาส อมฺสอ. ๔๕๙. ... รสฺมิโย ... อชฏากาสำ ปกฺขนฺนา รัศมีแล่นไปสู่อชฏากาส มชฺอ. ๒/๒๔๙. อชฺชฏากาโสยี, อชฺชฏากาสำ ปกฺขนฺโต อมฺสอ. ๔๕๙—๖๐ ที่ซ้อนผิด ต้องเป็น อชฏากาสำ ปกฺขนฺโน.

[อชติ] ก. ดู ฯอช.

อชทฺธุก หรือ -กา [อ+ชทฺ] นป. อิ. (?) การไม่กินข้าว, การอดข้าว. (=อโภชน์ ชนำ). อชทฺธุกำ ปฏิชาเนยฺยำ เราพึงปฏิญาณการอดข้าว มชฺ. I 245,13 =ไทย ๑/๔๒๓ ซึ่งเป็น ชทฺธุกำ ที่แท้ต้องมี อ จึงจะถูก.

มูลของคำนี้ขอฝากท่านผู้รู้ไว้ ชทฺธุ ที่แปลว่า กิน อาจเทียบ สก. ว่า ชคฺธ, ชคฺธิ, ชคฺธฺวา เป็นต้น ที่แปลว่า กิน เหมือนกัน ซึ่งออกจาก ฯชกฺษ ว่า กิน, ในบาลี ฯชกฺข ว่า กิน ก็มีเหมือนกัน (ดูธาตุปฺ.ก.) ฉะนั้นมูลของคำนี้ เห็นจะเป็น ฯชกฺข.

อชทฺธุมาริ และ อชทฺธุมาริกา [อ+ชทฺธุ+มาร์] อิ. ความตายเพราะอดข้าว. อชทฺธุมาริว (-ริว) ขุทาย มิเย พึงตายด้วยความหิว คุข ... ชาอ. VI 63,15 (=อนาสกมรณำ ความตายของผู้ไม่มีอาหาร—ผู้ไม่ได้กินข้าว—อ.) =ไทย ๙/๑๐๕ อชฺฌุฏฺฐมาริว, =อาสนฺนมรณำ (ผิด), ได้เบิด ชา. (บาลี) ๒/๔๗๔ ก็เป็น อชฺฌุฏฺฐมาริว เหมือนกัน (รูป อชฺฌุฏฺฐ- เห็นจะผิดแน่).

อิกแห่งหนึ่ง พูดถึงคนใช้ทรัพย์พุ่มเพื่อยจะถูกติว่า อุทุมฺพรขาทิกำวายำ กุลปุตฺโต โภเค ขาทติ กุลปุตรนี้กินโภคะ อย่างกินลูกมะเดื่อ (โดยอธิบายว่า เขย่าผลมะเดื่อลงมาทั้งต้นกินเพียงนิดหน่อย นอกนั้นทิ้งให้เสียหมด), คนตระหนี่ใช้ผักเคืองเกินไป จะถูกติว่า อชทฺ-

อุมาริกวายํ กุลปุตฺโต มริสฺสติ กุลปุตฺรนิ จัก ตายอย่างอดตาย องฺ. IV 283,6 และ 287,14 -ไทย ๔/๑๔๔ และ ๑๔๕ ซึ่งเขียน อุทุมฺพรขาทกญฺญายํ...และ อทฺธมารกญฺญายํ..., อทฺธมาริกนฺติ อนาถมรณํ อ. ๓/๓๐๑. รูป อทฺธมารก และ อทฺธมาริก นี้ ขอฝากท่านผู้รู้ไว้ ให้พิเคราะห์ต่อไปด้วย.

อชน [√อช] นป. ความไป; ความซัดไป—ขว้างไป. อชนํ=อจฺฉา มุขมตฺ. ๖๔๐. (ดู อจฺฉา และ อชฺฉา).

อชป [อ+ √ชป] ค. ผู้ไม่บริกรรมมนต์, ผู้ไม่สาธยายมนต์. น ชปนฺติ อชปา ฯ มนฺตานํ อนชฺฌายกาติ อตฺโถ อุทอ. ๖๕ (แสดงมูลของ อชปาลนิโครธ)

อชปถ [อช+ปถ] ป. ทางของแพะ, ทางที่แพะเดิน. =อเชหิ คนฺตพฺพมคฺค มหานิอ. ๑/๓๔๗.

อชปท [อช+ปท] ค. 'เข็นเท้าแพะ, เข็นกีบแพะ' ได้ในคำว่า อชปททณฺฑ ป. ไม้เท้าเข็นง่ามดังกีบแพะ, ไม้เท้ามีสัณฐานดังกีบแพะ (สำหรับขยู) เคหํ ปวิฏฺโ สปฺปี อชปททณฺฑกํ คเหตฺวา ปริเยสมานสฺส ธมฺสอ. ๒๘๒. สรฏ. ๓๐๕.

อชปาล และ อชปาลก [อช+ปาล] ป. อชบาล หรือ -บาลก์, คนเลี้ยงแพะ. อชปาโล, อชปาลเกน ธมฺอ. ๒/๑๖๐—๖๑.

อชปาลก [อช+ปาลก] นป. ไม้เครื่องยาชะนิดหนึ่ง โบราณว่า โกฐ. อช. ๓๐๓ (กุฏฺโ อชปาลกํ), ๑๑๒๐.

อชปาลนิโครธ [อชปาล+นิโครธ] ป. อชปาลนิโครธ, ต้นไทรชื่ออชบาล. ที่ชื่อเช่นนั้น อ. อธิบายว่า เพราะเข็นที่พักแห่งคนเลี้ยงแพะ—ตสฺส กิร ฉายายํ อชปาลา คนฺตฺวา คนฺตฺวา นิสีทนฺติ, เตนสฺส อชปาลนิโครโธ เตฺวว นามํ อุทปาทิ (นี้ประถมนัย). อุทอ. ๖๕.

อชปาลิกา [อช+ปาลิกา] อิ. หญิงเลี้ยงแพะ. อญฺญตรา อชปาลิกา วิน. ๑/๖๘.

อชโมช [ลิงค์และมูลไม่ทราบ, เทียบ สก. อชโมท] ไม้เครื่องยาที่มีรสเผ็ดอย่างหนึ่ง. ติกฏุก—อชโมช—หิงฺคุ—ชีรก—ลสุณาทีหิ กฏุกภณฺเฑหิ อภิสงฺขริตฺวา วิมอ. 186,24 (ไทยยังไม่ได้พิมพ์).

อชยุทฺธ [อช+ยุทฺธ] นป. ชนแพะเข็นกีฬาอย่างหนึ่ง ครั้งพุทธกาล. ที. ๑/๑๑.

อชยูถ [อช+ยูถ] นป. ฝูงแห่งแพะ. อชยูถํ อุเปติ ชาอ. ๘/๗๓.

อชรถ [อช+รถ] รถเทียมด้วยแพะ. ชาอ. ๙/๘๑.

อชราช [อช+ราช] ป. แพะผู้ราชา, แพะจอมฝูง. ชาอ. ๕/๗๐.

อชลกฺขณ [อช+ลกฺขณ] นป. (ตำรา ดู) ลักษณะแห่งแพะ ซึ่งมีครั้งพุทธกาล. ...โคลกขณำ อชลกขณำ ... ที. ๑/๒๐.

อชลณฺฑิกา [อช+ลณฺฑิกา] อิ. ก้อนคูถแห่งแพะ. อชลณฺฑิกา อาหราเปตฺวา อมฺอ. ๓/๔๔๖.

อชวต [อช+วต] ค. ผู้บำเพ็ญ 'อชพรต, พรตแห่งแพะ' คือ ฝึกหัดอากัปปกิริยาอย่างแพะ (ดังในที่อื่น ซึ่งเราเคยได้ยินว่า นิครนถ์บางจำพวกนิยมในการบำเพ็ญกุกกุรพรต—พรตแห่งลูกสุนัข ฉะนั้น). เสสา อชวตโควตา หุตฺวา (ต้นฉะบับเขียน วตฺต) ชาอ. ๖/๓๐๔. เทียบ อชสีล.

อชวิสาณวทฺธิกา [อช+วิสาณ+วทฺธิกา. เขียน อชวิสาณพทฺธกา, และ -พทฺธิกา บ้าง] อิ. (อุปาหนา) มีสัณฐานดังเขาแพะ ซึ่งไม่ควรแก่ภิกษุ. อชวิสาณวทฺธิกา อุปาหนา วิน. ๕/๖๓, เมณฺฑวิสาณวทฺธิกาติ กณฺณิกฏฺฐาเน เมณฺฑกสิงฺคสณฺฐาเน วทฺเธ โยเชตฺวา กตา ฯ อชวิสาณวทฺธิกาทิสุปี เอเสวนโย อ. ๓/๑๘๑.

อชวีถิ [อช+วีถิ] อิ. 'วิถีของแพะ หรือวิถีที่แพะชอบ', วิถีของพระจันทร์ พระอาทิตย์อย่าง๑(ใน ๓ อย่าง)ซึ่งพระจันทร์พระอาทิตย์เดินลงต่ำ ได้แก่ฤดูแล้ง (ตรงข้ามกับนาควิถีซึ่งพระจันทร์พระอาทิตย์เดินขึ้นสูง ได้แก่ฤดูฝน) ที่ได้ชื่อเช่นนั้น เพราะแพะชอบแล้ง ไม่ชอบน้ำ. อิเมสมฺปน อชวีถิ นาควีถิ โควีถีติ ติสฺโส คมนวีถิโย โหนฺติ ฯ... สุริยวิมานำ ปกติมคฺคโต อโธ โอตริตฺวา วิจรติ ฯ... สา วีถิ อุทกาภาเวน อชานุรูปตาย อชวีถีติ สมญฺญำ คตา ฯ สรฏ.๒๐๑๕.

อชสงฺฆ [อช+สงฺฆ] ป. หมู่แห่งแพะ มชฺอ. ๓/๔๕๓.

อชสทฺท [อช+สทฺท] ป. เสียงแห่งแพะ. อชสทฺทำ กตฺวา อุทอ. ๘๒.

อชสีล [อช+สีล] 'ศีล—แพะ', ปฏิบัติอย่างแพะ เป็นวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งของพวกนิครนถ์ ซึ่งในพุทธศาสนาปฏิเสธ. อชสีล โคสีล กุกฺกุรสีล ปญฺจตปมรุปฺปาท อุกฺกุฏิกปฺปธาน กณฺฏกาเสยฺยาทิ สุตฺนิอ. ๒/๔๑๔. เทียบ อชวต.

อชา อิ. แพะ (ตัวเมีย). อช. ๕๐๒. อมฺอ. ๒/๑๖๐. ดู อชิกา และ อชี.

อชาติ [อ+ชาติ] นป. พระนิพพาน, 'ไม่มีความเกิด'. เอวเมว ชาติ วิชฺชนฺเต

อชาติ อิ๎ฉิตพฺพกํ พุทฺว. ๒๎-. อุทอ. ๔๙๓ นำไปอ้าง.

อชามิค[อชา+มิค]ป.'มฤคคือแพะ', แพะ. วาเมน สูกโร โหติ ทกฺขิเณน อชามิโค วิภอ. ๖๔๘.

อชิกา อิ. แพะสาว, แม่แพะ, แม่แพะนม (เทียบ เธนุ แม่โคนม) ทุติยา อชิกํ (=อชิยํ ดู อชิ) ชาอ. ๘/๗๖. **อชิกาขีร** นป. น้ำนมแห่งแม่แพะ. ขีรํ นาม โคขีรํ วา อชิกาขีรํ วา มหิสขีรํ วา วิน. ๒/๕๑๘.

อชิตญฺชิน [อ+ชิต+ชิน] ค. (พระพุทธเจ้า) ผู้ชะนะสิ่งที่สามัญสัตว์ชะนะไม่ได้. อเนโช อชิตญฺชิโน อป. ๑๒๑๎.

อชิน นป. หนังมฤค, หนังเนื้อ ซึ่งพวกฤษีใช้เย็นเครื่องนุ่งห่มโดยมาก. อช. ๔๔๒. อชินนฺติ อชินมิคจมฺมํ ทีอ. ๑/๔๐๕. (คำนี้เดิมอาจหมายเพียง 'หนังแพะ' เท่านั้น คือ อช+อิน ก็เย็นได้ แต่ไม่มีหลัก เย็นแต่ลองสันนิษฐาน คล้าย เตล เดิมฉะเพาะ 'น้ำมันงา' ภายหลังเย็น น้ำมันทั่วไป).

อชินกฺขิป[อชิน+ขิป]ป. หรือ นป.(?) เครื่องแต่งตัวเย็นหนังมฤค มีผ่าในท่ามกลาง ที่พวกฤษีใช้. พยฉะเพาะรูป อชินกฺขิปฺ. อชินกฺขิปนฺติ ตเทว มชฺเฌ ผาลิตํ ทีอ.๑/๔๐๕.

อชินกฺขิปนิวุตฺถ ค. ผู้นุ่งห่มซึ่ง... =สุขุรํ อชินจมฺมํ เอกํ นิวตฺโถ เอกํ ปารุโต สอ. ๒๑๓.

อชินจมฺม [อชิน+จมฺม] นป. =อชิน. อชินจมฺมสาฏิกา อิ. ผ้าสาฏิกา—เครื่องนุ่งห่มทำด้วยหนังมฤค. ธมฺอ. ๘/๕๕๗,

อชินปตฺตา[อชิน+ปตฺตา]อิ. ค้างคาว, 'ปีกเย็นหนัง'. อช. ๖๔๖ (ชตุกา อชิปตฺตา ๒ ศัพท์).

อชินปฺปเวณิ [อชิน+ปเวณิ] อิ. 'สายหนัง_เส้นหนัง' ตาม อ. ว่า ถักกันเข้าโตเท่าเตียง ยังไม่ทราบว่าได้แก่อะไร? เย็นประเภทของ 'อุทฺธาสยนมหาสยน' บางทีจะเย็นอย่างเตียงแขกที่ใช้ถักด้วยค้าย หรือหนังเย็นเส้น ๆ ใช้นอนได้กระมัง? ...อุทฺธาสยนมหาสยนํ อนุยุตฺตา ...อาสนฺทึ ปลฺลงฺกํ ...อชินปฺปเวณึ ทีอ. ๑/๑๓, =อชินจมฺมเมนมญฺเจปฺปมาเณน สิพฺพิตฺวา กตา ปเวณิ อ. ๑/๑๑๕. อชินปฺปเวณิ นี้แลที่ท้าวมหาราชทั้ง ๔ ใช้รับพระพุทธองค์ครั้งประสูติ ถัดจากพวกพรหม—นิกฺขนฺตมตฺตํ หิ ตํ ปฐมํ พฺรหฺมาโน สุวณฺณชาเลน ปฏิคฺคหึสุ ฯ เตสํ หตฺถโตจตฺตาโร มหาราชาโน มงฺคลสมฺมตาย สุขสมฺผสฺสาย อชินปฺปเวณิยา มชฺอ. ๓/๕๙๒.

อชินมิค [อชิน+มิค] ป. เนื้ออชิน เยื่น ชะนิดที่เอาหนังมาใช้ เรียกว่า อชินมิคจมฺม. ที. ๑/๔๐๕.

อชินโยนิ [อชิน+โยนิ] ป. 'มีกำเนิดแห่ง อชิน', เนื้อจำพวกมีขนอ่อนนิ่ม ที่ใช้เยื่นเครื่องนุ่งห่ม โบราณว่า จามริ หรือ โครัม ก็ว่า อช. ๖๑๗.

อชินสาฏี [อชิน+สาฏิ] อิ. ผ้าสาฏิกา—เครื่องนุ่งห่มทำด้วยหนัง. ธมฺอ. ๘/๕๕๗ (=อชินจมฺมสาฏิกา).

อชิย [อ+ชิยา] ค. ไม่มีสาย, ปราศจากสาย. ใช้ในคำว่า อชิยธนุทณฺฑโก วิย ตุจฺโ คันแห่งธนูไม่มีสาย วิมอ. ยุ. 277,13 ไทยยังไม่ได้พิมพ์. (อชิยํ ชาอ. ๘/๗๖ ดู อชิ).

อชิร นป. สนาม, พื้นที่. อช. ๒๑๘ (อชิรํ ทุกฺขสฺส องฺคณํ ๓ ศัพท์).

อชี อิ. แพะ (ตัวเมีย), นางแพะ (เทียบ อชา อชิกา). อช. ๕๐๒. ทุติยา รูปธรรมดาต้องเยื่น อชิ (เทียบ นารี—นารี) แต่มีแปลกอยู่แห่งหนึ่ง ทุติยาเยื่น อชิยํ ในประโยคว่า หนฺตฺวา อุรณิ อชิยํ อชญฺจ ฆ่าซึ่ง นางแกะ นางแพะ และแพะ (=อุรณิกญฺจ อชิกญฺจ อชญฺจ หนฺตฺวา—อ.) ชาอ. ๘/๗๖. ชา. ๒/๖๕ (ยาลิ) ก็เยื่น อชิยํ เหมือนกัน. เรื่องอชิยํ นี้ ถ้าจะว่าทางหนึ่ง ซึ่งมาจาก อชิกา กลายมาเยื่น อชิยา (กกับยมิเกณฑ์สับเปลี่ยนกันได้ในบางแห่ง) แต่รูป อชิยา (ปฐมา) ไม่เคยพบเลย กลับพบแต่ที่เยื่น ฉฏฺฐิ ฉะนั้นจึงไม่เข้าเกณฑ์นี้. ต้องไปเทียบทางอื่น เห็นพอเทียบได้กับ โพธิ ศัพท์, ก่อนอื่น ข้าพเจ้าขอนำ โพธิ ที่แจกใน สทฺนิ ๑๖๙ มาแสดงดังต่อไปนี้ (หวังว่าจักเยื่นประโยชน์แก่นักเรียน)

	เอก.	พหุ.
ป.	โพธิ	โพธิ, โพธิโย, โพชฺโฌ
ทุ.	โพธิ, โพธิยํ, โพชฺฌํ	โพธิ, โพธิโย, โพชฺโฌ
ต.	โพธิยา, โพชฺฌา	โพธิหิ—ภิ
ว.	โพธิยา, โพชฺฌา	โพธินํ
ปญ.	โพธิยา, โพชฺฌา	โพธิหิ—ภิ
ฉ.	โพธิยา, โพชฺฌา	โพธินํ
ส.	โพธิยํ, โพชฺฌํ โพธิยา, โพชฺฌา	โพธิสุ
อา.	โพธิ	โพธิ, โพธิโย, โพชฺโฌ

จะเห็นได้ว่า โพธิยํ เยื่นทุติยาได้ด้วย ซึ่งแปลกตา มีอุทาหรณ์คือ ...ตเถว ตฺวํ มหา-